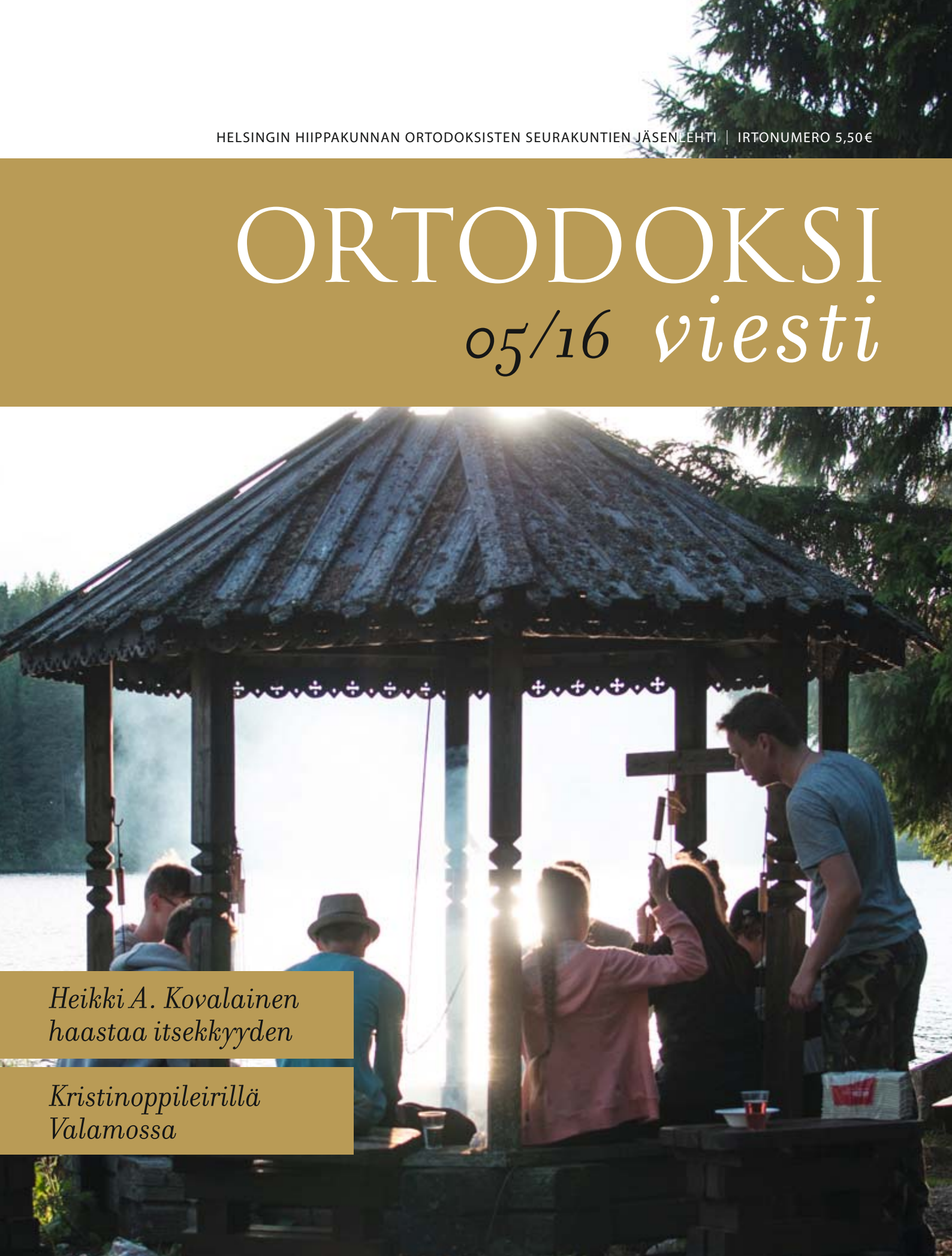

ORTODOKSI

05/16 *viesti*

A group of people is gathered around a wooden cross inside a gazebo-like structure by a lake. The scene is backlit by the setting sun, creating a warm, golden glow. The gazebo has a dark, weathered wooden roof and pillars. A man in a light blue t-shirt and camouflage pants is standing on the right, looking towards the cross. Other people are seen from behind or in profile, some looking at the cross. The background shows a calm lake and trees under a clear sky.

*Heikki A. Kovalainen
haastaa itsekkyyden*

*Kristinoppileirillä
Valamossa*

“Kreikassa on vaikea kuvitella tapahtumaa, jossa kirkon edustaja ei olisi läsnä.”

08

16

Gondarin kirkko Etiopiassa teki vaikutuksen Helena Nikkaseen.

10

Filosofi Heikki A. Kovalainen etsii tietä pois itsekkyydestä.

26

Pyhä ja suuri synodi kokoontui Kreetalla.

Sisällys

3	PÄÄTOIMITTAJALTA		26	PYHÄ JA SUURI SYNODI KREETALLA
4	KIRKKOHERRALTA		29	ESIPAIMENELTA Valamon opiston 30 vuotta
5	AJANKOHTAISTA		31	SVENSKA SIDA
8	KOLUMNI Kirkko keskellä rahapulaa		32	PYHÄT MYSTEERIOD Ehtoollinen
9	ARKENA Sienimetsästä eväät joulupaastoon	ARKENA	34	PYHÄT ESIRUKOILIJAMME
10	FILOSOFIA VEI USKON LUO	Kannesssa	35	KULTTUURI
13	LISÄÄ PIGMENTTIÄ!		37	HUOMENNA Koululaiset siunataan opintielle
16	“LALIBELA ON TODELLAKIN IHME”		38	LAPSET JA NUORET
19	REPORTAASI Rentoa luostarielämää	Kannesssa	41	JUMALANPALVELUKSET JA MENOT
23	Русскоязычные страницы		52	DIAKONIA TIEDOTTAA JA PERHEUUTISIA
24	MEIKÄLÄISIÄ Maria Hodokainen		54	LAINATUT
25	PYHÄNÄ Mitä ovat muistelukirjat?	PYHÄNÄ	55	RISTISANATEHTÄVÄ

Helsingin, Haminan, Kotkan, Lahden,
Lappeenrannan ja Tampereen
ortodoksisten seurakuntien lehti

Aikakauslehtien Liiton jäsenlehti.

Lehti ilmestyy 8 kertaa vuodessa.

JULKAISIJA: Helsingin
ortodoksinen seurakunta

TOIMITUS: Liisankatu 29 A 2, 00170 Helsinki
SÄHKÖPOSTI: ortodoksiviesti@ort.fi
PÄÄTOIMITTAJA: Mirva Brola,
p. (09) 8564 6115
TOIMITUSSIHTEERI: Laura Karlin,
p. (09) 8564 6116

LEHDEN ULKOASU: Leena Toivola

LEHDEN TAITTO: Magnus Scharmanoff,
Aste Helsinki Oy

TOIMITUSNEUVOSTO:
Markku Salminen, Risto Nordell, Urpo
Uotila, Andreas Larikka, Anna Syrjänen-
Filppu, Alexander Hautamäki, Birgit
Salmenhaara, Timo Tynkkynen, Liisa
Tynkkynen, Jonas Bergenstad, Mikko
Kuri, Aleksej Sjöberg, Eeva Manni

TILAUSHINTA: 40 € / vuosi. Lehti on
seurakuntien jäsenille ilmainen.

TILAUKSET JA OSOITTEENMUUTOKSET:
(seurakuntalaisten ei tarvitse ilmoittaa
osoitteenmuutoksia): p. (09) 8564 6100

PAINOPAIKKA:

punamusta

ISSN 0788-9194

KANNEN KUVA: LAURA KARLIN
KRISTINOPPILEIRI VALAMOSSA.

Oman uskonnon opetus vähenee

ORTODOKSISEN USKONNON opetuksen tilanne pysyy edelleen ajankohtaisena. Peruskoulujen tuntijako on määritelty uusiksi, ja katsomusaineiden tunnit vähenevät. Kuntien välille on muodostumassa aiempaa suurempia eroja uskonnon opetuksen järjestämisessä. Muutokset heikentävät oppilaiden oman uskonnon tuntemusta.

Tästä syksystä voimaan tuleva peruskoulujen uusi tuntijako vähentää katsomusaineiden opetusta yhdellä vuosi-
viikkotunnilla. Käytännössä vähennys koskee oppilaita kuudennelta luokalta eteenpäin. Ortodoksille uskonnolle on omat opetussuunnitelmaperusteensa, joista vastaa opetushallitus. Kunnat tekevät niiden pohjalta omat opetussuunnitelmansa.

Kuntien opetussuunnitelmissa voidaan ottaa kantaa opetuksen järjestelyihin. Esimerkiksi Helsingin kaupungin suomenkielisessä perusopetuksessa on linjattu, että katsomusaineiden opetusta voidaan toteuttaa osin yhteisesti. Vastavia linjauksia on tehty myös Kirkkonummen ruotsinkielisessä perusopetuksessa, ja kokonaan oma lukunsa ovat Keski-Pohjanmaan kunnat, joissa yhteisopetuksessa edetään vielä radikaalimmin.

Tuntien vähenemisen ja yhteisopetuksen myötä kunnissa on oltu varovaisia uskonnonopettajien palkkaamisessa. Lisäksi ortodoksien opetusryhmiä on yhdistelty monissa Uudenmaan kunnissa. Kun opettajat pyrkivät saamaan itselleen mahdollisimman paljon tunteja, ortodoksien uskonnon opettajat ovat heikoilla. Enemmistö ortodoksien uskonnon opettajista on kiertäviä opettajia, ja

monen päätoimi on kutistumassa sivutoimeksi.

Näyttääkin siltä, että kuntien opetus-
toimissa esiintyy kustannussäästöjen ta-
voittelua vähemmistöuskontojen kustan-
nuksella. Ortodoksit eivät ole tässä asias-
sa yksin, sillä heikennykset koskettavat
myös esimerkiksi elämäkatsomustien-
don ja islamin opiskelijoita. Koululai-
sille tämä merkitsee, että eri kunnissa ja
kouluissa lasten saaman uskonnon ope-
tuksen laatu vaihtelee ja koululaiset jou-
tuvat näin eriarvoiseen asemaan.

Muutosten keskellä on syytä muistaa,
että laki peruskoulujen uskonnon ope-
tuksesta ei ole muuttunut: mikäli kun-
nan alueella asuu vähintään kolme orto-
doksiseen kirkkoon kuuluvaa oppilasta,
heille on järjestettävä oman uskonnon
opetusta. Luterilaiset opettajat eivät täy-
tä kelpoisuusehtoja ortodoksien uskon-
non opettamiseen. Ortodoksien uskon-
non opetussisällöt ovat omanlaisiaan, ja
niiden opettaminen kuuluu alan erikois-
osaajille.

Mirva Brola

Voimaa alkavaan syksyyn

KIRKKO, seurakunnat ja niiden ihmiset ovat eläneet kesää, joka on maailman isojen ja ihmisten pienten tapahtumien valossa näyttänyt monen mielestä henkisesti kovin pilviseltä ja pimeältä. On koettu Brexitin sumu, Donald Trumpin hämmentävä maailma, Turkin autoritaarisen järjestelmän vahvistuminen, terrori-iskut. Moni on kokenut itsessään tai läheisissään sairautta.

Kesä on ulkonaisen valon aikaa, ja kirkon elämä on tuonut Hengen kirkasta valoa. Jumalan kirkastamien pyhien muiston ja kirkkojuhlien, praasniekkojen, täyttämästä jaksosta siirtyy katse kirkkovuoden alkuun. Syyskauteen, joka on kypsymisen aikaa niin sadonkorjuun kuin hengellisen kasvunkin kannalta.

Luterilaista virttä mukaillen, kun pahan valta kasvaa ympärillä, saakoon vahvistua ääni uuden maailman. Se edellyttää haikautumista Hengen vaikutuspiiriin. Kirkon yhteydessä saamme

elää Kristuksen kanssa, elää iankaikkisesti. Voimme löytää elämän täynnä mieltä ja tarkoitusta, kaiken mielettömyyden ja tarkeituksettomuudenkin keskellä.

Ajattelen tässä myös professori Kari Uusikylän heinäkuista kolumnia Suomen häpeätahrasta, vanhustemme hoidon tilasta. Vanhukset, sairaat ja lapset on hoidettava ensin yhteisin varoin. Uusikylä sanoo aivan oikein, että ihmisten hädällä saalistaville pitää osoittaa paikkansa ulkoisuoneen peränurkassa.

Illoitsen, että seurakuntamme haluavat aktiivisesti tavoittaa vanhoja ihmisiä. He eivät ole vain ”arkkukamaa” eivätkä ”luukasoja”. Vanhat ovat kiireettömiä esirukoilijoita meidän kiireisten ihmisten maailman keskellä. Elämä on kirkastanut monissa vanhoissa paljon viisautta. Sitä pitää pysähtyä kuulemaan. Siitä voi löytää voimaa alkavaan syksyyn.

*Andreas Larikka
arkkimandriitti*

Haminan ortodoksisen seurakunnan ma. kirkkoherra

Силы для начинающейся осени

Церковь, приходы и их члены испытали лето, которое в свете больших мирских и маленьких человеческих событий, показалось очень пасмурным и тёмным. Мы пережили туман «Брексита», смущающий мир Дональда Трампа, укрепление авторитарного правления Турции и несколько терактов. Многие пережили болезни, болели сами или их ближние.

Лето - время наружного света, и церковная жизнь передала нам яркий свет Духа. От времени церковных праздников, исполненного памяти о преображённых Богом святых, взгляд переходит к церковному новолетию. К осеннему времени, которое можно назвать временем подрастания, с точки зрения и жатвы и духовного роста.

Как поётся в одном лютеранском гимне, «когда растёт вокруг власть зла, да крепнет голос нового мира». Для того мы и должны пребывать под влиянием Духа. В Церкви, вместе со Христом, мы можем жить вечно. Можем найти жизнь, полную смысла и цели, даже когда вокруг мир бессмысленности и бесцельности.

Мне вспоминается опубликованная в июле колонка профессора Кари Усикюля о чёрном пятне на Финляндии – об отсутствии должного ухода за престарелыми. Пожилым, больным и детям изначально необходимо обеспечить уход на общественные средства. Правильно говорит Усикюля, что тем, кто охотится за бедствиями людей, нужно показать их место в дальнем углу двора.

Я радуюсь, что наш приход искренне желает вести работу с людьми престарелыми. Они - не «кучи костей», «готовые для гроба». Старые люди - это спокойные, не торопящиеся молитвенники посреди суетного мира торопящихся людей. Жизнь преобразила многих из них в старцев и стариц, исполнила мудрости. Нужно остановиться и услышать. В ней можно найти силы для наступающей осени.

*Андреас Ларикка
архимандрит
временный настоятель прихода Хамина*

Перевод Влада Валстен

Imatran Pyhän Nikolaoksen kirkko täyttää 60 vuotta

PYHÄN NIKOLAOKSEN muistolle omistettu Imatran kirkko viettää 60-vuotisjuhlaansa lokakuussa. Kirkko valmistui alun perin rukoushuoneeksi, ja sen vihki 19.8.1956 Helsingin piispa **Aleksanteri**.

Kirkoksi pyhäkkö vihittiin peruskorjauksen jälkeen vuonna 1986. Ennen nykyisen seurakuntajaon muodostamista Imatran seutu kuului Viipurin suomalaiseen ortodoksiseen seurakuntaan.

Imatran kirkko valmistui jälleennakennuslain puitteissa ja sen suunnitteli rakennushallituksen arkkitehti **Toivo Paatela**, jonka käsialaa löytyy muun muassa Viipurista. Paikallinen rakennustoimikunta kirkkoherra **Leo Meraksen** johdolla muokkasi alkuperäisiä suunnitelmia huomattavasti, ja näin rakennuksesta tuli kirkkokansalle perinteisen näköinen pyhäkkö.

Vuosien kuluessa Imatran kirkkoa on myös laajennettu ja sisustusta täydennetty uusin hankinnoin. Vanha kirkollinen esineistö on peräisin Lappeenrannasta vuonna 1921 puretusta myös pyhän Niko-

Vastavalmistunut Imatran kirkko vuonna 1956.

laoksen muistolle omistetusta venäläisen sotaväen niin sanotusta Leirikirkosta.

Kirkko sijaitsee luonnonkauniilla mäellä Vuoksen välittömässä läheisyydessä.

Kuusikymmenvuotisjuhlaa vietetään sunnuntaina 2. lokakuuta. Kello 10 kir-

kossa toimitetaan Helsingin metropoliitta **Ambrosiuksen** johdolla juhlaturgia, jonka jälkeen on ohjelmallinen tarjoilu viereisessä seurakuntasalissa.

TIMO TYNKKYNE

Ville Kiiveri Haminan kirkkoherraksi

Eetu Sillampää

Pastori Ville Kiiveri

HAMINAN ORTODOKSISEN seurakunnan uudeksi kirkkoherraksi on valittu pastori **Ville Kiiveri**. Hän siirtyy tehtävään Vaasan seurakunnan kirkkoherran toimesta.

Kesäkuun 19.–20. päivä suoritettu kirkkoherran vaali innosti runsain joukoin seurakuntalaisia vaaliuurnille: äänioikeuttaan käytti 169 henkeä, mikä nostaa äänestysprosentin reippaasti yli vii-

me syksyn seurakuntavaltuustovaalien, 17,86:een.

Ehdolla oli Kiiverin lisäksi arkkimandriitta **Andreas Larikka**, joka on hoitanut Haminan kirkkoherran tehtävää viime vuoden lokakuusta saakka. Tiukassa kisassa ensimmäiselle vaalisijalle asetettu Larikka keräsi 81 ääntä Kiiverin viedessä 88.

Seurakunnanpuolesta päätöksen mukaisesti ehdokkaat pitivät koepalvelukset sekä Haminassa että Kouvolassa, missä yhteydessä heitä myös haastateltiin.

Pastori Ville Kiiveri, 42, on vihitty papiksi 2005. Ennen nykyistä tehtävää hän on työskennellyt muun muassa Lahden

seurakunnan toisena pappina. Haminan seurakunnassa hän aloittaa työt syys-lokakuun vaihteessa.

MIRVA BROLA

Oikaisu

Ortodoksiviestin numeron 4/2016 jutussa Miesten kesken oli nimivirhe. Sivulla 18 tekstissä ja kuvatekstissä oli mainittu Pentti Ranta. Sukunimi oli väärin. Oikea nimi on **Pentti Pantsu**.

Koski pauhui Langinkosken praasniekassa

Kirkkoherra Alexander Hautamäki vihmoi kirkkokansaa pyhitetyllä vedellä Langinkosken praasniekassa. Avustamassa Vesa Lehtomäki.

KESÄN AIKANA eri puolilla maata on jälleen vietetty lukuisia temppelijuhlia eli praasniekkoja. Yhtä historiallisesti mielenkiintoista praasniekkaa juhlittiin 23. heinäkuuta Kotkassa, Langinkosken keisarillisella kalastusmajalla kosken pauhuessa kilpaa kuorolaulun kanssa.

Kymijoen Langinkoski on vanhastaan tunnettu kalastusalue, jonka vesille Valamon luostarin munkit saivat kalastusoikeuden 1797. Heti 1800-luvun alussa munkit perustivat alueelle sivuluostarin ja rakensivat kaksi tsasounaa, joista toinen oli Langinkosken rannalle pystytetty pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen tsasouna.

Vuosisadan lopussa alueella vieraili Venäjän tuleva keisari Aleksanteri III, joka rakennutti paikalle kalastusmajan ja vietti siellä kesäpäiviä perheineen. Nykypäivänä Langinkosken keisarillinen kalastusmaja toimii museona ja kaikille avoimena vierailukohteena.

Tsasouna vietti pitkään hiljaiseloa, kunnes elokuussa 1977 Kotkan ortodoksinen seurakunta piti siellä ehtoopalveluksen. Tästä alkoi perinne toimittaa Langinkosken tsasounalla kesäisin jumalanpalveluksia.

Alueella on toinenkin, Neitsyt Marian taivaaseenastumiselle pyhitetty tsasouna. Se sijaitsee vaikeapääsysisessä Munkkisaaressa eikä siellä toimiteta palveluksia.

Langinkosken tsasounan lämminhenkiseen praasniekkaan osallistui kolmisenkymmentä henkeä, osa Pietarista ja Helsingistä saakka.

TEKSTI JA KUVA: MIRVA BROLA

Katekumeenikerhot alkavat jälleen

Ortodoksinen kirkon jäseniksi haluaville tarkoitetut opetusryhmät käynnistyvät jälleen alkusyksystä. Katekumeenikerhoja järjestetään ainakin Tampereen, Lahden ja Helsingin seurakunnissa.

Tampereella opetus alkaa tiistaina 6. syyskuuta kello 18 Nikolainsalissa, jossa ryhmä kokoontuu tiistaisin aina joulukuun puoliväliin saakka.

Lahden seurakunnassa ryhmiä on kaksi. Hyvinkään katekumeenikerho aloittaa keskiviikkona 14. syyskuuta kello 18.30 Hyvinkään kirkossa heti kello 18 alkavan ehtoopalveluksen jälkeen.

Lahden ryhmä puolestaan käynnistyy keskiviikkona 21. syyskuuta kello 18.30 Lahden kirkossa heti kello 18 alkavan ehtoopalveluksen jälkeen.

Helsingin seurakunnassa katekumeeniryhmiä aloittaa viisi, joista kaksi kokoontuu Helsingin keskustassa ja loput Tikkurilassa, Tapiolassa ja Myllypurossa.

Kaikkien Helsingin ryhmien yhteinen aloitustilaisuus pidetään keskiviikkona 31. elokuuta kello 18 seurakuntasalilla.

Katekumeeniopetus tarjoaa perustiedot ortodoksisesta uskosta. Opetus huipentuu kirkkoon liittämiseen ensi pääsiäisenä. Lisätietoja saa seurakunnista.

Ikoni- ja käspaikkanäyttelyn avajaisvieraita tutustumassa näyttelyyn.

Ikoni- ja käspaikkanäyttely Haminassa

HAMINAN PIETARIN JA PAAVALIN trapesassa pidettiin elokuun alussa ikoni- ja käspaikkanäyttely, jonka yhteydessä sai kokeilla karjalaista etupistokirjontaa opettajan ohjauksessa.

TEKSTI JA KUVA: LIISA EEROLA

Kunnianosoitus äideille palasi

TAMPEREELLE ON SAATU TAKAISIN vuonna 1942 annettu ylipäällikön päiväkäsky 17 vuoden odotuksen jälkeen. Päiväkäsky hävisi 1990-luvun lopulla, kun Tampereen ortodoksisen kirkon sisätiloja remontoitiin eikä töiden päätyttyä päiväkäskyä löydetty muiden esineiden joukosta.

Marsalkka **Mannerheim** antoi Suomen armeijan ylipäällikönä toimiessaan jatkosodan aikana Suomen äideille osoitetun kunnianosoituksen.

Päiväkäsky kunniakirjoineen ja -merkkeineen sijoitettiin aikoinaan kaikkiin Suomen luterilaisiin ja ortodoksiin kirkkoihin.

Päiväkäsken palautumista juhlistettiin elokuun alussa pidentyssä arvokkaassa ja lämminhenkisessä juhlatilaisuudessa. Tilaisuuteen osallistui vieraita kenraalikunnasta ja Suomen Marsalkka Mannerheimin perinnesäätiön edustajista alkaen.

Aloite päiväkäskyn palauttamiseen lähti muutamien seurakunnan jäsenten aloitteesta, jonka laitto aikoinaan alulle ortodoksisen uskonnon lehtori **Tuomas Salminen**. Käytännön järjestelyistä eli päiväkäskyn ja siihen kuuluvan kunniamerkin

Päiväkäsky on jälleen paikoillaan Tampereen Pyhän Aleksin ja pyhän Nikolaoksen kirkon seinällä. Vasemmalta pastori Heikki Honkamäki, pikukulotta Eini Carlson ja kenraaliluutnantti evp. Ilkka Hollo.

anomisesta, kehyksen hankkimisesta ja juhlahetken suunnittelusta vastasi isä **Heikki Honkamäki**.

TEKSTI JA KUVA: ANTTI SALMINEN

Yhteistyötä turvapaikanhakijoiden kanssa Porissa

Maria Ojanen

Ruokalistalla oli muun muassa falafel-pyöryköitä, salaattia, seesaminsienillä maustettua leipää, maustekastiketta ja sormiperunoita.

Porissa saatiin 12.6. liturgian jälkeen nauttia Harjavallan vastaanottokeskuksen turvapaikanhakijoiden valmistamista assyrialaisista herkuista. Irakilaiset olivat alkaneet tehdä ateriaa liturgian kirkkokahveja varten jo aamun varhaisina tunteina.

Porin alueen ortodoksit ovat auttaneet turvapaikanhakijoita esimerkiksi keräämällä heille tarpeellisia polkupyöriä. Turvapaikanhakijat ovat vastanneet vieraanvaraisuuteen tarjoamalla ruokaa ja läsnäoloaan ehtoopalvelusten ja rukoushetkien yhteydessä.

JYRI LUONILA

Sergei Petsalo papiksi

Laura Karlin

Sergei Petsalo pitämässä puhetta pappisvihkimyksensä alla 15.8.

METROPOLIITTA AMBROSIUS on määrännyt teologian maisteri **Sergei Petsalon** hoitamaan Helsingin ortodoksisen seurakunnan nuorisopapin tointa määräajaksi 1.6.2016–30.9.2017. Tehdävän erityisvastuualueena on kasvatustoimi.

Petsalo vihittiin diakoniksi 24. kesäkuuta ja papiksi 15. elokuuta Uspenskin katedraalissa.

Diakoni **Aleksi Saveljeff** vihittiin papiksi 12. kesäkuuta niin ikään Uspenskin katedraalissa. Vastaisuudessa hän palvelee Pyhän Kolminaisuuden kirkon avustavassa papistossa ja vahvistaa näin seurakunnan venäjänkielistä työtä.

MIRVA BROLA

Kirkko keskellä rahapulaa

Kreikka on merenkävijöiden maa. Sen historiaan on aina vaikuttanut Välimeri myrskyineen ja tyvenineen. Merta pitkin on seilattu saarelta toiselle, käyty kaupantekoon, taisteluihin ja siirtokuntiin, joiden myötä kreikkalainen kulttuuri levisi Vähä-Aasiaan, Lähi-itään ja eteläiseen Eurooppaan.

Ei siis ihme, että Pireuksen, Kreikan suurimman sataman, suulla komeilee mukkea Pyhän Nikolaoksen, merenkulkijoiden suojelijan, kirkko.

Kirkko on meren ohella osa kreikkalaisten perimää ja sie-lunmaisemaa. Sen huomaa maaseudun pikku kylissä, saarilla ja miljoonakaupunki Ateenassa, missä cityihmiset tekevät ristin-merkin pyhän rakennuksen ohi rientäessään.

Kreikassa on vaikea kuvitella tapahtumaa, jossa kirkon edus-taja ei olisi läsnä. Papit mustissa kauhtanoissaan näkyvät siellä missä tapahtuu. He ovat kansan keskellä niin arjessa, juhlassa kuin mielenilmauksissakin. Ja kun suoritetaan poliittisia sere-monioita, kirkko on paikalla siunauksineen.

Kreikassa presidentin tulee olla kirkon jäsen, samoin puo-lustusvoimien, koulu- ja oikeuslaitoksen johtajien. Valtio tukee kirkkoa, maksaa pappien palkat ja rahoittaa uskonnollista ope-tusta.

Kreikan kirkon ja valtion symbioosi on bysanttilaista perua. Bysantin valtakunnassa kirkko oli mahtitekijä, eikä kirkkoa ja valtiota erotettu toisistaan.

Maallistuneessa Suomessa on vaikea ymmärtää sitä näkyvyyt-tä ja arvovaltaa, joka kirkolla on Kreikassa. Kreikkalaiset todella rakastavat kirkkoaan. Yli yhdeksänkymmentä prosenttia väes-töstä on ortodokseja. Kirkkojen ovet käyvät pitkin päivää, kellot soivat vesperin merkiksi joka ilta, ja papit ovat tarpeen tullen saatavilla yhtä helposti kuin hillopurkit.

Minulle on kerrottu kirkon ylläpitävän muun toiminnan ohella suojakoteja asunnottomille, avustavan yksinhuoltajaäi-tejä ja vanhuksia, antavan myötäjäisiä varattomien perheiden tytöille ja ruokkivan nälkäisiä.

Mutta olen myös kuullut, että kirkon tiloissaan jakamat musakat, souvlakit ja stifadot on etupäässä valmistettu talous-kurimuksen keskellä kärvistelevien kansalaisten antamista elintarvikkeista. Ja totta, ainakin Ateenan supermarketissa on koreja, joihin kaupassa kävijät sujauttavat leipää, säilykkeitä ja kuivatavaraa.

Kreikan kirkko on ökyrikas. Omaisuuden, johon kuuluu ar-vopapereiden lisäksi kauppakeskuksia, lomayrityksiä, saaria, merenrantoja ja maa-alueita, suuruutta on vaikea mitata Krei-kan huonosti toimivan maa- ja kiinteistörekisterin puutteiden takia, mutta kesyimpienkin arvioiden mukaan se on reippaasti enemmän kuin Kreikan valtionvelka.

Riikka Juvonen

Mammonan kerääminen ei oikein istu hengelliseen genreen. Ymmärrettävää kuitenkin, että instituutio, jolla on niin paljon yhteiskunnallista merkitystä kuin Kreikan ortodoksikirkolla, tarvitsee asemansa tueksi taloudellisiakin resursseja. Myös-kään kirkko, jonka vanhimmat ja edelleen jumalanpalveluksia toimittavat temppelit ovat jo 300-luvulta, ei varmaan pidä tar-peellisena avata aarrekkammiotaan yhden ohikiitävän aikakau-den pelivelkojen takia.

Silti kun viime toukokuussa luin Ateenassa lehdestä Krei-kan arkkipiispan Ieronymoksen lausuman, jonka mukaan kir-kon omaisuutta ei voi eikä aiota myydä valtion auttamiseksi, se pisti miettimään.

Talusahdingossaan Kreikan on ollut pakko luopua muun muassa Pireuksen satamasta, joka on nykyään lähes kokonaan kiinalaisen Cosco Shipping Corporationin hallussa.

Ikiaikainen satama on symboli. Sen myyminen on varmas-ti tehnyt kipeää. Onko kirkon haluttomuus osallistua valtion pelastustalkoisiin saman-lainen potku kreikkalaisuuden ytimeen?

RIIKKA JUVONEN
KIRJOITTAJA ON KUVATAITEILIJÄ-KIRJAILIJA,
JOKA ON JUURI PALANNUT
KIRJOITUSMATKALTA KREIKASTA.

Jos rakkaus ei saa puhujaa puhumaan, hänen sanansa on turha ja näkee vaivaa turhaan.

– Jakob Sarugilainen

Minna Jokinen

"Luostarissa ei voi
herättää kelloa
soittamalla"

Miira Rätty
sivu 19

Tatteja voi
löytää vielä
elokuun
lopussakin.
Tässä herkku- ja
punikkitatteja.

SIENIMETSÄSTÄ EVÄÄT JOULUPAASTOON

■ Syyskuun ensimmäisenä vietämme luomakunnan päivää. Aika on otollinen vaikkapa sienimetsälle lähtöön. Mitä metsästä kannattaisi tähän aikaan katsella? Ahkerasti sienestävä Itä- ja Keski-Uudenmaan kanttori **Minna Jokinen** kertoo vinkkinsä.

– Sienisato on vuodesta riippuvainen. Saattaa löytyä kantarelleja, todennäköisesti rouskuja on vielä. Tatteja on joskus elokuun lopussakin vielä hyvin, Jokinen kertoo.

– Jos lämpimät säät jatkuvat etelässä, suppilovahverokausi alkaa elo-syyskuun vaihteessa. Ensimmäiset pienet suppikset tulevat elokuun lopulla ja syyskuun puolella kausi on voimakkaimmillaan.

Aloittelijan kannattaa poimia helposti tunnistettavia keltavahveroita eli kantarelleja. Rouskuista Jokinen suosittelee kokeilemaan voimakasmakuista kangasrouskua, jota voi käyttää vaikkapa erikoismausteena marinoimalla.

Myöskään kääpiä ei sovi unohtaa. Niistä tunnetuin on lampaankääpä, josta saa myös oivan sosekeiton.

– Jos on vähän rohkeutta mukana, kannattaa poimia limanuljaskaa. Se on tosi helppo tunnistaa ja sitäkin vielä löytää, samoin vahakkaita. Esimerkiksi mustavahakas on kohtalaisen helppo tunnistaa.

– Haperoihin olen tutustunut tänä kesänä ja tykännyt niistä tosi paljon. Tosin punaiset haperot olen jättänyt rauhaan, sillä niistä voi tulla vatsanväänneitä. Muita haperoita löytää helposti syyskuun loppuun.

Jos sieniä ei syö heti, niitä voi säilöä monella tapaa: suolaamalla, pakastamalla, kuivaamalla ja marinoimalla.

– Rouskut yleensä suolaan. Vanha tapa on suolata ne ämpäriin, mutta itse laitan ne ihan lasipurkkeihin. Suolaaminen on tietysti vähän epäterveellistä, mutta hyvin huuhtomalla suurimman osan suolasta saa pois.

Rouskut pitää aina muistaa ryöpätä. Kiehauttamisen jälkeen ne voi sekoittaa haperoiden kanssa ja paistaa pannulla ilman rasvaa. Näin esikäsiteltynä ne voi pakastaa sekasieninä.

– Teflon-pannalla sienistä lähtee paljon nestettä, jolloin pakastaminen onnistuu hyvin.

Sieniä voi myös kuivata joko kuivurilla tai osan sienistä sanomalehden päälle leviteltynä sisätiloissa. Esimerkiksi suppilovahverot ja mustat torvisienet kuivuvat yleensä kolmessa päivässä, jos sietää huoneilmassa lievä suontuoksua, Jokinen vinkkaa.

Marinointiin hän suosittelee pieniä herkku- ja punikkitatteja sekä kangasrouskuja. Esikeittämisen jälkeen sienet säilötään etikapohjaiseen marinadiin, jossa on lisäksi vettä, suolaa, sokeria ja mausteita oman maun mukaan.

Lopuksi vinkki paastonaikaan: kun sienisalaattiin yleensä laitetaan ranskankermaa, paastojan version saa käyttämällä sen sijaan maustamatonta soijajukurttia.

MIRVA BROLA

Filosofia vei uskon luo

Filosofi ja esikoiskirjailija Heikki A. Kovalainen
etsii tietä pois itsekkyydestä.

Heikki A. Kovalainen pohtii uskonnonfilosofiaa pienen ja sympaattisen Kahvila Epilän terasilla. Ympärillä keltaisiin huomioliiveihin pukeutuneet rakennusmiehet hörpivät kahvia ja syövät lounassämpylöitään. Kontrastia ei voi olla huomaamatta, mutta Kovalainen ei siitä hetkahda.

– Minusta on hyvä, että ihmiset eivät pitäydy vain omissa porukoissaan. Noillakin miehillä saattaisi olla paljon sanottavaa tähän keskusteluun, Kovalainen toteaa.

Hän pitää paljon Epilän tunnelmasta. Länsi-Tampereella sijaitseva vehreä lähiö tuo harjuineen ja järvineen mieleen lapsuudenmaisemat Kainuussa.

Kovalainen on asunut Epilässä ison osan aikuisiästään. Tänne hän houkutteli myös vaimonsa, ja nyt perhe asuttaa harjun rinteessä sijaitsevaa rivitaloa. Vuosien varrella tutuksi on tullut myös Tampereen ortodoksinen seurakunta, jonka jäsen Kovalainen on.

PEILIKAPINA

Tampereen yliopistossa työskentelevä filosofian tohtori on nykyisin myös kirjailija. Kovalaisen esikoisromaani *Mädän elämän alkeet* ilmestyi huhtikuussa. Kirjassa nuori Petrus on laitospoika, joka päättää tehdä ihmiskokeen itsellään. Hän luopuu peleistä, elää estoitta eikä välitä siitä, miltä näyttää ulospäin.

Kovalainen kirjoitti kirjan ensimmäisen version 19-vuotiaana ollessaan siviilipalveluskoulutuksessa. Petruksen lailla Kovalainen halusi luoda itsensä uudelleen ja olla spontaani.

– Siihen vaiheeseen kuului halu luopua ulkonäköön panostamisesta. Halu

tulla nähdyksi sen sijaan, että katsoisi vain itseään peilistä.

Samalla nuori mies alkoi purkaa ajatuksiaan päiväkirjaan, josta paisui 220-sivuinen fiktiivinen tarina. Teksti jäi hautumaan, ja Kovalainen kaivoi sen esiin vasta muutama vuosi sitten opiskellessaan kirjoittamista Kriittisessä korkeakoulussa.

Parikymmentä vuotta myöhemmin kirjoituksen pohjalta muodostui esikoisromaani, joka toimii hyvin myös tämän päivän selfie-kulttuurin kritiikkinä.

– Ihmisten olisi hyvä rakentaa omaa identiteettiään muun kuin peilin varaan. Meidän pitäisi luottaa enemmän muiden palautteeseen ja kehittää itseämme monipuolisesti. Muullakin kuin ulkonäöllä voi menestyä.

NÄE MINUT IHMISENÄ

Nyt Kovalaisella on työn alla toinen romaani. Se kulkee nimellä *Suomi 2017* ja kertoo satavuotiaan Suomen identiteetistä ja elämänmenosta. Kyseessä on aineistopohjainen romaani, joka perustuu sosiaalisen median keskusteluihin, jotka Kovalainen aikoo kääntää kasvokkaisuiksi kohtaamiksi. Mukana on paljon maahanmuuttoon, rasismiin ja suvaitsevuteen liittyviä keskusteluja.

– Tarkoitus on saada erilaiset äänet kuuluviin, eikä vain nauraa rasisteille, Kovalainen sanoo.

Kuten ensimmäisessäkin romaanissa, myös tässä vastakkain ovat ajatukset ja ruumiillisuus: Miten kauheita asioita netissä voidaan sanoa, mutta miten

*”Kaipasin sitä,
ettei tarvitse aina
pitää kaikkia
lankoja käsissä.”*

Tohloppijärvi on Heikki Kovalaiselle tuttu monilta uintireissuilta. Täällä hän kävi bestmaninsa kanssa viilentymässä myös häitään edeltävänä aamuna.

tavallisia heppuja vihamielisten kommenttien kirjoittajat saattavat oikeassa elämässä olla.

Kovalaisen yliopistotutkimus liikkuu samoilla vesillä. Hän tutkii tunnustusta, eli sitä kunnioittavatko ihmisryhmät erilaisia vähemmistöjä, kuten maahanmuuttajia, kehitysvammaisia ja seksuaalivähemmistöjä.

– Kaikilla on halu tulla nähdyiksi, mutta esimerkiksi maahanmuuttajia ei aina kyetä näkemään ihmisinä, eikä heidän ihmisyyttään tunnusteta.

JÄRJEN ULOTTUMATTOMISSA

Kovalaisen elämässä filosofia ja uskonto kulkevat sulassa sovussa. Ne ovat kaksi elämän eri osa-aluetta, joissa on jotain samaakin.

– Filosofiaa ja uskontoa yhdistää se, että ne molemmat voivat olla elämäntapoja ja hyvän elämän välineitä.

Kovalaisen tapauksessa filosofia itse asiassa vei hänet uskonnon luo.

– Monet filosofit ovat tehneet minulle uskonnosta läheisempää. Esimerkiksi Wittgensteinin kirjoitukset Raamatusta korostavat uskonnon yhteyttä elämään.

Eroja uskonnon ja filosofian väliltä toki löytyy. Filosofi ei voi perustaa ajatuksiaan pyhiin kirjoituksiin, vaan kaikki on pystyttävä selittämään järjellä.

Uskonnon kohdalla näin ei ole. Uskontoon liittyy luottamus johonkin, josta ei ole varmuutta. Jumalan olemassaolosta ei ole absoluuttista totuutta, eikä asiaa voi ratkaista tyhjentävästi järjellä.

– Se on vähän sellainen suojeltu saareke, mihin ei pääse käsiksi.

HYPY TUNTEMATTOMAAN

Kovalaisen oma ortodoksisuus on Karjalan peruja. Hänen äitinsä syntyi vuonna 1944 Suistamalla Koiton kylään, josta hän perheineen lähti pariviikkoisena evakkoon.

Kovalainen syntyi Oulussa, mutta varttui Kuhmossa. Lapsuudesta hän muistaa ukkinsa **Aleksanteri Maskosen** kotona Pelsolla pidetyt kotijumalanpalvelukset. Vaikka suvussa on seurakuntaaktiiveja, Kovalaisen oma ortodoksisuus löytyi vasta monen vaiheen kautta.

Taustalla oli parikymppisen filosofian opiskelijan oivallus: elämässä ei voi tietää mitään. Samaan aikaan hän törmäsi amerikkalaisen filosofin ajatukseen siitä, että skeptisismi on traagista. Nuori Kovalainen oli vakuuttunut: hän ei voi jäädä tietämättömyyden tilaan, vaan elämän oli perustuttava johonkin muuhun.

Todenteolla mies kiinnostui uskonnosta kuitenkin vasta myöhemmin, 27-vuotiaana, ollessaan talkoolaisena Valamossa, jonne hän oli mennyt ”puhtaasti siksi, että miljöö vaikutti kiinnostavalta”.

Luostariympäristössä jumalanpalvelukset heräsivät uudella tavalla eloon eivätkä tuntuneet enää ulkokohtaisilta kaa-voilta.

Samoihin aikoihin Kovalainen oli ohjannut Kuhmossa musikaalin kuudenkymmenen lukiolaisen kanssa. Siinä piti koko ajan olla itse puikoissa. Jumalanpalveluksista hän löysi paikan, jossa ei ollut pakko olla keskipisteenä.

– Kaipasin sitä, ettei tarvitse aina pitää kaikkia lankoja käsissä.

KAPELLIMESTARIN HOMMIA

Ortodoksisuus on Kovalaiselle myös osa oman suvun perinteiden kunnioittamista. Olemalla ortodoksi hän pitää sukunsa perinteitä elossa, vähän samalla tavalla kuin jumalanpalvelukset pitävät elossa kanonista perinnettä.

– Vertaan perinteiden vaalimista kapellimestarin työhön. Eihän kapellimestarikaan voi yhtäkkiä vaihtaa esityksen nuotteja. Silti hän herättää esityksen aina uudelleen eloon.

Heikki A. Kovalainen

- s. 1978 Oulussa, asuu Tampereella
- filosofian tohtori, aate- ja oppihistorian dosentti
- tutkija Tampereen yliopiston Tutkijakollegiumissa, kirjailija
- esikoisromaani Mädn elämän alkeet ilmestyi huhtikuussa 2016. Julkaissut aiemmin myös oppikirjoja ja tietokirjan.
- vaimo Maria, 1-vuotias tytär Alli ja 8-vuotias tytärpuoli Viivi.

Heikki A. Kovalainen viihtyy Tampereen Epilässä, sillä se tuo harjuineen ja järvineen mieleen miehen lapsuusmaisemat Kainuussa.

Tulevaisuudessa Kovalainen jakaa perinnettä 1- ja 8-vuotiaille tyttärelleen ”lasten vapauden puitteissa, sitten kun on sen aika”.

– Uskonto on itsenäisten ihmisten valinta. Uskontoon voi kasvattaa, mutta lopulta nuori kuitenkin valitsee itse, mihin hän haluaa sitoutua.

Kovalainen on itse sitoutunut ortodoksisen kirkon toimintaan monella tavalla. Vuonna 2010 hän toimi Ortodoksisen opiskelijaliiton puheenjohtajana ja on järjestänyt useita tapahtumia ja kulttuuritoimintaa Tampereen seurakunnassa.

Myös Valamo on jäänyt Kovalaisen elämään. Siellä hän on pitänyt kymmenkunta kurssia, joiden aiheet ovat vaihdelleet arjen kauneuden filosofiasta elokuvaan. Tämän kesän kurssilla käsiteltiin suomalaisuuden filosofiaa.

HUMANISTIEN ONGELMA

Kovalainen on huomannut, että humanistit kääntävät uskonnolle helposti selkensä, jos vastaan tulee jotain epämieluisaa ja omaan ajatusmaailmaan sopimatonta.

Vastareaktiota ei kuitenkaan välttämättä tule itselle vieraammista, eksootisemmista usunnoista ja ajatusmalleis-

ta, vaan yksikin mielenkiintoinen asia voi saada ihmisen kiinnostumaan. Hindulaisuudesta innostunut ohittaa kastijärjestelmän huomaamatta.

– Päätin, että suhtaudun ortodoksisuuteen samalla tavalla kuin muihinkin uskontoihin. Kyllä omaa kirkkoakin kohtaan on osattava olla armollinen.

Kovalaisen esikoisromaanissa uskontoa käsitellään vielä varsin toisenlaisesta näkökulmasta. Kirjassa uskontoa katsotaan ulkopäin ja se on mukana aika satiirisessa valossa.

Vaikka Kovalaisen maailmankatsomus on muuttunut sit-

ten nuoruusvuosien, kirjan pohdinnossa ja omassa uskonnollisessa havahtumisessa on jotain samaa: pyrkimys päästä eroon itsekkyydestä, itsekeskeisyydestä ja vääränlaisesta itsenäisyydestä.

– Ne ovat minulle helmasynti, jonka kanssa tasapainoilin päivittäin, hän tunnustaa.

Toisaalta asia ei ole niin mustavalkoinen. Itsenäisyyttä ja itsestä huolehtimista myös tarvitaan.

– Itsenäisyys ei ole aina toisten yli tullaamista. Itsekseen pitää voida kehittyä, sillä se on hyväksi myös toisille.

”Kyllä kirkkoakin kohtaan on osattava olla armollinen.”

TEKSTI JA KUVAT: LAURA KARLIN

Antti Narmalan lempi-ikoni on Teofanes Kreetalaisen Kristusikoni, joka kulkee aina lompakossa mukana. – Se on vaikuttava ja selkeä. Vastustan dekoratiivisuutta ja elementtejä, jotka eivät ole välttämättömiä.

Lisää pigmenttiä!

Jumalanäiti sai kasvoihinsa tummemman sävyn, kun Antti Narmala piti Nairobin pappisseminaarin ensimmäisen ikonimaalauksen kurssin.

Luokassa soi hiljaa kirkkomusiikki, eikä kukaan puhunut. Kenian ortodoksisen kirkon arkkipiispa kävi kahdesti päivässä katsomassa, miten työt edistyivät. Hän ihmetteli luokan hiljaisuutta, ja hiippaili varmuuden vuoksi itsekin varpaillaan.

Meneillään oli ikonimaalauksen alkeiskurssi, ensimmäinen koko Afrikan ainoan ortodoksisen seminaarin historiasa. Valamon johtava konservattori **Antti Narmala** oli jakamassa oppejaan kymmenele kurssille valitulle opiskelijalle, jotka tulivat kuudesta eri Afrikan maasta.

– Vaikka kulttuurieroja oli, jumalanpalvelusperinne yhdisti. Työskentely-

kulttuuri löytyi helposti, sillä jännite ikonimaalauksessa on sama kuin jumalanpalveluksissa, Narmala kertoo.

Ennen Narmalan saapumista Keniaan oli lähetetty ikonipohjia, vernissaa ja pigmenttivärejä. Loput tarvikkeet Narmala toi omassa matkalaukussaan ja viinietikat hän kävi ostamassa slummialueen ympäröimän seminaarin läheisestä supermarketista.

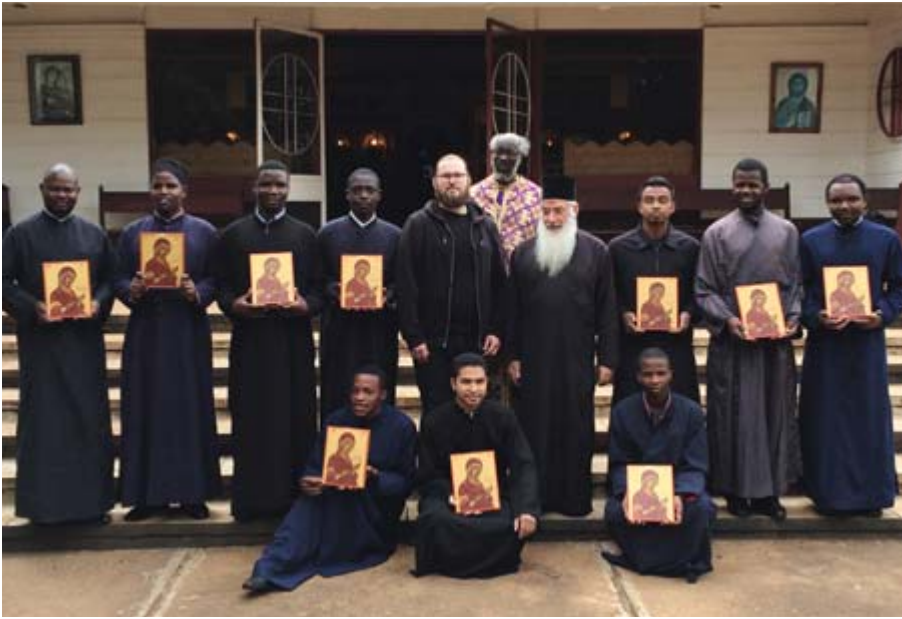
NAISET MUKAAN

Narmalan pitämä ikonimaalauskurssi on osa Kenian ja Suomen kirkkojen välistä Ikonisilta-projektia. Idea projektista lähti Keniassa usein vierailleelta rovas-

ti **Rauno Pietariselta**. Vuosi sitten hän kuljetti Lappeenrannan kirkkopäiville vieraaksi tulleita Burundin ja Ruandan piispaa **Innocentiosta** ja pappisseminaarin rehtoria, isä **Evangelosta** ympäri Suomea.

Kierrokseen kuului myös vierailu Valamon konservointilaitokselle. Siellä Pietarinen ehdotti vieraille ja paikalla olleelle Narmalalle, että miksemme jatkaisi ikonimaalausoppejamme Keniaan ja kannustaisi afrikkalaisia kehittämään omaa ikonimaalausperinnettään. Idea otettiin vastaan innostuneesti.

Narmala sopi opettajan tehtävään kuin valettu: hänellä on pitkä, noin vii-

Jumalanäidin ikonit esittäytyvät! Antti Narmala yhdessä Kenian arkkipiispa Makarioksen ja arkkipiispa John Wangurun sekä ikonimaalauksen opiskelijoiden kanssa Kenian pappisseminaarilla.

dentoista vuoden ikonimaalauksen opetuskokemus, ja maalaustaiteen konservattorin tutkinnon myötä vankkaa materiaalitekniistä osaamista.

Myös Valamo oli oiva kumppani hankkeessa, sillä edellisen konservattorin **Helena Nikkasan** aikana vastaavanlainen projekti toteutettiin Puolassa. Valamon lisäksi hankkeeseen lähti mukaan ortodoksisen kirkon kansainvälinen diakonia- ja lähetystyö Filantropia, joka on tehnyt pitkään työtä Kenian kirkon parissa.

Vaikka ikonimaalausperinne on Suomessa nuori, opetukseen on täällä panostettu paljon. Ikonisillan tavoitteena on ennen kaikkea tarjota materiaalitekniikan apua ja antaa kenialaisille eväät jatkaa opetusta ja maalaamista itsenäisesti.

– Tarkoitus on, että saan ulkoistettua itseni. Tämä ei ole mikään vuosikausien projekti, Narmala sanoo.

Toistaiseksi Ikonisilta kantaa vielä ainakin muutaman kurssin verran. Narmalan on tarkoitus mennä Keniaan opettamaan taas marraskuussa. Tällä kertaa hän haluaisi pitää pappisseminaarin jat-

kokurssin lisäksi alkeiskurssin, johon pääsisi myös naisia.

– Afrikan ortodoksisessa elämässä naisia ei hyödynnetä tarpeeksi. Tarkoitukseni olisi aktivoida heitä muutenkin kuin perheenäiteinä.

KUIN TYHJIÄ TAULUJA

Keniaassa ja muualla Saharan alapuolisessa Afrikassa ortodoksikirkkojen ikonit ovat pääosin kreikkalaisia ikoneita ja painokuvia, lukuun ottamatta Etiopian ja Egyptin koptiortodoksien omaleimaista ikoniperinnettä.

Nairobien pappisseminaarin kirkon seinämaalaukset ovat seminaarilla vierailneiden kreikkalaisten ikonimaalareiden käsialaa. Joitakin seminaarin opiskelijoita on ollut mukana auttamassa kuvien maalaamisessa, ja pieniä projektin alkuja on syntynyt siellä täällä, mutta varsinaista opetusta ei ole järjestetty. Se näkyy opiskelijoissa.

– Oppilaat olivat varsinaisia *tabula rasa*soja. Heillä ei ollut kokemusta ikonimaalauksesta, eikä välttämättä edes kuvataidon perusteita, Narmala kuvailee.

Intoa ja lahjakkuutta sen sijaan riitti. Mukana oli muutama opiskelija, jotka olivat piirtäneet ja maalanneet aiemmin ja kokeilleet tehdä ikoneitakin omin päin.

– Heillä näkyi heti oma afrikkalaisempi tyyli, esimerkiksi pyhien silmät olivat kuin etiopialaisissa ikoneissa.

IRTI KOLONIALISMISTA

Ennen opetuksen aloittamista Narmala jutteli ikoneista paikallisten pappien kanssa. Palaute oli selväsanaista: afrikkalaisten mielestä kreikkalaisissa ikoneissa ihmiset olivat liian valkoisia ja ikonien värimaailma liian samea, Afrikan valo ja kirkkaus puuttuivat.

Narmala otti palautteen vastaan. Opiskelijoiden ikoneihin hän halusi saada kasvoihin tummemman värin ja vähemmän valoa, mutta muualle lisää heleyttä ja vahvaa valoa. Oikeiden värisävyyden löytäminen oli ammattilaisellekin haastavaa.

– Kun kundit hiersivät väriä, katsoin samalla heidän käsiensä ihoa ja lisäsin pigmenttiä. Vaalennusväriä tehdessä katsoin kämmenien vaaleampaa puolta, Narmala kertoo.

Vaikka ikoneiden ei tarvitse olla si-dottuja paikalliskulttuuriin, Narmalasta oli tärkeää, että afrikkalaisten ikonit näyttivät afrikkalaisilta.

– Afrikkalainen ortodoksisuus on lähtöisin afrikkalaisista itsestään, mutta silti siihen liittyvät kuvat on tuotu ulkoa. Halusin auttaa alulle omaa kuvaperinnettä, joka on helposti lähestyttävää ja eroaisi kolonialistisesta kuvamaailmasta.

Narmala kertoo, että ikonimaalausperinne antaa varsin paljon vapauksia väri- valinnoissa. Vain joistakin vakiintuneista ilmaisutavoista, kuten marttyyrien viitataan tai ristiin maalattavasta kirkkauspunaisesta väristä, ei jousteta.

– Ikonien värimaailma on syntynyt kulttuureissa, eikä yhtenäistä värisymboliikkaa ole olemassa, vaikka jotkin taidehistorioitsijat ja ikoniteologit ovat yrittäneet luoda sellaista jälkikäteen.

SEURAKUNTANSA ENSIMMÄISET

Kaikki kymmenen opiskelijaa saivat ikoninsa valmiiksi reilut kolme viikkoa kes-

”Katsoin heidän käsiensä väriä ja lisäsin pigmenttiä”

täneellä kurssilla. Jopa vernissa ehdittiin levittää.

– Lämpimässä ilmastossa kaikki kuivui todella nopeasti. Normaalisti vernissa laitetaan ikoneihin puoli vuotta tai jopa vuosi sen jälkeen, kun ikoni on maalattu. Nyt se laitettiin päivä sen jälkeen, kun ikonit olivat valmiita, Narmala kertoo.

Vernissan pikaiseen levittämiseen tosin vaikuttivat ilmaston lisäksi seminaarilla vierailleet lukuisat liskot, hämähäkit, moskiitot ja muut hyönteiset.

– Erilaisia tuholaisia oli niin paljon, etten uskonut, että ikonit säilyisivät muuten, Narmala hymyilee.

Kreikkalaisen perinteen mukaisesti kurssilaisten maalaamiin Jumalanäidin ikoneihin lisättiin Jumalanäidin epiteetti, eli Jumalanäitiä kuvaava päällekirjoitus, jonka opiskelijat kirjoittivat omalla kielellään. Se oli jännittävää, sillä monen opiskelijan äidinkielellä ei ollut koskaan kirjoitettu mitään ikoneihin ja niin ollen epiteetti piti kääntää ensimmäistä kertaa.

– Jos samalta kielialueelta oli useampi oppilas, tuli epiteetin kirjoitusasusta välillä kiistaa, Narmala kertoo.

Kun vernissa oli kuivunut ikoneihin, opiskelijat saivat ikonit itselleen. Moni sanoi vievänsä ikonin omaan seurakuntaansa, jotta siellä olisi edes yksi oikea käsinmaalattu afrikkalainen ikoni.

TEKSTI: LAURA KARLIN

KUVAT: LAURA KARLIN JA ANTTI NARMALA

Kurssilaisten Jumalanäideille haluttiin tummempi iho.

Ikonimaalari ja konservaattori

KESÄSTÄ 2015 Valamon johtavana konservaattorina työskennellyt Antti Narmala vastaa Suomen ortodoksisen kirkon taideomaisuuden hoidosta.

Konservointityön lisäksi hänen kontollaan on muun muassa tutkimustyötä ja kuntokartoitusten sekä kustannusarvioiden tekemistä. Tämän lisäksi Narmala opettaa ikonimaalausta Valamon opistolla ja pitää yksittäisiä kursseja myös muualla.

– Konservointi on yksinäistä puuhaa, ja kaipaen välillä sosiaalista kontaktia. Olen erakkoluonne, mutta rajansa silläkin.

35-vuotias Narmala työskenteli aiemmin freelancer-ikonimaalausopettajana. Ikonimaalauksen hän aloitti mummonsä ikonien inspiroimana jo 12-vuotiaana ja opettamisen 18-vuotiaana. Maalaustaiteen konservaattoriksi Narmala valmistui vuonna 2012. Lisäksi hänellä on ortodoksisen teologian opintoja.

– Maalaaminen on intohimoni, mutta konservoinnin ja maalaamisen yhdistäminen on kivointa. Vanhojen ikonien tutkiminen ja konservointi antaa hirveästi myös omalle työskentelylle.

Pyhän Yrjön kirkko on Lalibelan kirkoista tunnetuin ja vaikuttavin.

”Lalibela on todellakin ihme”

Helena Nikkanen toteutti pitkäaikaisen haaveensa ja matkusti tutustumaan Etiopian vanhoihin ortodoksikirkkoihin.

Ne tuntuivat jo useita talvia Egyptissä asuneesta Nikkasesta tutuilta, mutta matka toi monia yllätyksiä.

Taidekonservaattori **Helena Nikkanen** jäi viisi vuotta sitten eläkkeelle Valamon luostarin johtavan konservaattorin virasta. Vapaa-ajallaan hän on aina maalannut ikoneita ja opettanut ikonimaalausta.

Suomessa keinovalossa maalatessaan hän haaveili päivänvalossa maalaamisesta. Tästä haaveesta tuli totta, kun Nikkanen muutti Egyptiin maan ortodoksikirkon luostarimaiseen Anafora-yhteisöön, jossa hän maalaa sekä ikoneita että kirkon seinämaalauksia yhdessä nunnien kanssa.

Etiopian vanhojen ortodoksikirkkojen ja erityisesti Unescon maailmanperintölistalle kuuluvan 1100-luvulla rakennetun Lalibelan ainutlaatuisien kivestä louhittujen kirkkojen näkeminen oli ollut Nikkasen haaveena pitkään.

– Kiipeillessäni oppaana toimineen pappi **Wondelan** kanssa Lalibelan jyrkkiä kallioportaita ja polkuja tuli mieleeni, että matka olisi ollut hyvä tehdä jo 20 vuotta sitten, Nikkanen sanoo.

Lalibelan todellisuus oli aivan toinen kuin Nikkanen oli näkemiensä kuvien perusteella odottanut.

– Kuvissa on kapeita solia kirkkojen ympärillä, mutta alueella onkin paljon aukioita. Kirkkorakennuksissa oli mielenkiintoista katossa oleva aurinko Kristuksen valon symbolina ja pylväiden päiden soikiot kuvaamassa Jumalan silmiä.

Etiopia kiinnosti häntä erityisesti historiallisten Egypti-yhteyksien vuoksi ja Lalibela myös Kirkkojen muutokielen symboliikasta väitelleen kuopiolaisen ortodoksipappi **Paul Hessen** väitöskirjan takia.

– Etiopian ja Egyptin kirkoilla oli pitkään sama paavi. Etiopialaiset ovat käyneet pyhiinvaelluksella Muharraqin luostarissa, joka on perimätiedon mukaan eteläisin paikka, jossa Egyptiin paennut pyhä perhe vieraili. Egyptiläiset taas ovat käyneet Etiopiassa etenkin Aksumissa, jossa etiopialaiset uskovat liitonarkkia säilyttävän, Nikkanen kertoo.

Lalibelan lähellä 1100-luvulla rakennetun Ymhanna Krestos -kirkon hau-

”Suurin osa ihmisistä seurasi jumalanpalvelusta ulkona”

tausmaalla Nikkanen näki muinaisten egyptiläisten pyhiinvaeltajien maalliset jäännökset.

– Ruumiit ovat esillä ilman arkkuja ja käärinliinat ovat haurastuneet vuosisatojen saatossa pois. Oppaana ollut pappi kertoi, että vainajien käsien asennosta tietää hänen taustansa; pappien kädet ovat ristissä rinnan päällä, munkkien ja pappismunkkien kädet peittävät silmät ja maallikoiden kädet on asetettu peittämään sukuelimet.

KIRKKOMAALAUKSET SYKÄHDYTTIVÄT

Nikkanen tutki kirkkomaalauksia erityisesti Lalibelassa ja Gondarissa.

– Maalaukset tuntuivat läheisiltä, ja tutkimusten mukaan ne ovatkin Egyptistä tulleiden kopti-maalareiden töitä; varmalla kädellä tehtyjä taidokkaita piirustuksia ja siveltimenvetoja sekä upeat värit.

Lalibelan kirkoista Nikkanen löysi vähän esittäviä ikoneita, ja valtaosa katonrajassa olevista maalauksista on pahoin tummuneita. Lalibelan kirkoissa suurimman vaikutuksen tekivät kattojen värikkäät geometriset koristemaalaukset.

Etiopialaisten ikonien väkivaltaisuus oli Nikkaselle suuri yllätys, sillä koptilaiselle ikonimaalausperinteelle on tunnusomaista väkivallattomuus.

– Etiopialaisissa myöhäisissä ikoneissa voi olla kauhistuttavan pelottavaa väkivaltaa, kuten 'sarjakuvia' marttyyrien kidutuksesta. Neitsyt Maria ja Kristuslapsi -ikonissa enkeleillä on miekat.

Nikkanen on pohtinut syitä etiopialaisten ikonien väkivaltaan. Yhden mah-

dollisen selityksen hän löytää jesuiitoista, joiden keskuspaikka Addis Abeba oli 1600-luvulla.

– Roomalaiskatolisessa taiteessa esitetään kärsimystä konkreettisesti. Voidaanko ikonien muuttumista väkivaltaiseksi selittää katolisen taiteen vaikutuksella?

EHTOOLLISTA VANHUKSILLE JA LAPSILLE

Etiopian ortodoksikirkot tuntuivat Nikkasesta kotoisilta.

– Papit olivat sydämellisiä, he olivat rakastavia isiä. Erikoista oli se, että suurin osa ihmisistä seurasi jumalanpalvelusta ulkona, koska pieneen kirkkoon mahtuvat sisälle vain papit, kuoro ja osa ehtoolliselle valmistuvia.

Ehtoolliskäytäntö herätti Nikkasessa hämmästyksiä.

– Ehtoollisella käyvät yleensä vain vanhuksat ja lapset. Nuorten ja keskiikäisten ehtoolliselle osallistumista ei pidetä sopivana, koska heillä on mielessään liikaa maallisia ajatuksia.

Ainutlaatuista jumalanpalveluksessa on myös se, että soittimina on rumpuja.

KÖYHÄ MUTTA KAUNIS MAA

Etiopia on yksi Afrikan ja koko maailman köyhimmistä maista. Etiopian yli 90 miljoonasta asukkaasta vain puolella on käytössään puhdasta vettä, neljäsosa elää köyhyydessä alle yhdellä Yhdysvaltain dollarilla päivässä ja vain puolet osaa lukea ja kirjoittaa.

Lalibelassa Nikkanen vieraili pienessä Immanuel-nunnaluostarissa, jonka nunnat elävät avustusten varassa ja välillä lähes nälässä.

– He kertoivat, että voivat syödä vain kourallisen ruokaa päivässä. Tukeakseni heitä ostin huiveja ja heidän kutomansa harsokankaan, joka on samanlaista kangasta kuin etiopialaisten naisten perinteinen valkoinen asu.

Harso päättyy Anaforan ikoniateljeessa Pyhän Ireneuksen suuren ikonin pohjustuskankaaksi. Ikoni valmistuu Anaforassa joulukuussa vietettävään Pyhän Ireneuksen Lyonilaisen juhlaongressiin.

Etiopian köyhyyden näkeminen oli Nikkaselle pysähdyttävää. Lalibela kuuluu kuivuudesta kärsiviin kriisialueisiin. Kuivuuden seurauksen yli puoli miljoonaa karjaeläintä on jo menehtynyt.

– Laihat eläimet etsivät epätoivoisesti syötävää pölyävän kuivasta ja kuivutetaan halkeilevasta maasta. Ihmiset kävelevät ilman vettä ja usein paljasjaloin käsittämättömän pitkiä matkoja vuoristossa markkinoille tai raskaaseen työhön rakennustyömaille.

Lohduton karu köyhyys, kuivuus ja nälkä eivät kuitenkaan jääneet päällimmäisiksi matkan mielikuviksi.

– Etiopiaa on sanottu maailman kauneimmaksi maaksi ja se onkin vehreine kumpuineen ja jylhine vuorineen lumoavan kaunis. On käsittämätöntä, että arkkitehdit ja kivenhakkaajat ovat onnistuneet louhimaan Lalibelan kirkot kalliosta kaikkine yksityiskohtineen, symmetrioineen ja epäsymmetrioineen ja kantavine pylväineen niin taitavasti. Lalibela on todellakin ihme.

TEKSTI JA KUVAT: PÄIVI ARVONEN

Etiopian vanhoihin ortodoksikirkkoihin tutustuminen oli Helena Nikkasen pitkäaikainen haave.

Elämäntaitoja ja vastustuskykyä

Nairobien slummialueella käynnistyi viime keväänä teini-ikäisten elämäntaitoja vahvistava hanke, jota Filantropia tukee.

Ortodoksisen kirkon kansainvälinen diakonia- ja lähetystyö Filantropia on mukana nuorten hankkeessa, jossa puhutaan ihmissuh-teista, harjoitellaan elämäntaitoja, vahvistetaan itsetuntoa ja mietitään elämäl-le tavoitteita.

Rirutan slummialueen keskellä sijaitsee Nairobien ortodoksinen hiippakun-ta. Pappisseminaarin lisäksi alueella on muun muassa opettajankoulutuslaitos sekä St. Clementin alakoulu. Koulun rehtori **Virginia Gathoni** kantaa huolta alueensa nuorista myös koulujen loma-aikaan.

– Tuntuu, että viimeisen kymmenen vuoden aikana ihmisyys on mennyt huonompaan suuntaan. Ihmiset käyttävät yhä enemmän päätään ja yhä vähemmän sydäntään. Maailmasta tulee sillä tavalla entistä kovempi paikka.

Gathoni haaveilee siitä, että loma-ai-kaan koulussa järjestettäisiin aina neljän päivän kurssi, joka tavoittaisi eri päivinä eri-ikäisiä nuoria. Ensimmäinen kokei-lu pidettiin huhtikuun lopussa, jolloin kurssi tavoitti parisataa nuorta.

– Tavoitteena on kasvattaa nuorten ymmärrystä itsestään ja vahvistaa itse-tuntoa. Lisäksi kannustamme heitä käy-mään koulunsa loppuun ja hankkimaan elämässä tarvittavia taitoja. Koulutus on heille oikeastaan ainoa keino taistella köyhyyttä vastaan. Kaikki tarjolla olevat oikopolut, kuten uhkapelit ja huumeet, vievät vain alaspäin.

Gathoni kertoo, että vanhempien tei-ni-ikäisten kanssa aiheina ovat myös seksuaalisuus ja esimerkiksi hiv ja aids. Teiniraskaudet ovat tässä ikäryhmäs-sä hyvin yleisiä ja edelleenkin hiv leviää nuorten parissa.

St. Clementin oppilaita koulun juomapaikalla Nairobissa.

Varhaisnuorten ja isompien teinien li-säksi Virginia Gathonin kursseille tavoit-tellaan vielä yhtä ryhmää.

– Olen huolissani niistä nuorista, jot-ka päättävät yläkoulun tai lukion ja jäävät sitten siihen. Myös koulunsa keskeyttä-neet ovat tätä ryhmää. Vaihtoehdot täällä slummissa ovat koulupudokkaille vähisi-sä. Vanhemmilla, jos sellaisia on, ei ole välttämättä taitoja ohjata nuoria eteen-päin. Sen vuoksi pyrimme tavoittamaan näitä nuoria ja tukemaan heitä saamaan elämään järjestystä.

PAPERIHELMILLÄ TUETAAN TYTTÖJÄ

Gathoni kertoo, että koululla on varau-duttu siihen, että vaikeista asioista pu-huttaessa nuorten ongelmat nousevat pintaan. Voi hyvin olla, että nuorta on kohdeltu kaltoin ja käytetty esimerkiksi seksuaalisesti hyväksi.

– Näillä kursseilla nuori ehkä vasta ensimmäisen kerran ymmärtää, mistä on ollut kyse. Tämän vuoksi meidän pi-tää olla valmiita tukemaan apua tarvitse-via nuoria heti paikanpäällä. Sen vuok-si meillä on täällä esimerkiksi sosiaali-työntekijöitä ja pappeja.

Filantropian ja St. Clementin koulun yhteistyö Nairobien hiippakunnan ku-peessa on jatkunut jo vuosia. Joului- ja kevätmyyjäisissä seurakunnissa myytävät paperiset helmikorut ovat St. Clementin koululaisten tekemiä.

Jätepaperista rullatuilla helmillä aute-taan tyttöjen koulunkäyntiä muun muas-sa niin, että saaduilla varoilla ostetaan kuukautissiteitä varastoon. Jos opetta-jalla ei ole antaa tytöille siteitä, tytöt ei-vät pääse kuukautisten aikaan kouluun ja koulunkäynti kärsii.

TEKSTI JA KUVA: MINNA RASKU

Anni Halmetojalla on hauskaa. Vieressä jumppaa Aleksandra Päivinen.

Astetta rennompaa LUOSTARIELÄMÄÄ

Kristinopileirillä ei paasata, vaan kaikkein tärkeintä on hyvä fiilis.

Valamon luostarin pihassa on kuuma. Aurinko paistaa lähes siniseltä taivaalta ja mehiläiset pyöriivät pensaiden ja vähän ihmistenkin ympärillä. Pihassa on reilut viisikymmentä nuorta: kristinopileiriläisiä ja heitä muutaman vuoden vanhempia leiriohjaajia.

Kesäisestä säästä huolimatta täällä näkyy lähinnä vain pitkähihaisia paitoja ja pitkiä housuja. Mikroshortsit ja minihameet on jätetty kotiin, sillä ollaanhan luostarialueella. Täällä kaikilla pitää olla olkapäät ja polvet peitettyinä.

– Kyllä täällä selviää, kun ei kauhean pitkään seiso auringossa, lappeenranta-

lainen leiriohjaaja **Eena Suuronen** sanoo.

Hänellä on päällään farkut ja pitkähihainen t-paita.

UNIONGELMIA

Riihimäeltä kotoisin oleva **Miira Rätty** ja kotkalainen **Katarina Sterling** katsovat puhelimiaan. Leiriohjaajien WhatsApp-ryhmään on tullut tarkennuksia päivän aikatauluista. Rätty ja Sterling ovat tänään päiväystäjiä, eli pitävät huolen siitä, että leiriläiset ovat oikeassa paikassa oikeaan aikaan sopivalla tavalla pukeutuneina.

Pian nuoret naiset kokoavat lounastaan lopettelevan porukan kasaan ja antavat ohjeita. Seuraavaksi vuorossa on

luostarin opastuskierros. Heti sen jälkeen on välijumppa, joten päälle pitää laittaa jotakin liikuntaan sopivaa.

Rädyn ja Sterlingin mukaan haastavinta päiväystäjän hommassa on saada nuoret aamulla ylös sängystä. Tänään herätys on ollut 7.30.

– Luostarissa ei voi herättää kelloa soittamalla, vaan pitää mennä herättämään henkilökohtaisesti, Rätty kertoo.

Nukkumaan menon suhteen ei ole paljon helpompaa. Luostarialueella hiljaisuus laskeutuu kello 21 ja majoitustiloissa kello 22. Eilen siinä ei onnistuttu.

– Leiriläisiä ei ole kuulemma väsyttänyt, mutta luostarissa on otettava muut

Leiriläiset kuuntelevat munkki Simeonin opastusta.

ihmiset huomioon ja kunnioitettava luostarihiljaisuutta, leirinjohtaja **Arttu-ri Hirvonen** sanoo.

KIRKON STRATEGIAA TOTEUTTAMASSA

Kotkan, Haminan, Lahden ja Lappeenrannan ortodoksisten seurakuntien yhteinen kristinoppileiri toteutetaan Valamossa nyt toista kertaa. Aiemmin Kotka ja Lappeenranta ovat pitäneet yhteisleirejä, ja Lahdella ja Haminalla on niin ikään ollut yhteistyötä.

Tänä vuonna osallistujia on 41, joista 6 on Kotkan seurakunnasta, 7 Haminasta, 12 Lahdesta ja 16 Lappeenrannasta. Leiriläiset ovat tulleet paikalle yhteiskuljetuksella, joka starttasi Lahdesta ja kiersi poimimassa nuoria Kouvolasta, Imatralta ja Lappeenrannasta.

– Toimimme kirkon strategian mukaan, joka korostaa seurakuntien yhteistyötä, Kotkan kirkkoherra **Alexander Hautamäki** sanoo.

Idea neljän seurakunnan yhteisestä kriparista syntyi hieman vahingossa. Lap-

peenrannan kirkkoherra **Timo Tynkky-nen** ehdotti, voisiko leirin pitää Valamossa, ja seurakunnan pappi **Aarne Ylä-Jussila** alkoi selvittää asiaa. Vähitellen leiri laajeni koskemaan neljää seurakuntaa.

– Se oli hyvä keksintö. Tämä on hyvä paikka pitää kripareita, sillä täällä on kirkot ja ruuat, Ylä-Jussila sanoo.

Myös Lahden seurakunnan kirkkoherra **Jonas Bergenstad** on tyytyväinen.

– Ikäluokat alkavat olla laskusuunnassa, joten liian pienistä leiriryhmistä katoaa mielekkyys. Tämä on nuorille hyvä mahdollisuus nähdä muitakin ortodoksinuoria, sillä moni saattaa olla koulussaan ikäluokkansa ainoa.

MURTEIDEN KIRJO

Kempeleestä kotoisin oleva **Miisa Parrila** vetää viinituvan edessä olevalla nurmikentällä välijumppaa varmoin ottein.

– Käsi tähän etteen. Pyssyy pyssyy! Käet ylös! kuuluvat Parrilan huudot.

Hän harrastaa cheerleadingiä ja on neljättä kesää ohjaajana. Osaa leiriläisistä hymyilyttää Parrilan murre.

– Älä venytä niitä vokaaleita! eturivistä kuittaillaan.

Tällä leirillä todellakin kuuluu murteitten kirjo: Kaakkois-Suomesta tulevien leiriläisten lisäksi leiriohjaajia on ympäri Suomen.

Moni on tullut leirille tuntien vain muuttaman oman seurakuntansa kasvatin. Parilla leiriläisellä on oma isosisarus ohjaajana. Joukossa on myös niitä, jotka eivät ole tunteneet leiriltä ketään.

Haminalaisella **Aleksandra Päivisellä** ei ollut vielä eilen yhtään tuttua, mutta nyt hänellä riittää juttua kotkalaisten **Anni Halmetojan** ja **Ida Inbergin** kanssa. Menossa on leirin toinen päivä, ja ystäviä on jo löytynyt ja tytöillä on hauskaa.

”Tärkeintä on, että nuoret saavat fiiliksen siitä, mitä ortodoksina olo on.”

Artturi Hirvonen tarjoilee leiriläisille mehua. Takana Leevi Kärki.

Hyvinkäläiset Sofia Ershova ja Roosa Pasuri harjoittelevat resitoimista.

– Parasta ovat olleet ekan päivän tutustumisleikit. Ja ruoka! kolmikko tuumii.

Kivaa on myös se, että tytöt tulevat kaikkien kanssa toimeen, eikä leirillä ole ollut niin ankaraa kuin he olivat odottaneet.

– Luulin, että täällä olisi ollut enempi paasaamista, mutta täällä onkin ollut yllättävän filosofista! Päivinen iloitsee.

RESITOIMINEN JÄNNITTÄÄ

Melkein joka päivä ohjelmassa on yhdestä kahteen oppituntia, joita pitävät leirin papit. Aiheet vaihtelevat sakramenteista siihen, mitä on usko. Tänään aiheena ovat muistelukirjaset ja äänessä Alexander Hautamäki.

Oppitunnin jälkeen vuorossa on ryhmätyöskentelyä, jota sitäkin leirillä on päivittäin. Yksi ryhmä pääsee pihalle leikkimään ja pelaamaan. Toinen tutustuu Raamattuun, kolmas käy kanttorin johdolla läpi liturgiaa, neljäs keskustelee kaikesta rakkaudesta päihteiden käyttöön ja viides on Valamon opiston toi-

nessa kerroksessa askartelemassa. Kuu-des ryhmä harjoittelee resitoimintia nurmikolla.

Resitointiryhmää jännittää. Ohjaajina toimivat joensuulainen **Alina Matsi** ja imatralainen **Roman Bardinov** aloittavat komeasti, mutta kun tulee leiriläisten vuoro, muuttuu Isä meidän -rukous epäselväksi puuroksi.

Se jolla vielä on oma kriparikokemus muistissa, pystyy samaistumaan nuorten ahdinkoon. Ensimmäinen resitointiker-ta on tuskin kenellekään helppo. Hyvinkäläiset **Roosa Pasuri** ja **Sofia Ershova** yrittävät kuitenkin parhaansa.

– En tiedä, miten se meni. Aluksi oli vähän vaikeaa, Ershova myöntää.

Ryhmätunnit alkavat olla lopuillaan. Valamon opiston yläkerrassa on jo vähän levoton meininki. Kristusikonit on väritetty ja vihkojen reunaan on ehditty piirtää muutama Aku Ankkakin. Joku tiedustelee, voitaisiinko pelata fudista.

Askarteluryhmää vetävä lappeenrantalainen **Emilia Kankaanpää** päästää leiriläiset päivälliselle.

– Sitten kun olette siivonneet, saatte lähteä! Ja ikonit mukaan!

SÄÄNNÖT SELVILLÄ

Toisaalla vapaa-ajanryhmä jatkaa vielä tutustumisleikkejä. Kesken kaiken joltakin pääsee kirosana.

– Mehän kirjoitettiin säännöt, ja siellä sanottiin, ettei saa kiroilla! vierestä korjataan.

Ryhmät ovat ohjaajineen laatineet leirin ensimmäisenä päivänä leirisäännöt. Leirinjohtaja Artturi Hirvonen on painottanut sääntöjen laatimisessa kiusaamiseen puuttumista, muuten ryhmillä on ollut vapaat kädet.

– Minusta on tärkeää antaa nuorille mahdollisuus vaikuttaa sääntöihin, sillä silloin niihin on helpompi sitoutua.

Nuorista huolehtivat leirillä leirinjohtajan lisäksi yhteensä 11 ohjaajaa, yksi kanttori ja neljä pappia. Nuoret on jaettu kuuteen ryhmään, joilla on oma ryhmän-ohjaajansa. Ryhmänohjaajia vanhemmat asiaohjaajat järjestävät kanttorin kanssa ryhmille ohjelmaa.

Leirinuotiolla on tunnelmaa. Makkaranpaistossa keskellä Petteri Sikiö Imatralta.

Leirinjohtajan tärkein työ on pitää tilanne hallussa ja taata leiriläisten turvallisuus leirin aikana. Hirvonen kertoo, että iso osa hänen työstään tehdään jo ennen leirin alkua. Hän on laatinut leiri-ohjelman yhdessä pappien ja kanttorin kanssa ja vastannut ohjaajavalinnoista.

– Kun on hyvät ohjaajat, on helppo tehdä omaa työtä, leirinjohtaja sanoo.

PITKIÄ PALVELUKSIA

Valamon vanhassa hirsikirkossa on melko lämmin tunnelma. Leiriläiset ovat päässeet viettämään luostarin perustajien Sergein ja Hermannin juhlagigiliaa. Kirkon ikkunoita yritetään avata, mutta kuinkas on käynytäkään: joku on maalanut ikkunanpuitteet kiinni.

Illan vigiliaa seuraa aamun juhraliturgia. Yleensä kriparilaisten ensimmäinen jumalanpalvelus on opetusliturgia, jossa papit näyttävät kirkon keskellä kaiken proskomidista, eli liturgiaa valmistelevalta osasta lähtien ja samalla kertovat, mitä palveluksessa tapahtuu.

Luostarin toiveesta leiriläiset osallistuvat tällä kertaa kuitenkin juhraliturgiaan ennen opetusliturgiaa. Ja koska pai-

kalla on metropoliitta **Panteleimon**, kyseessä ei ole mikä tahansa toimitus.

– Täällä ensimmäiset palvelukset ovat nyt piispallisia palveluksia. Nuoret jaksavat hyvin, itse en saman ikäisenä olisi jaksanut yhtä hyvin, Hirvonen kertoo ylpeänä.

Imatralainen **Leevi Kärki** myöntää, että yli kaksituntiseksi venynyt palvelus tuntui pitkältä. Mutta kyllä hän jaksoi, eikä kyseessä ollut edes hänen ensimmäinen piispallinen palveluksensa.

FIILIS SYNTYY LEIRINUOTIOLLA

Mikään leiri ei tietenkään ole täydellinen ilman leirinuotiota. Valamo tarjoaa siihenkin oivan mahdollisuuden. Pieni grillikatos odottaa leiriläisiä Juojärven rannalla.

Leirin kanttori **Elia Pietarinen** on jo syyttänyt tulen nuotioon. Päivystäjät Rätty ja Sterling vetävät kärryissä makkaraa, leipää, pastasalaattia ja mehua koh-ti rantaa.

Pietarinen on Valamon leirin kanttorina toista kertaa. Seurakunnan kanttorin työstä leirikanttorin työn erottaa hänen mielestään missio.

– Täällä tärkeintä on, että nuoret saavat fiiliksen siitä, mitä ortodoksina olo voi olla.

Vaikka Pietarisen tehtävänä on luoda kuvaa kirkosta musiikin kautta, on hän leirillä paljon muutakin kuin kanttori.

Kun iltaleikit on leikitty, Pietarinen ohjaa makkaranpaistajia.

– Lämmittäkää tikkuja ensin nuotiossa nopeasti, niin ne desinfitoituu!

Leirinjohtaja Hirvonen kehottaa nuoria syömään hyvin, sillä huomisaamuna paastotaan. Kun ruokailut on ruokailtu, on iltapesun aika. Sen jälkeen odottavat vielä ehtoolliseen valmistavat rukoukset kello 22.

Pitkän päivän jälkeen leiriläiset pääsevät viimein nukkumaan. Paitsi että harvaa vielä väsyttää.

TEKSTI JA KUVAT: LAURA KARLIN

*”Luulin,
että täällä
olisi ollut
paasaamista”*

Благословение первоклассников

Начался новый учебный год и тысячи первоклассников впервые пришли в школы. Во многих православных приходах заведена прекрасная традиция благословлять и напутствовать школьников. В то же время рассказывается об уроках православия.

В некоторых приходах уже успели благословить первоклассников, но в приходах Хельсинки и Тампере школьников благословят в воскресенье, 28 августа, во время утренней литургии, которая начнётся в 10 часов.

В частности, в приходе Тампере первоклассников благословят в церквях Пори и Тампере.

В Хельсинском приходе - в Успенском кафедральном соборе, в Свято-Троицкой церкви, часовне в Мюллюпууро, церквях в Тапиола, Тиккурила и Порво и часовне в Нуммела. После богослужения детям будут предложены закуски. Появится возможность узнать о детских приходских кружках.

Перевод Влада Валстен

Настоятелем Хамина избран Вилле Кивери

Мару Кивери

Иерей Вилле Кивери.

Иерей **Вилле Кивери** избран новым настоятелем православного прихода Хамина. Он перейдет из прихода Вааса, где занимал ту же должность.

Голосование состоялось 19 и 20 июня. В нём участвовало 169 человек, т.е. 17,86 процента от общего числа имевших право голоса, что даже больше, чем на выборах совета уполномоченных в прошлую осень.

Вторым кандидатом был архимандрит **Андреас Ларикка**. Он исполнял должность настоятеля прихода с октября. За Кивери было подано 88 голосов, за Ларикка - 81.

Согласно решению приходского совета, оба кандидата совершили богослужения в Хамина и Коуволла. В завершение у них были взяты интервью.

Иерей Вилле Кивери, 42, рукоположен во священники в 2005 г. До настоящей должности занимал место второго священника в приходе Лахти. В Хамина он начнет своё служение в конце сентября и начале октября.

Мирва Брола

Перевод Влада Валстен

Хотите ли Вы петь в приходском хоре?

Татьяна Мякеля

Хор православного прихода г. Лаппеенранта во время богослужения в Покровском храме.

Какова повседневная жизнь церковного хора, его место и роль в православном богослужении? Что ждет нового участника? Обо всем этом читайте в статье «Птицы певчие» опубликованной на русскоязычных

страницах Финляндской православной церкви. Автор материала: руководитель славянского хора православного прихода города Лаппеенранта Татьяна Мякеля.

Nimi: Maria Hodokainen
Ikä: 20 v
Asuu: Lappeenrannassa
Perhe: vanhemmat ja pikkuveli
Mistä tunnetaan: ohjannut askartelukerhoa Lappeenrannan seurakunnassa ja toiminut ohjaajana useilla leireillä
Tulevaa: aloittaa syksyllä sosionomiopinnot

TEKSTI JA KUVA LAURA KARLIN

Leiri-into ei laannu

”**K**ristinoppileirin jälkeen mie olen joka kesä ollut parilla leirillä ohjaajana. Mie olen ihan pienestä asti käynyt seurakunnanleireillä ja sitten mie kävin kripaan ja vielä ohjaajakoulutuksen. Se meidän kriipa oli niin hauska, että halusin lisää!

Minun oma kriipa oli tosi herättävä kokemus. Kun mie olin pienempänä käynyt lastenleireillä, niin siellä oli paljon lapsia Lappeenrannasta ja lähiseudulta, mutta kripalla oli ortodokseja tosi laajalta alueelta. Tuli olo, että oi vitsi meitä on paljon!

Olen saanut leireiltä ihan älyttömän paljon kavereita ympäri Suomen. Alle puoli vuotta sitten näimme isolla porukalla, jolla olimme ohjaajakoulutuksessa vuonna 2012. On tosi kivaa, että vielä niin monen vuoden päästä haluamme nähdä.

Mie olen syntynyt Lappeenrannassa ja asunut siellä koko ajan. Miun vanhemmat on Venäjältä. Sieltä tulee vahvasti se ortodoksinen uskonto. Miun mummo käy paljon kirkossa ja ihan pienestä asti olen saanut ortodoksisen kasvatuksen.

Pari vuotta olen pitänyt Lappeenrannassa lasten askartelukerhoa. Se on ollut tosi kivaa. Totta kai sitä pitää ajatella paljon vapaa-ajallakin. Se ei ole niin yksin-

”Leirit on oma maailmansa. Siellä keskitytään siihen, mitä siellä tapahtuu.”

kertaista, että vain menee paikalle, koska mie olen sen reilun tunnin vastuussa heistä kaikista.

Mie hain nyt opiskelemaan sosionomiksi. Miulla on jonkin verran kokemusta lasten ja nuorten kanssa työskentelyä ja miusta se on ollut kivaa. Koulussahan sitten tutustuu kaikkeen paremmin, mutta kaikki maahanmuuttoasiat ja vanhustenhoito kiinnostaa eniten.

Miun vanhemmat on Pietarista ja miulla on siellä paljon sukulaisia ja ystäviä ja pienenä vietin siellä lähes kaikki kesät. Miulla on kaksoiskansalaisuus, joten en tarvitse viisumia. Miulla on ollut joskus sellaisia spontaaneja matkoja, että olen päänäpistästä mennyt Pietariin seuraavalla junalla.

Mie olen kiinnostunut uskonnoista ja siitä, että ortodoksinen usko on aika erilaista eri maissa. Olen käynyt paljon Venäjällä kirkkoissa, luostareissa ja pyhiinvaellusmatkoilla. Kun on pienestä pitäen käynyt sekä suomalaisissa että venäläis-

sissä ortodoksikirkkoissa, niin ne tuntuivat melkein eri uskonnoilta.

Jotkut perusasiat ovat täällä Suomessa ihan erilaisia. Venäjällä ortodoksisuus on paljon tiukempaa. Mie en ole esimerkiksi ikinä nähnyt Venäjällä, että kukaan nainen olisi kirkossa housuissa. Siellä ei aina edes pääse kirkkoihin housuissa ja pää paljaana. Myös ehtoollista ennen Venäjällä pitää aina käydä katumuksen sakramentissa, kun taas Suomessa siinä käydään huomattavasti harvemmin.

Ortodoksisuus on osa minua, se on tärkeää ja osa elämää. Parhaani mukaan käyn jumalanpalveluksissa ja miun huoneessa on paljon ikoneita. On miullakin ollut kaikenlaisia ajatuksia, että onko tämä pelleilyä koko juttu, onko Jumalaa olemassa ja onko tämä kirkko ihan huuhaata, mutta sitten mie olen tajunnut, että kyllä tässä on jotakin.

Vaikka miulla on tullut ikää lisää, niin miun leiri-into ei ole lähtenyt mihinkään. Miun mielestä leirit on oma maailmansa. Siellä ollaan niiden ihmisten kanssa, keitä siellä on ja keskitytään siihen, mitä siellä tapahtuu, niin että Lappeenranta, perhe ja ystävät unohtuu leirin ajaksi. Ja jokainen leiri on aina erilainen, sekin on mielenkiintoista.”

Herra, joka ristinpuun kautta kuoletit synnin! Vahvista itsessäsi meitä ja istuta pelkosi meidän sydämiimme, jotka Sinulle ylistystä veisaavat.

Laura Karlin

"Kristus itse on eukaristian ainoa todellinen toimittaja."

sivu 32

Muistelukirjat ovat Suomen ortodoksisen kirkon erityispiirre.

MITÄ OVAT MUISTELUKIRJAT?

■ Suomessa monissa ortodoksikirkkoissa on kirkkosalin takaosassa tuohusten ja muiden tarvikkeiden ohella myynnissä pieniä kirjasia, muistelukirjoja. Mitä ne oikein ovat ja kuinka niitä käytetään?

Muistelukirjat eli sinodikat on tarkoitettu elävien ja edesmenneiden läheisten muisteluun. Tavallaan ne ovat muistilistoja, jotta rukouksissa voisimme muistaa kaikkia meille tärkeitä ihmisiä.

Kirjaseen on yleensä painettu rukouksia ja johdantosanoja. "Pelasta Herra palvelijasi" -otsikon alle kirjoitetaan elävien läheisten nimet ja "Saata Herra lepoon nukkuneet palvelijasi" alle poisnukkuneiden nimet. Etunimet riittävät, sillä Jumala kyllä tietää, kenestä on kyse.

Tapa käyttää kirjoja on tullut Suomeen Venäjältä. Ortodoksisissa paikalliskirkkoissa ympäri maailman on monenlaisia käytäntöjä muistella ihmisiä esirukouksissa.

Muistelukirja on tarkoitettu ensisijaisesti yksityiseen, kodissa tapahtuvaan rukoukseen, mutta kirjaseen voi tuoda myös jumalanpalvelukseen papiston muisteltavaksi. Nimet kannattaa siis kirjoittaa selkeästi.

Eri seurakunnissa on hieman erilaisia käytäntöjä muistelukirjojen suhteen. Jossain paikoin muistelukirjaa voidaan säilyttää myös kirkossa, tuohusten myyntipöydän yhteydessä, josta isännöitsijä toimittaa kirjaseen pyydettyä alttariin muisteltavaksi.

Muistelukirjan tarkoitus ei kuitenkaan ole "ulkoistaa" läheisten muistelua niin, että joku toinen lukee kirjasta jatkuvasti meidän

puolestamme. Siksi muistelukirjaa ei pidä säilyttää alttarissa koko ajan luettavana, ellei tästä ole erikseen papiston kanssa sovittu.

Jumalanpalvelukset ovat sitä varten, että tulemme niihin itse tuomaan omat rukouksemme Jumalan eteen. Siinä yhteydessä voi myös oman muistelukirjan toimittaa papille luettavaksi.

KIRJOJEN LISÄKSI PAPERILAPPUJA

Muistelukirjoja voidaan pyynnöstä lukea liturgian valmistavassa osassa eli proskomidissa sekä rukouspalveluksissa. Lisäksi sitä on mahdollista käyttää vainajienmuistelupäivänä, jolloin pappi lukee siitä nimet muistelupalveluksen rukousten yhteydessä.

Kirjan sijaan muisteltavien läheisten nimet voi kirjoittaa kirkosta saatavalla paperilapulle ja antaa sen sitten isännöitsijälle eteenpäin toimitettavaksi.

Kirjaan merkittävien nimien osalta ortodoksisessa kirkossa on kahta perinnettä: ensimmäisen mukaan siihen voidaan merkitä myös muiden kuin ortodoksien nimiä, toisen mukaan vain kirkkoomme kuuluvien nimiä. Nykyisin yleisin käsitys on, että muistelukirjassa voi mainita niin ortodokseja kuin ei-ortodoksejakin.

MIRVA BROLA

Pyhä ja suuri synodi Kreetalla

Kokous saavutti ymmärryksen kirkon ja maailman suhteesta.

Kreetalla 19.–26.6. kokoontunut yleisortodoksinen kirkolliskokous, pyhä ja suuri synodi, onnistui sopimaan asialistallaan olleista kysymyksistä. Saavutettu erittäin laaja yksimielisyys oli Kristuksen kirkon voitto. Valitettavasti Moskovan patriarkaatin ja kolmen muun kirkon päätös perua osallistumisensa varjosti tulosta.

Edellinen vastaava synodi järjestettiin Konstantinopolissa vuonna 1872. Silloin tuomittiin etninen fyletismi eli ajatus siitä, että ortodoksinen kirkko voisi järjestäytyä kansallisuusrajoja pitkin. Uuden synodin tarve nousi esiin jo 1920-luvun alussa, I maailmansodan mullistusten jälkeen.

Asialistan valmistelu kesti kauan. Pappeteen liittyvät asiat, myös kysymys naispappeudesta rajattiin pois, samoin kalenterikysymys, kun synodin asialista valmistui vuonna 1961. Sen yleistema oli Kristuksen kirkon ja maailman suhde.

Kokousasiakirjojen valmistelu kesti vuosikymmeniä, jona aikana maailma muuttui koko ajan. Synodin paikka ja aikataulu oli jo päätetty, mutta viime het-

kenä muutamat kirkot halusivat taas siirtää synodia, koska ne ilmoittivat olevansa tyytymättömiä eräisiin valmisteluasiakirjoihin.

Antiokian ja Georgian autokefaaliset kirkot jättäytyivät pois, samoin Bulgarian kirkko. Moskovan patriarkaatti ilmoitti jäävänsä pois, koska ei pitänyt synodia päätösvaltaisena, elleivät kaikki kirkot olisi mukana. Patriarkka **Kiril** toivoi kuitenkin Kreetan kokouksen vievän kehitystä eteenpäin, eikä pitänyt poisjääntä skismaattisena tekona.

Pois jääneillä kirkoilla oli ilmeisiä sisiä, julkilausumattomia syitä vetäytyä synodista. Niin valitettavaa kuin neljän kirkon pois jääminen onkin, tilanteen dramatisointiin ei ole aihetta.

Pyhän ja suuren synodin lykkääminen taas kerran yli 50 vuoden valmistelujen jälkeen oli muiden mielestä tarpeetonta. Maailma muuttuu koko ajan, ja Kreetalle kokoontuneiden kirkkojen johtajat halusivat kertoa ihmiskunnalle yhden, pyhän, katolisen ja apostolisen kirkon viestin.

Tällaisena se velvoittaa jokaista ortodoksikristittyä ja aivan erityisesti meitä Konstantinopolin ekumeenisen patriarkaatin jäseniä. Se on patriarkkamme **Bartolomeoksen** 25 vuotta kestäneen virkakauden ponnistelun tulos.

Päätösasiakirjan eli ensyklin allekirjoittivat Konstantinopolin Bartolomeos, Aleksandrian **Teodoros**, Jerusalemin **Teofilos**, Serbian **Irinej**, Romanian **Daniel**, Kyproksen **Krysostomos**, Ateenan ja koko Kreikan **Hieronimos**, Varsovan ja koko Puolan **Sawa**, Tiraninan, Durresin ja koko Albanian **Anastasios** sekä

Prešovin ja koko Tšekinmaan ja Slovakian **Rastislav**.

KIRKKO KRISTUKSEN RUUMIINA

Synodin päätösasiakirja aloitti tunnustamalla kirkon mystisen luonteen. Kristus perusti kirkon ja asetti ehtoollisen. Apostolinen ja patristinen traditio on Kristuksen ruumis, joka elää todeksi Jumalan Pojan ja Sanan inkarnaation sekä Pyhän Hengen ja Neitsyt Marian mysteerin. Pelastushistoria Kristuksessa, kirkko ja eukaristian sakramentti ovat Pyhän Hengen mysteerin ilmaus.

Ensimmäinen synodi oli Uuden testamentin kuvaama Jerusalemin apostolien kokous (Ap. t. 15:5–29). Kirkko on itsessään Kristuksen ja Pyhän Hengen yhteistyön synodi, jonka työ ei ole koskaan katkenut. Sen ulkopuolella ei ole ainoaan Pyhään johtavaa pyhitystä, koska Kristus otti itseensä kaiken ihmisyyden. Hänen kauttaan ihmiskunta syntyi uudestaan. Siksi pyhyys on osallistumista kirkon mysteereistä ja pyhistä sakramenteista. Kaiken keskuksena on eukaristia.

Maailmassa tämä Kristuksen ruumis muodostuu 14 itsenäisestä ja yhteisesti tunnustetusta autokefaalisesta kirkosta.

KIRKKO JA NYKYAJAN HAASTEET

Kirkko elää maallistuneessa yhteiskunnassa, jossa Kristuksen uhrautuvan rakauden seuraaminen ja askeettinen elämä nähdään yksilön onnen esteinä. Tästä on syntynyt stereotyyppinen harhakäsitys kirkon opetuksen konservatiivisuudesta ja taantumuksellisuudesta.

Maallistunut nykykatsanto asettaakin ihmisen ennen Jumalaa. Kirkko vastaa

*Kirkko tuomitsee
jyrkästi väkivallan
ja aseelliset
konfliktit*

tähän perinteisellä Jumala–ihminen–näkemyksellään. Kirkko on Jumala-ihmisen ja Hänen ruumiinsa koti, jossa vapaus on osallisuutta ylös nousseen Kristuksen elämään jo maan päällä.

Tiede ja teknologia helpottavat elämäämme monin tavoin. Sairauksia voitetaan ja tietomme maailmankaikkeudesta syvenee. Tiede ei kuitenkaan sisällä vastauksia niihin ongelmiin, joita se synnyttää.

Tiede ei ole moraalilähtöinen. Luonnon tuhoutuminen, bioetiikan kysymykset ja ihmisen esineellistäminen ovat sen lieveilmiöitä. Elämän eksistentiaalisiin kysymyksiin tarvitaan hengellinen näkökulma. Ihminen haluaa yhä useammin päättää itse elämänsä tarkoitukselta ja tekee sen myös yhä vaarallisemmin.

Ihmisyden, olemassaolon tai hyvän ja pahan peruskysymyksiä ei voi sivuuttaa. Ortodoksisen kirkon vastaukset rakentuvat teologiselle antropologialle, jonka lähtökohtana on profeettallinen omatunto ja Jeesuksen tuoma uusi ja täydellinen ihmisuus. Ihmispersoonaa on hedelmöityksestä alkaen osa elämän pyhydestä ja syntymä ensimmäinen ihmisoikeus. Mikään tieteen tutkimustulos ei voi kumota tätä perustaa.

Ortodoksinen kirkko tähdentää ihmisen päämäärää Jumalan luotuna kuvana ja kaltaisuutena. Siksi se osallistuu aktiivisesti bioeettisistä arvoista käytävään filosofiseen ja tieteelliseen keskusteluun tältä pohjalta.

Globaali kehitys suuntautuu kohti omistamisen ja yksilöllisyyden arvoja. Jumala kuitenkin pyhittää ihmiskunnan parhaaksi työskentelevien työn. Tämä on myös kristillisen askeesin lähtökohta; se ei ole yhteiskunnasta ja vastuusta irrottautumista. Askeesi ja itsehillintä eivät ole vain luostareita varten, vaan ne ovat arkisen kristillisyyden kulmakiviä.

Ihmisen ahneus, itsekkyyks ja tuhlaavaisuus ovat ympäristöongelmien perimmäiset syyt. Ne rikkovat ihmisen ja luonnon harmonian ja sotivat Jumalan luomisjärjestystä vastaan. Ympäristöongel-

John Mindala

Ekumeeninen patriarkka Bartolomeos puhui suuren synodin avajaisistunnossa 20. kesäkuuta Kreetalla.

mat voidaan voittaa vain puuttamalla ne synnyttäneisiin hengellisiin ja eettisiin syihin. Avain tähän on katumus ja elämäntapojemme radikaali muutos kristilliseen suuntaan.

GLOBALISAATIO, VÄKIVALTA JA PAKOLAISUUS

Globalisaatio on järkyttänyt kansallisia ja uskonnollisia perinteitä ja johtanut kulttuurien rajoja rikkovaan kasvotomuteen. Tästä on syntynyt uudenlaisia

sosiaalisen epäoikeudenmukaisuuden muotoja. Toisaalta globalisaation vastavoimaksi on tarjottu äärimmäistä kansallismielisyyttä.

Kirkon on asetettava puolustamaan paikallisidentiteettejä, jotka perustuvat tasa-arvoisten paikalliskirkkojen yhteyteen. Kirkko vastustaa talouden autonomiaa, joka tekee tarkoituksesta päämäärän. Emme elä vain leivästä. Siksi hengellisiä arvoja ei saa uhrata talouden kehitykselle tai elintason nousulle.

Kirkko ei osallistu politiikkaan, mutta sen todistus on väistämättä myös poliittinen, koska se puhuu ihmisestä ja hänen henkisestä vapaudestaan, siitä mikä on ihmiskunnalle hyväksi. Paikalliskirkot kutsutaan yhteistyöhön valtioiden kanssa, mutta kuitenkin niin, että kummatkin säilyttävät identiteettinsä.

Ihmisoikeudet ovat politiikan keskiössä. Niitä ei kuitenkaan pidä ymmärtää individualismina tai jonkin kulttuurin erioikeutena tai yksilön onnellisuutena. Muutoin perhe tai uskonto voi näyttää jonkun silmissä uhalta.

Uskonnollinen fundamentalismi voi luoda harhakäsityksen fanatismista uskonnollisuuden osana. Alkuperäinen kristillinen usko merkitsee kuitenkin risin tietä, sitä että uhraa itsensä, ei muita. Siksi uskonnollinen fundamentalismi on jyrkästi tuomittavaa. Uskosta virtaava laupeuden öljy on lähimmäisen haavojen parantamista, ei vihan tulta varten.

Kirkko tuomitsee jyrkästi väkivallan ja aseelliset konfliktit, uskonnollisten vähemmistöjen vainot, karkotukset, ihmiskaupan, pakkokäännytyksen, kidutuksen, teloitukset, perusihmisoikeuksien polkemisen sekä uskonnollisten ra-

kennusten ja symbolien hävityksen. Eriytyisen huolissaan synodi on Lähi-idän kristittyjen ja muiden vähemmistöjen kohtelusta ja vetoaa alueen hallitukseen vanhojen kristittyjen ryhmien suojelemiseksi.

Synodi vetoaa kaikkiin osapuoliin uskontoon katsomatta sovinnon ja rauhan aikaansaamiseksi. Sota ja verenvuodatus on saatava loppumaan. On rukoiltava rauhaa ja oikeutta niin kärsiviin Afrikan maihin kuin Ukrainaankin.

Maailman huomion saanut pakolaiskriisi on seurausta taloudellisista, poliittisista ja ympäristöön liittyvistä ongelmista. Kirkko kutsuu kaikki tekemään voitavansa pakolaisten hyväksi.

KIRKKO TODISTAA VUOROPUHELUSSA

Kirkko tuntee vastuunsa niistä, jotka ovat erkaantuneet kirkosta tai jotka eivät ymmärrä sen ääntä. Kirkko on elävän Kristuksen edustaja maailmassa, ja sen on todistettava uskon totuutta. Siksi vuoropuhelu muiden kristittyjen kanssa on tärkeä. Näin muu kristillinen maailma pääsee tuntemaan ortodoksisuuden ja sen edustaman alkuperäisen tradition.

Dimitrios Panagos

Suomesta kokoukseen osallistui arkkipiispa Leo (oik.) osana ekumeenisen patriarkaatin piispadelegaatiota.

Ortodoksinen kirkko ei hyväksy teologista minimalismia eli ajatusta, jonka mukaan kristinopin dogmaattisesta tai raamatullisesta perinteestä voitaisiin tinkiä. Dialogi muiden kanssa ei ole koskaan merkinnyt eikä koskaan merkitse kompromisseja uskon perusteissa.

Ensyklin koko teksti luettavissa osoitteesta www.ort.fi/uutiset/synodin-ensykli

MATTI P. PULKKINEN

Kristuksen kirkko ratkaisee synodin aseman

VUOSIEN 325–787 väliin ajoittuvilla seitsemällä ekumeenisella kirkolliskokouksella on ainutlaatuinen ja kiistämätön asema ortodoksisen kirkon opin ja järjestyksen määrittelijöinä. Siksi synodin asemasta ortodoksisessa kirkossa herää joskus väärinkäsityksiä.

Ortodoksinen kirkolliskokous ei ole tuomioistuin, joka ratkaisee, mikä on oikein, mikä ei. Lakihenkiyys on kirkollemme vierasta, eikä mikään kirkolliskokous voi itse julistautua korkeimman totuuden haltijaksi. Tässä ortodoksinen kirkolliskokous poikkeaa täysin luterilaisesta tai roomalaiskatolisesta.

Kuten Kreetan synodiin osallistunut arkkipiispamme **Leo** totesi, osanottajien määrä ei sinänsä ratkaise synodin statusta. Efeson ensimmäinen kirkolliskokous 431 pidettiin ilman Antiokian ja Konstantinopolin patriarkkoja. Silti se on hyväksytty koko kirkkoa sitovaksi. Leo totesikin, että synodin päätösten jälkeen alkaa niiden reseptio eli prosessi, jossa katsotaan, voidaanko päätöksiin sitoutua.

Aina ei ole tapahtunut niin kuin synodi kaavaili. Efesoksen toinen kirkolliskokous, niin kutsuttu rososynodi, kutsuttiin koolle vuonna 449 epämääräisesti. Sen tarkoituksena oli joutaa läpi epäpuhdas oppi Kristuksesta. Khalkedonin synodi kumosi rososynodin päätökset vuonna 451.

Samanlainen epäonnistunut synodi pidettiin Rooman paavin johdolla Firenzessä 1438–39. Ortodokseja painostettiin hyväksymään Rooman paavin ylivalta. Firenzen päätökset torjuttiin vuoden 1484 synodissa.

Kirkko on Kristuksen ruumis ja Pyhän Hengen läsnäolo ohjaa kirkkoa. Siksi sen oppi ja järjestys eivät perustu muodollisiin ihmispäätöksiin, ei myöskään formalistiseen vaatimukseen kaikkien autokefaalisten kirkkojen vääranlaisesta tasa-arvosta. Arkkipiispa Leo sanoikin, että ortodoksinen maailma tarvitsee ensimmäisen vertaistensa joukossa eli priimaksen, ja tällainen voi olla vain Konstantinopolin ekumeeninen patriarkka.

Valamon opiston menestyksekkäät 30 vuotta

TYÖ tekijäänsä kiittää, kuuluu vanha sanonta. Valamon opiston täyttäessä 30 vuotta voimme hyvillä mielin todeta, että tehty työ kansansivistyksen ja ortodoksisuuden eteen Suomessa on onnistunut yli odotusten.

Luostarin juhlavuodesta 1977 alkaneen matkailijoiden ryntäyksen innoittamana esittelin 1980-luvun alussa arkkipiispa Paavalille ajatusta kansanopiston perustamisesta Uuteen Valamoon. Arkkipiispa innostui asiasta ja antoi hankkeelle varauksettoman tukensa alusta alkaen. Seuraavaksi suuntasin Helsinkiin kouluhallituksen johtavien virkamiesten sekä tuttujen ministerien puheille. Ortodoksisuutta kohtaan löytyi opetusministeriössä paljon sympatiaa ja vielä enemmän halua tukea Uuden Valamon henkistä ja hengellistä työtä. Ongelmaksi nousi se, että ministeriössä oli jonossa kymmenkunta kansanopiston perustamislupahakemusta. Ja hyvä, jos seuraavan vuoden valtion budjettiin oli mahdollista saada edes yksi uusi kansanopisto. No, mitä tehdä?

Opetusministeri Kaarina Suonio löysi nopeasti ratkaisun tilanteeseen. Ministeri onnistui sopimaan valtiovarainministeri Ahti Pekkalan kanssa sillä kertaa poikkeuksellisesti kahden opiston perustamisluvan sisällyttämisestä valtion talousarvioon seuraavalle vuodelle. Valamon kansanopisto oli toinen niistä. Opisto sai siis perustamisluvan muutamassa kuukaudessa. Ymmärsimme, että tuo päätös kertoi suomalaisen yhteiskunnan avoimuudesta ja kunnioituksesta – mutta myös halusta – tukea kansallista vähemmistökulttuuria ja sen sivistystehtävää.

Valamon opisto on ainoa ortodoksisissa hengessä toimiva opisto Suomessa. Toisin kuin useat tahot ortodoksisissa kirkossa, kansanopistokentällä iloittiin laajasti uudesta opistosta. Meitä kutsuttiin jäseneksi kristillisen opistojen omaan yhteistyöverkostoon. Pidin kuitenkin tärkeänä liittyä yleisten sivistysopistojen ryhmittymään.

Valamon opistossa alusta alkaen halusimme keskittyä ortodoksisen uskon, kulttuurin ja elämäntavan eri osa-alueisiin, siis kirkon ”ydinbisnekseen”. Tällöin opintolinjoihin tuli kol-

me eri ulottuvuutta – usko ja kulttuuri, kirkkotaide ja erityisesti ikonimaalaus sekä kolmantena ekologia, paasto ja luonnonmukainen viljely. On hienoa havaita, että nämä painopisteet ovat säilyneet keskeisinä opiston työssä jo 30 vuoden ajan.

Ulkomaisena esikuvana on jollain tavoin toiminut Kreetan ortodoksinen akatemia. Alusta alkaen Kreetan akatemian kuuluisa rehtori Alexandros Papaderos kannusti meitä eteenpäin. Hän osallistui opiston avajaisseminaarin aikaan kansanopiston johtokunnan kokoukseen ja kuuli, että arkkipiispa Paavali oli vain johtokunnan rivijäsen eikä sen puheenjohtaja. Hän sai myös tietää, että varapuheenjohtaja oli ensinnäkin luterilainen ja nainen ja että opiston rehtori oli nainen. Hän loihe lausumaan: ”Meillä Kreikassa ei tulisi kuuloonkaan, että arkkipiispa olisi jossakin johtokunnassa rivijäsen eikä puheenjohtaja, että varapuheenjohtaja olisi vääräuskoinen nainen ja opiston rehtori nuori nainen.” Mutta onneksi Suomessa asiat oli toisin – jo silloin.

Päätös perustaa opisto Valamoon osoittautui kaikin puolin toimivaksi ja onnistuneeksi. Ensimmäiset vuodet opisto toimi aidossa synergiassa luostarin kanssa ja siltä vuokratuissa tiloissa. Omat tilat opisto rakensi muutama vuosi myöhemmin. Muistimme, että jo Vanhassa Valamossa oli toiminut poikakoulu sotien välisenä aikana. Ja jo Basileios Suuri, 300-luvun suuri teologi ja luostari-isä, kirjoitti aktiivisesti luostareiden kasvatustehtävästä ja sosiaalisesta vastuusta.

Lisäksi opisto alusta alkaen on toteuttanut samaa tehtävää kuin itse Valamon luostari vieraiden ja pyhiinvaeltajien palvelimisessa. Tässä opistolla on sitten aina ollut tärkeä hengellinen ja kasvatuksellinen tehtävä, jota se on menestyksekkäästi toteuttanut. Samalla pysähtyminen hetkeksi, suitsutuksen savu, jumalanpalveluksen kauneus ja enkelin siiven kosketus tuovat kulkijalle välähdyksen pyhästä ja näkymättömästä, lopulta kaiken tärkeimmästä.

Toivotamme Valamo opistolle monia armorikkaita vuosia ja näkökykyä tulevaisuudessakin toimia kansanopistokentän eturivissä.

J. Ambrosius

Тридцатилетие успешной деятельности Валаамского народного университета

«Работа мастера хвалит», - так звучит старинная поговорка. В годовщину тридцатилетия Валаамского народного университета мы можем с радостью признать, что проведенная за эти годы работа по просвещению и распространению православия в Финляндии превзошла все ожидаемые результаты.

Воодушевленный ростом паломничества, который начал наблюдаться с 1977 года, юбилейного для монастыря, я предложил Архиепископу Павлу основать на Новом Валааме народный университет. Архиепископ так же воодушевился этой идеей и дал свою безоговорочную поддержку проекту. Далее я обратился с предложением к чиновникам Министерства образования и знакомым министрам. Среди чиновников министерства образования православие вызвало большую симпатию и огромное желание поддержать просветительскую и духовную деятельность Нового Валаама. Единственной проблемой было то, что на тот момент в министерство были поданы заявки на открытие более десяти народных университетов. В лучшем случае, при рассмотрении нового государственного бюджета, только одно учреждение могло получить финансирование. Что же делать?

Министр образования Каарина Суонио быстро нашла решение этой проблеме. Ей удалось договориться с премьер-министром Ахти Пеккала о внесении, в виде исключения, в проект государственного бюджета на будущий год, статьи о выдаче разрешений на открытие двух народных университетов. Валаамский - был вторым из них. Через несколько месяцев мы получили разрешение на основание народного университета на Новом Валааме. Мы поняли, что это решение говорит не только об открытости и уважении в финском обществе, но и желании поддерживать культурную жизнь национальных меньшинств и их просветительскую деятельность.

Валаамский народный университет является единственным православным учебным заведением в Финляндии. Его открытие было с радостью принято не только внутри финляндской православной церкви, но и в среде уже действующих народных университетов. Мы получили приглашение на вступление в объединение христианских учебных заведений. Я же, конечно, считал более важным вступление нашего народного уни-

верситета в объединение общеобразовательных учреждений.

С самого начала работы Валаамского народного университета мы хотели сконцентрироваться на вопросах православной веры, культуры и образе жизни в его разнообразных частях, другими словами - на самом главном в жизни церкви. Так, в общем направлении деятельности, появились три основные линии: вера и культура, искусство и особо - иконопись, а так же экология, пост и экологическое сельское хозяйство. Приятно видеть, что эти три основных направления продолжают быть главными в работе Валаамского народного университета уже на протяжении тридцати лет.

Моделью для нового народного университета, в какой-то мере, послужила Православная академия на Крите. С первых шагов нашей деятельности нас поддерживал известный ректор Критской академии Александрос Пападерос.

Решение об открытии Валаамского народного университета оказалось во всех отношениях функциональным и успешным. В первые годы университет действовал в полной синергии с монастырём, и арендовал у него помещения. Свое здание было построено спустя несколько лет. Мы вспомнили, что на Старом Валааме в межвоенное время действовала школа для мальчиков. И что уже в четвертом веке великий богослов и отец монашеской жизни Василий Великий писал об активном участии монастырей в процессе образования и несении ими социальной ответственности.

Корме того, с самого начала, как и сам Валаамский монастырь, университет принимал активное участие в деле приема гостей и паломников. У этого народного университета всегда была и есть важная духовная и воспитательная роль, в которую он успешно продолжает выполнять. В тот же момент, остановка на мгновенье, кадилый дым, красота богослужения и прикосновение ангельского крыла приносят путникам момент святости и явления невидимого мира, которое, в конечном итоге, является самым главным.

Желаем Валаамскому народному университету многая и благая лета и способности виденья деятельности и в будущем в числе лидирующих народных университетов.

+ Ambrosius

Gott nytt år

Under 300-talet blev den första september både civil och kyrklig nyårsdag.

Den första september firar vi kyrkligt nyår. I den ortodoxa kyrkans kalender heter dagen officiellt "indictios början". Även om det civila och det kyrkliga nyåret inte sedan länge firats på samma dag finns det en stark koppling mellan kyrkans nyårsfirande och statsmakten. Indictio är ett gammalt latinskt ord som i direkt översättning betyder skatt (skatt som undersåtar betalar sina furstar; ordet kan också betyda krigsförklaring, men den betydelsen kan vi lämna därhän i det här sammanhanget).

Saken är nämligen den att militärtjänstens längd i det sena romarriket var femton år. När tjänstgöringen var över återvände veteranerna hem för att leva på den pension de förtjänat. Den romerska staten finansierade veteranernas pension med en särskild skatt som kallades indictio. Skatten samlades in den första september, efter att årets skörd bärgats. På så sätt blev termen indictio så småningom synonym med "15 år", och man började kalla hela den femtonåriga perioden, liksom varje nyårsdag i den perioden "indictio". Under 300-talet blev så denna dag, indictio, både civil och kyrklig nyårsdag. Numera är termen indictio säkert mer förvirrande än upplysande och i vår finska ortodoxa kalender har man funnit för gott att sätta den inom parentes.

I vår tid förstår vi ofta nyår som slutet på en viss tidsperiod och början på en ny. Men eftersom tiden ständigt har sin gång och kalenderdatumen återkommer år efter år är nyår ändå en slags pseudo-helg. Som kyrklig fest ligger inte nyårets betydelse och mening, oberoende om man firar det "världsliga" nyåret den första januari eller det kyrkliga den första september, i kalendern eller datumet.

För att se nyårsdagen och -festen ur ett kristet perspektiv föreslår jag att vi vänder oss till Bibeln och den första Moseboken. När vi läser Bibelns skapelseberättelse förstår vi att Gud skapat själva tiden och välsignat dess gång. I de kyrkor där man firar nyårgudstjänster den första september sjunger man festens troparion och ber alltets Skapare, som har alla tider och åldrar i sin makt, välsigna årets kretslopp med sin godhet. Tidens mys-

Minva Brola

Den första september firar vi Skapelsens dag.

terium och världens föränderlighet är givna av Gud, och vi gläds åt detta och tackar Honom.

Samma dag, den första september, har också fått en annan betydelse i vår kyrkokalender. På initiativ av Konstantinopels ekumeniska patriark firar vi då Skapelsens dag. Vi påminns om att vi är en del av den värld Gud skapat och att vi bär ansvar för den inför Skaparen. Vi kommer ihåg och gläds över detta ansvar.

När vi ser världen förändras och i oss själva känner tidens gång och grovheten, men även skönheten, i vår fysiska tillvaro tackar vi denna nyårsdag, och alla dagar, Gud med indictios kontakion: Herre, Skapare och Byggare av allt synligt och allt osynligt. Du som skapat dag och natt, alla tider och åldrar, välsigna det nya årets kretslopp.

ALEKSEJ SJÖBERG
KYRKOHERDE

Laura Karlin

Mirhalla voideltu lapsi on aikuisten tavoin oikeutettu osallistumaan Herran pyhään ehtoolliseen.

EHTOOLLISEN SAKRAMENTTI

Pyhä ehtoollinen sisältää kirkon hengellisen aarteen, Kristuksen.

Ortodoksisessa kirkossa ehtoolliseen voivat osallistua vain kastetut ja mirhalla voidellut ortodoksisen kirkon jäsenet. Ehtoollisen sakramentti ei ole ainoastaan yksi monen pyhän toimituksen joukossa tai yksi armon saamisen välineistä. Se on kirkon keskipiste, sen perustus, kivijalka jota ilman kirkko ei olisi olemassa.

Muut sakramentit on sidottu eukaris-tiaan ja ne suuntautuvat sitä kohti, sillä pyhä ehtoollinen sisältää kirkon koko hengellisen aarteen, nimittäin itse Kristuksen.

Ehtoollinen merkitsee ja toteuttaa sekä elämän yhteyttä Jumalan kanssa että Jumalan kansan ykseyttä. Ehtoollisessa

saavuttavat huippunsa sekä Kristuksen maailmaa pyhittävä toiminta että Pyhän Hengen toiminta.

Kristus asetti ehtoollisen sakramentin Suurena torstaina: ”Herra Jeesus sinä yönä, jona hänet kavallettiin, otti leivän, kiitti Jumalaa, mursi leivän ja sanoi: ”Tämä on minun ruumiini, joka annetaan teidän puolestanne. Tehkää tämä minun muistokseni.” Samoin hän otti aterian jälkeen maljan ja sanoi: ”Tämä malja on uusi liitto minun veressäni. Niin usein kuin siitä juotte, tehkää se minun muistokseni.” (1. Kor. 11:23-25)

Salainen ehtoollinen, johon Kristus osallistui yhdessä opetuslastensa kanssa, muistutti ulkonaisesti juutalaisten pääsi-

äisateriaa, jolle jokaisen perheen jäsenet kokoontuivat nauttimaan uhrikaritsaa.

Salaiseen ehtoolliseen osallistuivat Kristuksen opetuslapset, eivät hänen lihalliset sukulaisensa, vaan se perhe, joka myöhemmin laajeni kirkoksi, ja karitsan tilalla oli hän itse. Hän antoi itsensä uhriksi, ”tuon virheettömän ja tahrottoman karitsan... (joka) oli valittu jo ennen maailman perustamista” (1. Piet. 1:19-20).

Ehtoollisen aikana Kristus muutti leivän ja viinin omaksi ruumiikseen ja verikseen ja jakoi ne apostoleille käskien heidän toimittaa tätä mysteeriota hänen muistokseen. Kristuksen ristinkuoleman ja ylösnousemuksen jälkeen opetuslapset

kokoontuivat murtamaan leipää viikon ensimmäisenä päivänä, eli päivänä jona Kristus oli noussut kuolleista.

Ehtoollista asettaessaan Kristus siunasi ja mursi leivän, kuten juutalaiselle aterialle oli ominaista. Tästä eleestä opetuslapset tunnistivat Kristuksen hänen ylösnousemuksensa jälkeen, ja ensimmäiset kristityt kutsuivatkin eukaristista kokousta leivän murtamiseksi. Kaikki jotka syövät tätä murrettua leipää, Kristuksen ruumista, tulevat hänen yhteyteensä ja muodostavat yhden ainoan ruumiin Kristuksessa.

RUUMIIKSI JA VEREKSI

Sana ”eukaristia” on meillä kreikan kielien lainaa ja tarkoittaa kiitosta tai kiitosuhria. Eukaristia on sisimmältä olemukseltaan uhri, jossa itse Kristus on sekä tuoja että tuotava, sekä vastaanottaja että muille jaettava.

Kristus itse on eukaristian ainoa todellinen toimittaja. Hän on näkymättömästi läsnä kirkossa ja toimii papin välityksellä. Ortodoksiselle kristitylle eukaristia ei ole pelkästään symbolinen toimitus, jota toistetaan ensimmäisen ehtoollisen muistoksi.

Jokaisessa liturgiassa toistuvat sekä Kristuksen opetuslastensa kanssa vietämä salainen ehtoollinen että hänen uhrinsa Golgatalla. Ennen ehtoolliseen osallistumista liturgiassa veisataan: ”Sinun salaiseen ehtoolliseesi osalliseksi tee minut nyt Jumalan Poika...”

Ehtoolliseen voi osallistua:

- Johannes Krysostomoksen liturgiassa
- Basileios Suuren liturgiassa
- Apostoli Jaakobin liturgiassa
- Ennen pyhitettyjen lahjain liturgiassa

Ortodoksinen kirkko uskoo ehdottomasti, että leipä ja viini muuttuvat eukaristiassa Kristuksen todelliseksi ruumiiksi ja vereksi. Ne eivät siis vain kuvaa Kristuksen ruumista ja verta vaan ovat sitä.

Tämän vuoksi uskova todella yhdistyy Kristukseen eukaristiassa, ei kuvaannollisesti vaan todellisesti ja kokonaisvaltaisesti. Kristus täyttää leivän ja viinin jumaluudellaan ja astuu ihmiseen ja täyttää hänet omalla elävöittävällä läsnäolollaan ja jumalallisella energialla.

Tämän erityisluonteensa takia eukaristia on pelastuskilvoituksen erityisen tärkeä osa. ”Sillä, joka syö minun lihani

*Kristus itse on
eukaristian
ainoa todellinen
toimittaja*

ja juo minun vereni, on ikuinen elämä, ja viimeisenä päivänä minä herätän hänet” (Joh. 6:54).

YHTEINEN ATERIA

Alun alkaen eukaristia oli yhteinen ateria, jota ennen luettiin Raamattua, veisattiin psalmeja, saarnattiin ja rukoultiin. Jokaisella yhteisöllä saattoi olla oma toimitustapansa eukaristialle, mutta keskeiset elementit olivat kaikille yhteisiä.

Varhaiskirkossa oli käytössä useita erilaisia eukaristian kaavoja, joita kutsuttiin liturgioiksi. Vähitellen eukaristiapalvelusten kaavat yhdenmukaistettiin, ja yleisimmin alettiin toimittaa Johannes Krysostomoksen ja Basileios Suuren liturgiaa.

Laura Karlin

Jälkiviinipöytä muistuttaa kristittyjen muinoin nauttimista yhteisistä agape-aterioista.

Liturgian eukaristiaosa alkaa kehoituksen sanoilla: ”Seisokaamme hyvin, seisokaamme pelossa, ottakaamme vaurin, rauhassa uhratkaamme pyhää uhria.”

Eukaristian rukouksissa pappi kiittää Jumalaa kaikesta siitä mitä hän on ihmiskunnan hyväksi tehnyt maailman ja ihmisen luomisesta saakka, jatkuvasta kaitselmuksesta aina Kristuksen pelastustekoihin ja nyt toimitettavaan jumalanpalvelukseen asti. Tämän jälkeen pappi lausuu sanat, joilla Kristus asetti ehtoollisen.

Keskeisintä osaa lähestyttäessä lauletaan ”Sinulle veisaamme, Sinua ylistämme, Sinua kiitämme...”, jolloin pappi salaisesti anoo Jumalaa lähettämään pyhän henkensä esillä olevien lahjojen eli leivän ja viinin päälle ja muuttamaan ne Kristuksen ruumiiksi ja vereksi.

Ehtoolliseen on mahdollista osallistua myös liturgiapalveluksen ulkopuolella. Sairaana tai liikuntaesteisenä luo voidaan pyytää pappi tuomaan ehtoollista. Kuoleman lähestyessä on tarpeen pyytää pappi tuomaan pyhät lahjat evääksi tuonpuoleiseen valtakuntaan.

Lähde: Pyhien Sergein ja Hermanin veljeskunnan opintomateriaali

BASILISA, lapsimarttyyri (3.9.)

NYKYISEN Länsi-Turkin alueella sijaitsi antiikin aikana Bitynian, jonka pääkaupunki oli Nikomedia, modernilta nimeltään İzmit. Emme tiedä paljonkaan muinaisen Nikomedian asukkaiden elämästä. Muutamia harvoja lukuun ottamatta sen suurten miesten nimet ovat unohtuneet. Heidän asemestaan tunnemme sieltä 300-luvun alusta pienen tytön, josta kristillinen perimätieto kertoo.

Basilisa (tai Vasilisa) eli lyhyen elämänsä miesten maailmassa, jossa pikkutyttöillä ei juuri ollut arvoa. Vaikka nuoruus menisikin ohi, naissukupuoli oli korjaamaton vika. Ajan uusplatonistiset tiedemiehet kannattivat maailmanselitystä, jossa kaikella olevaisella oli arvojärjestys. Mahdollisesti siksi, että filosofit olivat miehiä, ajan tieteelliseksi tosiasiaksi tunnustettiin se, että nainen oli luonnostaan miestä alempi, tyhmempi ja arvottomampi.

Ihmisen arvoon vaikutti antiikissakin varallisuus. Todennäköisesti pikku Basilisan isä oli rikas, koska itse keisari Diocletianuksen käskynhaltija, Aleksanteri, halusi kuulustella kristityksi epäiltyä tyttöä. Keisari Diocletianus oli nimittäin päättänyt juuria Rooman valtakunnasta kristittyjen hullutukset.

Aleksanteri pani tyytymättömänä merkeille, että hänen mahtiasemansa ei pelotellut tyttöä. Ruoska varmaan tehoaisi tähänkin niskuriin. Basilisa vastasi kuitenkin jokaiseen metallipiikeillä terästetyn roomalaisen piiskan, flagellan, iskuun sanoilla: "Jumalani, minä kiitän sinua!" Tämä meni Aleksanterista jo liian pitkälle!

Tytön nilkat lävistettiin ja hänet ripustettiin kinnerjänteistään hiilloksen päälle kuin palvattava lamma. Hiillokseen lisät-

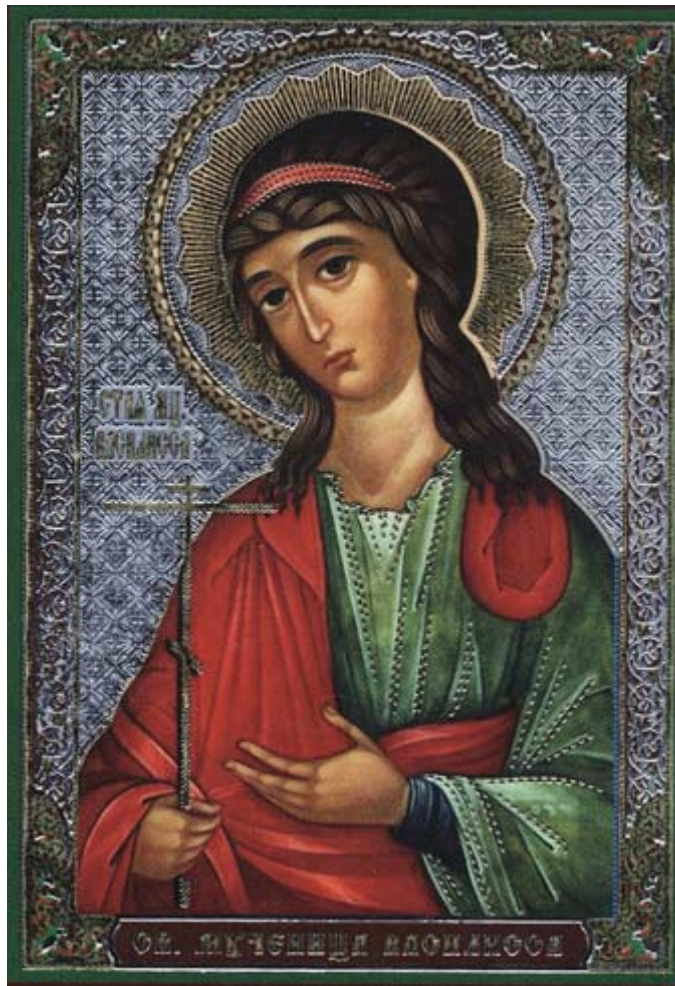
tiin rikkiä ja tervaa, joista kehittyi tukehduttavaa savua. Mutta Basilisa säilyi tästäkin vahingoittumattomana. Kun liekeillä kärventäminenäkään ei auttanut, Aleksanteri käski päästää leijonat tämän kummallisen lapsen kimppuun. Pedot jättivät kuitenkin pienen kristityn rauhaan.

Keisarin ylpeän käskynhaltijan päässä velloi hänen elämänsä vaikein ongelma. Miten tuollainen tytön räpäle uskalsi uhmata keisaria ja koko maailman järjestystä? Mitä tämän nöyrän, mutta yhtä aikaa uppiniskaisen lapsen takana oikein oli? Aleksanteri oli oppinut mies, ja hän yritti ymmärtää mysteerin. Lopulta hänelle valkeni maailman tärkein totuus. Hän uskoi Kristukseen.

Ylpeä keisarin käskynhaltija rukoili Basilisalta anteeksiantoa. Lapsi antoi anteeksi kiduttajalleen. Niin provinssin ensimmäinen mies ja kiusattu Basilisa menivät yhdessä Nikomedian piispan luo. Aleksanteri sai kasteen, jonka jälkeen katuva kiduttaja sai rauhan ja nukkui pian kuolon uneen. Basilisa, joka ei ehtinyt täyttää kymmentä vuotta, seurasi häntä kohta.

Basilisa opettaa meille, kuinka maallinen arvojärjestys ja meidän käsityksemme asioiden suhteista eivät vastaa Jumalan todellisuutta. Samaa todistukseen ovat päätyneet myöhemmin monet uuden ajan suuret teologit. Uskomme on ymmärrettävissä vain vastakohtien kautta. He kutsuvat tätä ymmärrystä "ristin teologiaksi", mutta

unohtavat pikku Basilisan, joka todisti opin jo vuonna 303.

Lapsimarttyyri Basilisa tuntematonta alkuperää olevan venäläisen ikonin kuvaamana.

Unohdettu liturgia Uspenskin katedraalissa

Pekka Attisen säveltämän, ensimmäisen suomenkieliseen tekstiin sävelletyn liturgian ensilevytys julkaistaan 4. syyskuuta Uspenskin katedraalissa toimitettavan liturgian yhteydessä. Johannes Teologin Laulajat laulaa palveluksen kokonaisuudessaan Attisen säveltämän liturgian sävelmin.

Attinen, alkujaan Pjotr Vasiljevits Akimov (1885-1956), oli viipurilaissyntyinen säveltäjä, joka opiskeli musiikkia Pietarin konservatoriossa. Akimov sävelsi musiikkia myös suomalaisiin elokuviin käyttäen nimeä Pekka Attinen, jota hän käytti myös kirkkomusiikkisävellyksissään.

Liturgian hän sävelsi arkkipiispa **Hermanin** kirjeen innoittamana. Attinen halusi etsiä ratkaisua venäläisten kirkkosävelmien suomenkielisten sovitusten ongelmaan. Syntyi teos, jossa tekstisisältö saa hienolla tavalla tukeaa harmoniasta ja erityisesti sen energisestä etenemisestä.

Liturgiaa ei ole laulettu kovinkaan usein eikä siitä ole tehty yhtään kokonaistallennetta. Johannes Teologin Laulajat halusi tarttua tähän asiaan ja teki ensimmäisen kokonaistallenteen tästä paljolti unohdetusta merkkiteoksesta.

Peter Martiskainen

Johannes Teologin Laulajat laulaa Pekka Attisen liturgian Uspenskin katedraalissa 4.9. kello 10.

Tänä vuonna tulee kuluneeksi 80 vuotta teoksen julkaisemisesta ja 60 vuotta säveltäjän kuolemasta.

Johannes Teologin Laulajien konsertti on Uspenskin katedraalissa la 3.9. kel-

lo 16. Konsertissa kuullaan sävelmiä Attisen liturgiasta sekä muuta ortodoksista musiikkia. Konserttiin on vapaa pääsy. Liturgia alkaa sunnuntaina 4.9. kello 10 Uspenskin katedraalissa.

Bashmakovin teoksen kantaesitys Helsingissä

TAMPERELAISEN Leonid Bashmakovin (s. 1927) teoskokonaisuus *12 kvartettia psalmien teksteihin* saa kantaesityksensä Helsingissä Meilahden kirkossa perjantaina 23. syyskuuta kello 19.

Teoskokonaisuus on sävelletty vuosina 2010–11 ja säveltäjä oikoluki teosta vielä alkuvuodesta. Tuolloin hän arvioi Ortodoksiviestin haastattelussa, että sävellyks saattaisi olla hänen parhaansa.

Bashmakov on tehnyt musiikillisen

elämäntyönsä Tampereella muun muassa konservatorion rehtorina, kapellimestarina ja säveltäjänä.

Eläkepäivillään jo yli kahdenkymmenen vuoden ajan hän on säveltänyt uutta suomalaista, ortodoksista musiikkia Suomen ortodoksisen kirkon käyttöön ja luonut vahvaa suomalaista ortodoksista lauluperinnettä.

Syyskuussa kantaesitettävä teos jäänee säveltäjän viimeiseksi. Se sopii tekstiva-

lintojensa vuoksi myös mainiosti ekumeeniseen käyttöön. Teos on vaikeusasteeltaan tavallisten kirkkokuorojen resurssien ulkopuolella. Siksi sen kantaesitys toteutetaan ammattilaulajien voimin osana Helsingin kamarikuoron (HKK) konserttisarjaa.

Konsertissa esiintyvät **Varvara Merras-Häyrynen**, sopraano (HKK); **Elisabet Pet-salo**, alto; **Heikki Hattunen**, tenori sekä **Sampo Haapaniemi**, baritoni (HKK).

Patrik Hagman

VASTARINTAUSKO

Kirjapaja, 2016

Suolana, hapatteena ja sieluna. Tätä kaikkea uskon on kutsuttu olevan maailmassa. Ei siis vain ihmisen omassa yksityiselämässä, vaan myös ulko-ovesta ulos astuttaessa.

Teologi Patrik Hagmanin kirja Vastarintausko antaa oivat eväät elää todeksi uskoaan arjessa. Hagman hyödyntää perinteistä opetus-

ta paheista ja hyveistä - ja kilvoituksesta niiden kanssa. Hän soveltaa juuri sopivalla tavalla vuosituhansien käytännön viisautta nykyaikaan.

Sana "vastarinta" saattaa osalle hieman särähtää korvaan. Ensiksi on aiheellista tähden-tää, että usko ei astu maailmassa tyhjiöön. Arvoja on kaikenlaisia, mutta arvotyhjiötä ei koskaan. Toiseksi kyse on kristillisestä vastarin-nasta, eikä maallisesta, olkoon se sitten vaikapa poliittista tai väkivaltaista.

Kilvoitus ja kamppailu paheiden kanssa ja hyveiden puolesta ovat uskon perusasioita. Ne ovat usein pieniä arkisia valintoja. Ne eivät kuitenkaan jää sellaisiksi. Vähitellen ne ikään kuin kasautuvat. Ainakin ne muuttavat niitä harjoittavan.

Vastarintaa omassa elämässä ja myös yhteiskunnassa käydään kunnianhimon, tehokkuuden, statuksen, individualismin ja pen-seyden kanssa. Tavoitteena on kristillinen vie-

raanvaraisuus, kärsivällisyys ja nöyryys.

Yksi tärkeä huomio on, ettei uskoa joudu elämään todeksi yksin. Usko ei ole yksittäisen ihmisen oma hanke. Yhteisö on aina ollut osa kristinuskoa. Tätä se on, vaikka moni vierastaa "järjestäytyntä uskontoa" (ihme kyllä harva vierastaa järjestäytyntä terveydenhuoltoa).

Hyvä ensiaskel uskon tiellä on jumalanpalvelus. Ei kerran, vaan toistuvasti. Ihan sellainen tuiki tavallinen. Itse asiassa se on kaikkea muuta kuin "tavallista", vaan juuri taivaallista. Kuten Hagman kirjoittaa:

"Yksittäinen jumalanpalvelus on oikeastaan merkityksetön. Vallankumouksellista on jumalanpalveluksissa käymisen tapa, sillä se on vastoin yhteiskuntamme tapoja. Koska jumalanpalvelus opettaa meitä haluamaan toisenlaisia asioita, se on kristillisen vastarinnan kannalta erittäin keskeinen."

LARS AHLBÄCK

Jaakko Numminen

KIRKKO KESKELLÄ YHTEISKUNTAA

Kirjapaja, 2015

Ministeri Jaakko Numminen on kirjoittanut kiinnostavan teoksen kirkosta ja yhteiskunnasta Suomessa. Se on samalla muistelmia hänen kokonaisen sukupolven kestäneestä työstään opetusministeriön vaikutusvaltaisena kansliapäällikkönä. Hän tuntee hyvin myös ortodoksista kirkkoa.

Kirjassa pyhä ja arki ovat aidolla ja mutkattomalla tavalla sisäkkäin. Jo kirjan otsikko kertoo kirkon ja yhteiskunnan elävästä vuorovaikutuksesta, synergiasta sekä toimivasta työnjaosta.

Myös Juha Sepon kirjoittama ytimekäs arkkikiispa Simojoen elämäkerta kertoo jos-sain määrin samoista teemoista mutta toises-

ta perspektiivistä. Elämäkerran perusteella arkkikiispana Simojoki tuntuu olleen lähes aina myrskyn silmässä. Nummisen muistelmat sen sijaan on pitemmän historiallisen kaaren läpi kulkeva selkeä ja tasapainoinen näkökulma kirkon ja yhteiskunnan kehitystrendeihin.

Olisi ollut yhteiseksi hyväksi, jos Numminen useammin olisi toiminut kirkon unilukkarina, kuten kirkolliskokouksessa Turussa 1986. Silloin hän haastoi kirkkoa osallistumaan aktiivisesti yhteiskunnalliseen ja kulttuuripoliittiseen keskusteluun. Kirkko oli liian mukautuvasti suhtautunut yhteiskunnalliseen kehitykseen. Samalla hän kaipasi ryhdikkäämpää otetta kirkon ydintehtävän toteuttamiseen, ihmisten hengelliseen kasvuun ja kukoistukseen.

Ortodoksinen kirkko on saanut hänes-tä tarkkanäköisen ja läheisen ystävän. Koko virkakautensa ja senkin jälkeen Numminen on kannustanut kirkkoamme ja tukenut sen yhteiskunnallista asemaa, itseymmärrystä ja missiota.

Nummisen viitoittamalla tiellä on molempien kansankirkkojen turvallista jatkaa. Tulevina vuosina haasteet eivät taida niinkään näyttäytyä ulkopuolisina uhkina. Oikeammin-kin ne ovat kysymyksiä jotka nousevat oman ydintehtävämme selkeästä ymmärtämisestä ja toteuttamisesta moniäänisessä yhteiskunnassa. Siinä on paljon tilaa ja tarvetta aidolle hengelliselle läsnäololle ja missiolle, kunhan entistä viisaammin ja sitoutuneemmin jal-kaudumme "teille ja aivotterille".

METROPOLIITTA AMBROSIUS

SEURAKUNNAN KIRJASTO

Liisankatu 29 A 2.krs.,

puhelin 09 85 646 180

Aukioloajat ma-ti klo 10-15, ke-to 15-19

FÖRSAMLINGSBIBLIOTEKET

Elisabetsgatan 29 A, II vån.,

tel. 09 85 646 180

Öppet mån-ti 10-15, on-to 15-19

PARISH LIBRARY

Liisankatu 29 A, tel. 09 85 646 180

Open Mon-Tue 10-15, Wed-Thu 15-19

Библиотека прихода

открыта по понедельникам

и вторникам в 10-15 ч, по средам и

четвергам в 15-19 ч.

Liisankatu 29 а, 2-й этаж

Kirjallisuuspiiri kokoontuu taas lauantaisin kerran kuussa.

La 10.9. klo 11-13 vieraana on Marianna Flinckenberg-Gluschkoff ja teemana "Venäläistytynä 1940-luvun Töölössä". Marianna on kirjoittanut koskettavan kirjan "Pietarilainen polkuhevonen: lapsuus kolmen kulttuurin katveessa".

Lämpimästi tervetuloa kirjastoon!

Uudet katekumeenikerhot aloittavat jälleen alkusyksystä. Jos ortodoksisuus kiinnostaa, kysy lisää lähimmästä seurakunnasta!

Miro Järnefelt

*Sadonsiunaus ja akatistos: Tikkurilan kirkolla vietetään elonkorjuun juhlaa su 4.9. Tervetuloa!
s. 46*

Kirkko kutsuu koululaisia lukuvuoden alussa.

KOULULAISET SIUNATAAN OPINTIELLE

■ Kouluvuosi on jälleen pyörähtänyt käyntiin, ja tuhannet uudet ekaluokkalaiset ovat päässeet aloittamaan koulutaipaleensa. Monissa ortodoksisuurakunnissa on kaunis perinne siunata uudet koululaiset opintielle. Samalla tarjotaan tietoa oman uskonnon opetuksesta.

Osassa seurakuntia siunaukset on jo toimitettu, mutta ainakin Tampereella ja Helsingissä tilaisuudet ovat vielä edessä.

Tampereen ortodoksisessa seurakunnassa koululaiset siunataan opintielle sunnuntaina 28. elokuuta. Tilaisuudet järjestetään sekä Tampereen että Porin kirkoissa liturgioiden yhteydessä alkaen kello 10. Ekaluokkalaiset on kutsuttu tilaisuuteen kirjeitse ja muille koululaisille tieto on välitetty uskonnonopettajien kautta.

Tampereen seurakunnan nuorisotoimenohjaaja **Nemanja Balcin** kuvailee koululaisten siunaamista tärkeäksi tapahtumaksi muun muassa siksi, että monet seurakunnista järjestävät koulutielle siunaamisen yhteydessä infon ortodoksisen uskonnonopetukseen osallistumisesta.

– Tampereen tilaisuus antaa vanhemmille mahdollisuuden tавata uskonnonopettajia ja keskustella opetuksen järjestelyihin liittyvistä asioista, jotka mahdollisesti askarruttavat vanhempien mieltä, kuten kuinka opetus onnistuu kyseisessä koulussa ja kuka toimii opettajana, Balcin kertoo.

– Moni vanhempi rohkaistuu laittamaan lapsensa ortodoksisille uskontotunneille, tai saattaa pyytää neuvoa, kenen puoleen pitäisi

kääntyä, jos oma lapsi on jäänyt vaille ortodoksisen uskonnon opetusta.

Myös Helsingin seurakunnassa koululaiset siunataan sunnuntaina 28. elokuuta kello 10 liturgian yhteydessä. Jumalanpalveluksen jälkeen luvassa on pientä purtavaa ja yhteistä tekemistä. Samalla kerrotaan seurakunnan lastenkerhoista. Myös uskonnonopetukseen liittyvistä aiheista on mahdollisuus kysellä.

Tilaisuuksiin ovat tervetulleita uudet koululaiset perheineen ja kummeineen. Tapahtumasta on myös lähetetty kutsukirje koteihin.

KOULULAISTEN SIUNAUSTILAIUUDET SU 28.8. KLO 10:

Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen kirkko, Tampere
Apostoli Johannes Teologin kirkko, Pori
Uspenskin katedraali, Helsinki
Pyhän kolminaisuuden kirkko, Helsinki
Myllypuron kappeli, Helsinki
Pyhän Herman Alaskalaisen kirkko, Tapiola
Kristuksen taivaaseenastumisen kirkko, Tikkurila
Kristuksen kirkastumisen kirkko, Porvoo
Nummelan rukoushuone, Nummela

TEKSTI: MARIA KASDAGLIS JA MIRVA BROLA

TAPAHTUU HELSINGISSÄ

Koululaisten siunaus

Helsingin seurakunnan kirkoissa liturgian yhteydessä su 28.8. ekaluokkalaisille sekä muille koulunsa aloittaville. Liturgian jälkeen on pientä purtavaa ja yhteistä tekemistä. Tervetuloa mukaan!

Kerho-ohjaajien koulutus 2.–4.9. ja 30.9.–1.10.

Kruununhaan kerhotiloissa ja seurakuntasalilla. Koulutus on tarkoitettu kaikille uusille ja vanhoille kerho-ohjaajille. Kysy lisää ja ilmoittautuminen: liisa.saarinen@ort.fi

Kasvatuksen kerhokausi jatkuu viikolla 36

Helsingin ortodoksisen seurakunnan 2–10-vuotiaiden lasten perheille lähetetään kerhokirje viimeistään syyskuussa.

Kerhoista lisätietoja saa Liisalta! Alkusyksyn aikana kasvatustoimen kerhoajoja päivitetään nettisivuilla: www.hos.fi/kasvatus/kerhot.

Liturgian yhteydessä pidettävät kirkkokerhot alkavat sunnuntaina 4.9.

TAPAHTUU TAMPEREELLA

Harri Kosonen

Kristinoppileirin päätösliturgia Tampereen ortodoksisessa kirkossa.

Tamperelaiset yhteiskriparilla Hämeenlinnan kanssa

Tampereen ja Hämeenlinnan yhteinen kristinoppileiri pidettiin Torpan kurssikeskuksessa 7.–15.7. Leirille osallistui yhteensä 26 nuorta, 9 ohjaajaa ja kolme seurakunnan työntekijää.

Leiripappina toimi isä **Heikki Honkamäki**, kanttorina **Jenni Hakkarainen** ja nuorisotoimiohjaajana **Nemanja Balcin**.

Lisäksi Hämeenlinnan kanttori **Leena Lomu** kävi yhtenä päivänä leirillä opettamassa ikonimaalausta. Leirin päätösliturgia pidettiin 16.7. Tampereella ja 17.7. Hämeenlinnassa.

NEMANJA BALCIN

Nemanja Balcin

Seikkailukerhon pojat kävivät Pekka Salon johdolla muun muassa Rovaniemen Ounasvaaralla.

HELSINGIN SEURAKUNNAN KASVATUSTOIMI

Juha Lampinen, kasvatustoimen esimies 040 527 9580

Kaarina Lyhykäinen, uskonnonopetus- ja aikuiskasvatusvastaava 040 512 5825

Joakim Pietarinen, nuorisokanttori 044 331 1995

Niina-Maarit Rautamäki, kasvatustyöntekijä, nuorisotyö ja nuoret aikuiset, 040 484 2427

Iida Lonkila, kasvatustyöntekijä, nuorisotyö ja varhaiskasvatus 044 540 5297

Kristina Klubb, tiimivastaava, perhetyö 040 725 5713

Liisa Saarinen, lapsityö 0400 531 896

Sähköpostit: etunimi.sukunimi@ort.fi

KAUNISNIEMEN LEIRIKESKUS

Kokki **Tarja Friman**

(09) 8564 6156

Suurtalousisäntä **Ari Kanerva**

(09) 8564 6157

Talonmies/vahtimestari **Petri Jeskanen**

(09) 8564 6158

kaunisniemi.helsinki@ort.fi

TAPAHTUU HAMINASSA

Musikaalinen lastenkerho

Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa sunnuntaisin 4.9. alkaen klo 17, lisätietoja: Lana Lang, p. 044 377 8457.

Nuorisokerho Kouvolassa

Ortodoksiakeskus Sypressissä perjantaisin 26.8. ja 30.9 klo 17.30–19.30, lisätietoja Mari Walldén, mari.wallden@elisanet.fi

TAPAHTUU LAPPEENRANNASSA

Ortodoksiset lastenkerhot "Pienet askeleeni kirkkoon"

Lastenkerhot 6–12-vuotiaille aloittavat uudistuneina sekä Lappeenrannassa että Imatralla. Syyskuun teemana on "Risti – suojelijani". Kerhot kokoontuvat kerran viikossa: ensin kello 17 on kanttorin pitämä lastenkuoro, sen jälkeen papin oppitunti ja kello 18 kädentaitojen ja kuvataiteen kerhot. Kerhoissa on pieni välipala. Kerhot on tarkoitettu kaikille lapsille ja ne toimivat suomenkielisinä. Ohjaajat tukevat tarvittaessa vieraskielisiä lapsia. Kerhot Lappeenrannassa maanantaisin 5.9. alkaen klo 17 ja Imatran seurakuntatalolla tiistaisin 6.9. alkaen klo 17.

Детские кружки «Мои маленькие шаги в церковь». Кружок в Лappeенранта по понедельникам в 17 часов начиная 5.9. и в Иматра по вторникам в 17 часов начиная 6.9. Общая тема на сентябрь «Крест – мой покровитель»

Ortodoksinen perhekerho Imatralla

2–5-vuotiaille lapsille sekä heidän vanhemmilleen tai isovanhemmilleen tarkoitettu kohtaamispaikka, jonne lapset tulevat yhdessä aikuisen kanssa. Kokoontuu Imatran seurakuntasalilla 7.9. alkaen keskiviikkoisin klo 17–18.

Seikkailukerhon pojat Lapissa

Tampereen seurakunnan seikkailukerhon pojat tutustuivat nuorisotoimenohjaaja **Nemanja Balcinin** ja kerho-ohjaaja **Pekka Salon** johdolla viimeisen kesälomaviikkonsa aikana Lemmenjoen Kansallispuistoon ja Muotka-tuntereitten jylhiin maisemiin. Kaukaisin retkikohde oli Sevettijärvi, jonka kirkossa kerholaiset osallistuivat liturgiaan. Pojat haluavat kiittää Rovaniemen ja Oulun seurakuntia, jotka järjestivät majoituksen ja muonituksen tiloissaan.

NEMANJA BALCIN

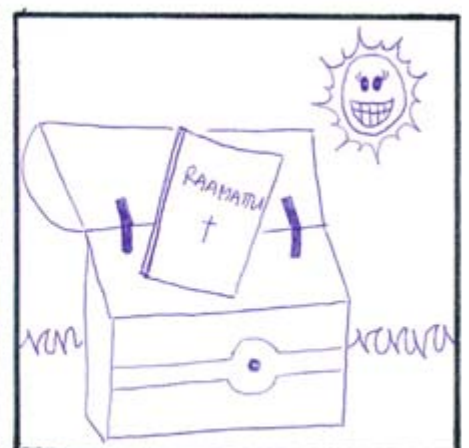
Oona Ortodoksi

Oona on prinsessa. Hänellä on ikona prinsessalonna

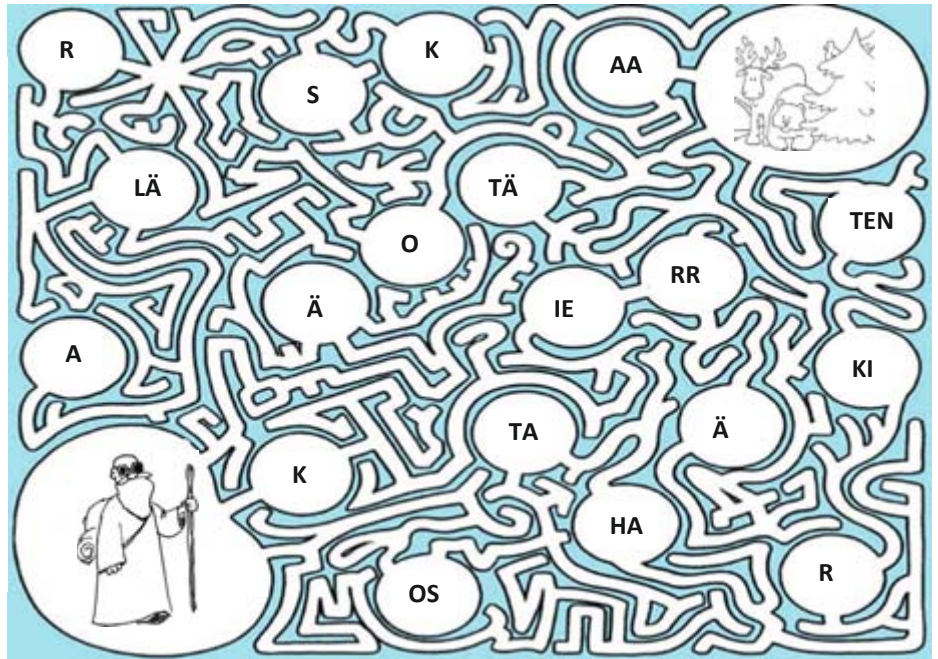
Oona näkee sateenkaaren ja tietäsi sen päästä löytäy aarre!

Oho! Aarrearkussa olikin Raamattu! Myt se on Oonan ikona

TEHTÄVIÄ

Syyskuun 1. päivänä vietämme luomakunnan päivää. Löydätkö sokkelosta luonnonsuojeluun liittyvät sanat? Kulje sokkelon kolme reittiä läpi. Mitä luonnonsuojeluun liittyviä sanoja sait?

Syyskuun 8. päivä juhlimme puolestaan Jumalansyntyttäjän Neitsen Marian syntymää. Löydätkö ikonien eroavaisuudet? Oikean puoleisessa ikonissa on 10 eroavuutta vasempaan verrattuna. Väritä lopuksi vasemman puoleinen ikoni.

Kalenteri | Jumalanpalvelukset | Minnemennä

Kalenteriin on koottu seurakuntien yhteystiedot, jumalanpalvelustiedot ja menovinkit.

Muutokset ovat mahdollisia. Tarkista tiedot seurakuntien internet-sivuilta.

Kaikkien seurakuntien työntekijöiden sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@ort.fi, ellei nimen yhteydessä ole ilmoitettu muuta.

Palveluskieli merkitty lyhentein: su=suomi, ru=ruotsi, sl=slaavi, en=englanti, sr= serbia, ve=venäjä, kr=kreikka, rom=romania, vi=viro.

Kirkolliset juhlat 26.8.–2.10.:

1.9. Kirkkovuoden alku, luomakunnan päivä

***8.9. Jumalansynnyttäjän Neitseen Marian syntymä**

***14.9. Kunniallisen ja eläväsitekevän ristin ylentäminen**

1.10. Jumalansynnyttäjän suojeleminen, pokrova

METROPOLIITTA AMBROSIUKSEN TOIMITTAMIA PALVELUKSIA

To 1.9. klo 16.30 ehtoopalvelus ja akatistos luomakunnalle, kappelin vuosijuhla, Sofia
Su 4.9. klo 10 jumalallinen liturgia, kirkon 170-vuotisjuhla, Turun kirkko
La 17.9. klo 10 jumalallinen liturgia, kirkon vuosijuhla, Helenan vanhainkoti
Su 18.9. klo 10 jumalallinen liturgia, kirkon vuosijuhla, Hämeenlinnan kirkko
La 1.10. klo 18 vigilia, Lappeenrannan kirkko
Su 2.10. klo 10 jumalallinen liturgia, kirkon 60-vuotisjuhla, Imatran kirkko

RADIO & TV

JUMALANPALVELUKSET

Su 4.9. klo 11–12 Yle Radio 1
16. helluntainjälkeisen sunnuntain liturgia Tampereen Pyhän Nikolaoksen ja Aleksanteri Neviskin kirkosta. Palveluksen toimittaa kirkkoherra Aleksej Sjöberg ja kuoroa johtaa kanttori Heikki Hattunen.

Su 18.9. klo 11–12 Yle Radio 1
18. helluntainjälkeisen sunnuntain liturgia Valamon luostarin Kristuksen kirkastumisen kirkosta. Palveluksen toimittaa arkkipiispa Sergei.

Su 2.10. klo 11–12 Yle Radio 1
20. helluntainjälkeisen sunnuntain liturgia Kristuksen taivaaseenastumisen kirkosta Varkaudesta. Palveluksen toimittaa kirkkoherra Bogdan Grosu ja kuoroa johtaa kanttori Maria Bondarenko.

AAMUHARTAUDET

Joka kolmas lauantai Yle Radio 1 klo 6.15. ja 7.50:

10.9. pappismunkki Johannes
1.10. metropoliitta Ambrosius

ILTAHARTAUDET

joka kuukauden kolmas tiistai Yle Radio 1 klo 18.50:
20.9. pastori Mikko Sidoroff

RADIOANDAKTER PÅ SVENSKA

i Radio Vega
Aftonandakt 1.9. kl 19.15 fader Sergius
Colliander

HELSINGIN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRA

Markku Salminen,
p. (09) 85 646 103, 040 501 6190

ASIAKASPALVELU

Liisankatu 29, 00170 Helsinki
Avoimma ma-pe 9–14, p. (09) 8564 6100,
asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi

PÄIVYSTÄVÄ PAPPI

asiakaspalvelussa
arkisin klo 9–14, p. (09) 8564 6105

ISÄNNÖITSIJÄ

Eero Röynä,
p. (09) 8564 6186, 0400 414 387

AUTTAVA PUHELIN

Puhelinpäivystys ti, pe, la klo 18–22,
p. (09) 8564 6299

SEURAKUNTAKIRJASTO

Liisankatu 29 A, 2 krs, p. (09) 8564 6180
Avoimma ma-ti 10–15, ke-to 15–19

SEURAKUNTASALI

Unioninkatu 39 (sisäpiha), p. (09) 8564 6196

HELSINKI

PAPISTO

Rovasti Markku Salminen, p. (09) 85 646 103
Pastori Mikko Leistola,
p. (09) 85 646 121, 0400 413 196
Pastori Teo Merras,
p. (09) 85 646 120, 040 540 3200
Pastori Jyrki Penttonen,
p. (09) 85 646 124, 040 481 4466
Yli diakoni Juha Lampinen,
p. (09) 85 646 130, 040 527 9580

KANTTORIT

Varvara Merras-Häyrynen,
p. (09) 85 646 140, 040 587 0739
Jarmo Lehto

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Juhani Härkin (eläkkeellä)
Rovasti Johannes Karhusaari (eläkk.) p. 040 544 7557
Rovasti Timo Lehmuskoski (eläkk.), p. (koti) (09) 135 2902
Rovasti Veikko Purmonen (eläkk.) p. 040 5920 684, veikko.purmonen@gmail.com
Pastori Raimo Pores (eläkk.) p. 050 533 8790
Rovasti Timo Soisalo, p. (09) 349 6599
Rovasti Viktor Porokara, p. 0400 744 757
Pastori Lars Ahlbäck
Pastori Alexandre Björklund, p. 040 550 0103
Pastori Pekka Helakallio, p. 040 519 3695
Pastori Juha Hirvonen, juha.hirvonen@edu.hel.fi
Pastori Alekski Saveljeff, p. 040 683 8050
Yli diakoni Gennadij Stolbow (eläkk.), p. 040 587 8580
Diakoni Heikki Kaski, p. 050 592 0643

Uspenskin katedraali

Kanavakatu 1/Pormestarinrinne 1, Katajanokka, p. (09) 85 646 200, sähköposti: uspenski@ort.fi.
isännöitsijä Juha Roisko, p. 040 580 6371

Papit Markku Salminen, Teo Merras ja Mikko Leistola, yli diakoni Juha Lampinen, kanttori Varvara Merras-Häyrynen, diakoni Heikki Kaski

JUMALANPALVELUKSET

La 27.8. klo 18 vigilia
Su 28.8. klo 10 liturgia
La 3.9. klo 18 vigilia
Su 4.9. klo 10 liturgia
***Ke 7.9. klo 18 vigilia**
***To 8.9. klo 9 liturgia**
La 10.9. klo 18 vigilia
Su 11.9. klo 10 liturgia
***Ti 13.9. klo 18 vigilia**
***Ke 14.9. klo 9 liturgia**
La 17.9. klo 18 vigilia
Su 18.9. klo 10 liturgia
Ke 21.9. klo 18 yleinen rukouspalvelus
La 24.9. klo 18 vigilia
Su 25.9. klo 10 liturgia
Pe 30.9. klo 18 vigilia
La 1.10. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho 3–12-vuotiaille.
Pononmarikerho yli 6-vuotiaille pojille.

Kotikirkko

Liisankatu 29 A, 4. krs, Kruunuhaka
Vahtimestari p. (09) 85 646 215,
Pappi Teemu Toivonen

JUMALANPALVELUKSET

Su 28.8. klo 18 Jeesuksen rukous

To 1.9. klo 8 vedenpyhitys ja liturgia

La 3.9. klo 18 vigilia, ru

Su 4.9. klo 10 liturgia, ru

Su 4.9. klo 18 Jeesuksen rukous

Ma 5.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ti 6.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 7.9. klo 8 liturgia

To 8.9. klo 17 ehtoopalvelus

Su 11.9. klo 10 liturgia, en

Su 11.9. klo 15 ehtoopalvelus, rom

Su 11.9. klo 18 Jeesuksen rukous

Ma 12.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 14.9. klo 17 ehtoopalvelus

To 15.9. klo 17 ehtoopalvelus

Su 18.9. klo 9 aamupalvelus ja liturgia, kr

Su 18.9. klo 18 Jeesuksen rukous

Ma 19.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ti 20.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 21.9. klo 8 liturgia

Ke 21.9. klo 17 ehtoopalvelus

To 22.9. klo 17 ehtoopalvelus

Su 25.9. klo 18 Jeesuksen rukous

Ma 26.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ti 27.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 28.9. klo 8 liturgia

Ke 28.9. klo 17 ehtoopalvelus

To 29.9. klo 17 ehtoopalvelus

La 1.10. klo 18 vigilia, ru

Su 2.10. klo 10 liturgia, ru

Su 2.10. klo 18 Jeesuksen rukous

Hautausmaan

Profeetta Elian kirkko

Lapinlahdentie 2, Ruoholahti,

p. (09) 8564 6187

Pappi Juha Hirvonen

JUMALANPALVELUKSET

Pe 26.8. klo 17 vigilia

La 27.8. klo 10 liturgia

Pe 2.9. klo 17 yleinen panihida

La 3.9. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia

Pe 9.9. klo 17 yleinen panihida

La 10.9. klo 10 liturgia

Pe 16.9. klo 17 yleinen panihida

La 17.9. klo 10 liturgia

Pe 23.9. klo 17 yleinen panihida

La 24.9. klo 10 liturgia

Pe 30.9. klo 17 parastaasi

La 1.10. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia

Myllypuro

Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappeli

Myllypurontie 1

Pappi Jyrki Penttonen

JUMALANPALVELUKSET

Su 28.8. klo 10 liturgia

Ma 29.8. klo 18 vigilia

Su 30.8. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia

La 3.9. klo 18 vigilia

Su 4.9. klo 10 liturgia

***Ke 7.9. klo 18 vigilia**

***To 8.9. klo 10 liturgia**

Su 11.9. klo 10 liturgia

***Ke 14.9. klo 10 liturgia**

Ke 21.9. klo 17 yleinen sairaanhoito

La 24.9. klo 18 liturgia

Su 25.9. klo 10 liturgia

Pe 30.9. klo 18 ehtoopalvelus ja liturgia

Su 2.10. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho 3–10-vuotiaille.

Stefanoskoti

Hallatie 2, Tapaninvainio

p. 040 5922 066, pappi Juhani Härkin

JUMALANPALVELUKSET

La 3.9. klo 10 jumalallinen liturgia

Helenakoti

M:t Pistus, Elpis, Agapi ja heidän äitinsä Sofian kirkko, Hämeentie 55, Helsinki

pappi Viktor Porokara, diakoni Juuso Vola

Palvelukset kaksikielisiä su/sl

JUMALANPALVELUKSET

La 27.8. klo 10 liturgia

Pe 16.9. klo 17.30 vigilia

La 17.9. klo 10 liturgia, toimittaa KP metro-

poliitta Ambrosius

Pe 30.9. klo 17.30 vigilia

La 1.10. klo 10 liturgia

Kulttuurikeskus Sofia

Pyhän viisauden kappeli,

Kallvikinniementie 35, Vuosaari

JUMALANPALVELUKSET

Arkisin aamupalvelus klo 8.30 ja ehtoopalvelus klo 16.30.

Lauantaisin liturgia klo 10.30.

To 1.9. klo 16.30 ehtoopalvelus ja akatistos luomakunnalle, kappelin vuosijuhla.

Myös muita palveluksia tapahtumien yhteydessä, ks. www.sofia.fi/kappeli

LÄNTINEN ALUE

PAPISTO

Pastori Kalevi Kasala

p. (09) 85 646 128, 040 525 2868

Pastori Petri Korhonen,

p. (09) 85 646 127, 050 409 6267

KANTTORIT

Petri Hakonen, p. (09) 85 646 146,

040 767 4335

Matti Jyrkinen p. (09) 85 646 147,

040 525 0782

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Heikki Huttunen, p. 040 741 8792

Pastori Markus Kinkki, p. 050 5637 579

Diakoni Seppo Pesonen, p. 040 747 6615

Tapiola

Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkko,

Kaupinkalliontie 2, p. (09) 85 646 221

Pappi Petri Korhonen, kanttori Petri Hakonen

JUMALANPALVELUKSET

Su 28.8. klo 10 liturgia

La 3.9. klo 18 vigilia

Su 4.9. klo 10 liturgia

Ke 7.9. klo 9 aamupalvelus

***Ke 7.9. klo 18 vigilia**

***To 8.9. klo 9 liturgia**

La 10.9. klo 18 vigilia

Su 11.9. klo 10 liturgia

Ke 14.9. klo 18 ehtoopalvelus

Ke 14.9. klo 9 aamupalvelus

To 15.9. klo 9 aamupalvelus

La 17.9. klo 18 vigilia

Su 18.9. klo 10 liturgia

Ke 21.9. klo 9 aamupalvelus

Ke 21.9. klo 18 ehtoopalvelus

To 22.9. klo 9 liturgia

La 24.9. klo 18 vigilia

Su 25.9. klo 10 liturgia

Ke 28.9. klo 9 aamupalvelus

Ke 28.9. klo 18 ehtoopalvelus

To 29.9. klo 9 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille.

Espoon keskus

Trapesa: Kotikyläntie 5, Kirkkojärvi

JUMALANPALVELUKSET

Su 28.8. klo 10 liturgia

Su 25.9. klo 10 liturgia

Hanko

Pyhien apostolienvertaisten Magdalan

Maria ja Vladimir Kiovalaisen kirkko,

Täktomintie

Isännöitsijä Alan Jeffery, 040 554 2764

Pappi Kalevi Kasala, kanttori Matti Jyrkinen

JUMALANPALVELUKSET

La 10.9. klo 18 vigilia

Su 11.9. klo 10 liturgia

Lohja

Karjalan valistajien kirkko, Nahkurinkatu 4

Pappi Kalevi Kasala, kanttori Matti Jyrkinen

Isännöitsijä Seppo Pesonen, p. 040 747 6615

JUMALANPALVELUKSET

Ke 31.8. klo 18 kiitosakatistos luomakunnalle ja eläinten siunaus

Ke 21.9. klo 18 ehtoopalvelus

Metsolan hautausmaan tsasouna

Kaikkien pyhien tsasouna, Myyräntie, Lohja

JUMALANPALVELUKSET

La 3.9. klo 18 vigilia

Su 4.9. klo 10 liturgia

***Ti 13.9. klo 18 vigilia**

***Ke 14.9. klo 10 liturgia**

La 17.9. klo 18 vigilia

Su 18.9. klo 10 liturgia

Su 2.10. klo 10 liturgia

Karkkila

Karkkilan ev. lut. seurakuntatalo, Huhdintie 9-11, Karkkila

JUMALANPALVELUKSET

To 1.9. klo 18 pieni vedenpyhitys joenrannassa ja eläinten siunaus

Nummela

Ortodoksinen rukoushuone,

Naaranpajuntie 7, p. 046 632 1210

JUMALANPALVELUKSET

La 27.8. klo 18 vigilia
Su 28.8. klo 10 liturgia
*Ke 7.9. klo 18 vigilia
*To 8.9. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia (praasniekka ja koululaispalvelus)
Ke 14.9. klo 18 ehtoopalvelus
Ke 21.9. klo 18 maallikkopalvelus
La 24.9. klo 18 vigilia
Su 25.9. klo 10 liturgia
Ke 28.9. klo 18 ehtoopalvelus

MUUTA TOIMINTAA

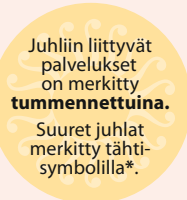
Liturgian aikana lastenkerho.

Kirkkonummi

Pokrovan kirkko, Elfvinginkuja, Jorvas
p. (09) 221 1400

JUMALANPALVELUKSET

La 27.8. klo 17 vigilia
Su 28.8. klo 10 liturgia
Ma 29.8. klo 8 liturgia
La 3.9. klo 17 vigilia
Su 4.9. klo 10 liturgia
*Ke 7.9. klo 17 vigilia
*To 8.9. klo 8 liturgia
Su 11.9. klo 10 liturgia
*Ti 13.9. klo 17 vigilia
*Ke 14.9. klo 8 liturgia
Su 18.9. klo 10 liturgia
La 24.9. klo 17 vigilia
Su 25.9. klo 10 liturgia
Ke 28.9. klo 8 liturgia
Pe 30.9. klo 17 vigilia
La 1.10. klo 10 liturgia

ITÄINEN ALUE

PAPISTO

Pastori Mikael Sundkvist,
p. (09) 85 646 125, 050 350 9356

KANTTORIT

Minna Jokinen,
p. (09) 85 646 145, 050 358 7339
Olga Soldatova p. (09) 8564 6144,
040 1930733
Elena Nemlander,
p. 0440 430 249, Porvoo

MUU PAPISTO

Pastori Jukka Alava,
p. 0400 737 466, jukka.alava@iki.fi
Rovasti Viktor Porokara
(eläkk.) p. 0400 744 757
Pastori Tapio Rautamäki p. 045 692 9081
Diakoni Sergei Podschivalow p. 040 749
1560, Tikkurila
Diakoni Andreas Stenberg, Tikkurila
Diakoni Yrjö Saranpää, Porvoo
Diakoni Heikki Korhonen, Porvoo

Tikkurila

Kristuksen taivaaseenastumisen kirkko
Läntinen Valkoisenlähdeentie 48
Pappi Mikael Sundkvist, Kanttori Olga Soldatova

JUMALANPALVELUKSET

La 27.8. klo 18 vigilia
Su 28.8. klo 10 liturgia
To 1.9. klo 18 akatistos
La 3.9. klo 18 ehtoopalvelus
Su 4.9. klo 9 aamupalvelus ja liturgia
Ke 7.9. klo 17.30 ehtoopalvelus
*To 8.9. klo 9 aamupalvelus ja liturgia
La 10.9. klo 18 vigilia
Su 11.9. klo 10 liturgia
*Ke 14.9. klo 9 aamupalvelus ja liturgia
Ke 14.9. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 17.9. klo 18 vigilia
Su 18.9. klo 10 liturgia
Ke 21.9. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 24.9. klo 10 liturgia (Pt. Siluan Athoslai-
nen)
La 24.9. klo 18 vigilia
Su 25.9. klo 10 liturgia
Ke 28.9. klo 17.30 ehtoopalvelus
Pe 30.9. klo 18 aamupalvelus
La 1.10. klo 18 ehtoopalvelus
Su 2.10. klo 9 aamupalvelus ja liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille.
Ponomarikerho yli 6-vuotiaille pojille.

Myyrmäki

Pyhän Martin ev.lut. kappe-
li, Uomatie 1, Vantaa

JUMALANPALVELUKSET

La 3.9. klo 10 liturgia
La 1.10. klo 10 liturgia

Järvenpää

Jumalansynnyttäjän Kazanilaisen
ikonin kirkko, Kartanontie 45
Isännöitsijä Seija Ikonen,
p. 040 725 9833
Kanttori Minna Jokinen

JUMALANPALVELUKSET

La 27.8. klo 10 liturgia
Ke 31.8. klo 19 akatistos
La 3.9. klo 18 vigilia
Su 4.9. klo 10 liturgia
Ti 6.9. klo 20 Jeesuksen rukous
La 10.9. klo 10 liturgia
*Ti 13.9. klo 18 vigilia
*Ke 14.9. klo 10 liturgia
La 17.9. klo 18 vigilia
Su 18.9. klo 10 liturgia
Ti 20.9. klo 20 Jeesuksen rukous
La 24.9. klo 10 liturgia
La 1.10. klo 18 vigilia
Su 2.10. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille.
Ponomarikerho yli 6-vuotiaille pojille.

Porvoo

Kristuksen kirkastumisen kirkko
Vanha Helsingintie 1, Tattarinmalmi
Vahtimestari Niko Laakso, p. (09) 85 646 232,
Kanttori Elena Nemlander

JUMALANPALVELUKSET

La 27.8. klo 18 vigilia
Su 28.8. klo 10 liturgia
*Ke 7.9. klo 18 vigilia
*To 8.9. klo 10 liturgia

La 10.9. klo 18 vigilia
Su 11.9. klo 10 liturgia
La 24.9. klo 18 vigilia
Su 25.9. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Sunnuntaisin liturgian aikana lastenkerho
yli 3-vuotiaille.

Klaukkala

Pyhän Nektarios Eginalaisen kirkko
Kuonomäentie 80, 01800 Klaukkala
Isännöitsijä Aune Svennevig, p. (09) 85 646 231,
pappi Tapio Rautamäki, kanttori Minna Jokinen

JUMALANPALVELUKSET

La 3.9. klo 15 akatistos (P. Nektarios Eginai-
laiselle)
Su 11.9. klo 10 liturgia
Su 25.9. klo 10 liturgia
Su 2.10. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Sunnuntaina liturgian aikana lastenkerho yli
3-vuotiaista

MONIKULTTUURINEN TYÖ

PAPISTO

Pastori Vaslav (Slava) Skopets
p. (09) 85 646 123,
Pastori Teemu Toivonen,
p. (09) 85 646 122, 040 511 3846

KANTTORI

Irina Tchervinskij-Matsi,
p. (09) 85 646 141, 050 374 0019

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Heikki Huttunen, p. 040 741 8792
Rovasti Ion Durac, p. 040 516 6741 (rom)
Pastori Alekski Saveljeff, p. 040 683 8050
Pastori Alexandre Björklund,
p. 040 550 0103

Pyhän Kolminaisuuden kirkko

Unioninkatu 31, Kruununhaka
p. (09) 85 646 210/vahtimestari
Pastori Vaslav (Slava) Skopets
Kanttori Irina Tchervinskij-Matsi
Muu papisto: pastori Alekski Saveljeff, pastori
Alexandre Björklund,
yli diakoni Gennadij Stolbow, diakoni Ioann Mar-
kolainen

SLLAIVINKIELISET JUMALANPALVELUKET

La 27.8. klo 17.30 yleinen panihida
La 27.8. klo 18 vigilia
Su 28.8. klo 10 liturgia
La 3.9. klo 17.30 yleinen panihida
La 3.9. klo 18 vigilia
Su 4.9. klo 10 liturgia
*Ke 7.9. klo 18 vigilia
*To 8.9. klo 10 liturgia
La 10.9. klo 17.30 yleinen panihida
La 10.9. klo 18 vigilia
Su 11.9. klo 10 liturgia
*Ti 13.9. klo 18 vigilia
*Ke 14.9. klo 10 liturgia
La 17.9. klo 17.30 yleinen panihida

La 17.9. klo 18 vigilia
Su 18.9. klo 10 liturgia
La 24.9. klo 17.30 yleinen panihida
La 24.9. klo 18 vigilia
Su 25.9. klo 10 liturgia
Ke 28.9. klo 18 ehtoopalvelus
Pe 30.9. klo 18 vigilia
La 1.10. klo 10 liturgia
La 1.10. klo 17.30 yleinen panihida
La 1.10. klo 18 vigilia
Su 2.10. klo 10 liturgia

Huskyrkan i Helsingfors

Elisabetsgatan 29 A, 4:e vån
Gudstjänsterna förrättas av fr Teemu Toivonen,
Mariamkören sjunger under ledning av
Satu Vola.

GUDSTJÄNSTER PÅ SVENSKA

Lö 3.9. kl 18 vigilia
Sö 4.9. kl 10 liturgi
Lö 1.10. kl 18 vigilia
Sö 2.10. kl 10 liturgi

Kotikirkko / Ss. James and Catherine Church

Liisankatu 29, 4th floor (Kruununhaka),
Teemu Toivonen, 040 511 3846

ENGLISH SERVICES

Sun 11.9. at 10 Liturgia

Στο παρεκκλήσιο του Kotikirkko

Διεύθυνση: Liisankatu 29 A, Ελσίνκι,
Teemu Toivonen, 040 511 3846

Κυριακή 18.9. στις 09.00 ὄρθρος και θεία
λειτουργία.

КАЛЕНДАРЬ БОГОСЛУЖЕНИЙ

Хельсинкский приход

Настоятель прихода
Маркку Салминен, тел. 09 85 646 103,
markku.salminen@ort.fi

Канцелярия прихода

Адрес: Liisankatu 29, 00170 Helsinki

Русскоязычный священник

Вячеслав Скопец, тел. 09 85 646 123,
vaslav.skopets@ort.fi

Регент

Ирина Червинский–Матси, тел. 09 85
646 141

Русскоязычный священник дежурит в сто-
рожке Свято-Троицкого храма
каждый вторник 10–12.

Хельсинки

Свято-Троицкий храм

Unioninkatu 31, Helsinki, 09 8564 6210

Священник Вячеслав Скопец

Регент Ирина Червинский–Матси
Внештатное священство

Священник Александр Бьёрклунд
Священник Алексей Савельев
Протоиерей Геннадий Столбов
Диакон Иван Марколайнен

БОГОСЛУЖЕНИЯ

Сб 27.8. в 17:30 Панихида
Сб 27.8. в 18:00 Всенощное бдение
Вс 28.8. в 10:00 Литургия
Сб 3.9. в 17:30 Панихида
Сб 3.9. в 18:00 Всенощное бдение
Вс 4.9. в 10:00 Литургия
*Ср 7.9. в 18:00 Всенощное бдение
*Чт 8.9. в 10:00 Литургия, Рождество
Пресвятой Богородицы
Сб 10.9. в 17:30 Панихида
Сб 10.9. в 18:00 Всенощное бдение
Вс 11.9. в 10:00 Литургия
*Вт 13.9. в 18:00 Всенощное бдение*Ср
14.9. в 10:00 Литургия, Воздвижение
Креста Господня
Сб 17.9. в 17:30 Панихида
Сб 17.9. в 18:00 Всенощное бдение
Вс 18.9. в 10:00 Литургия
Сб 24.9. в 17:30 Панихида
Сб 24.9. в 18:00 Всенощное бдение
Вс 25.9. в 10:00 Литургия
Ср 28.9. в 18:00 Вечерня, Православные
беседы
Пт 30.9. в 18:00 Всенощное бдение
Сб 1.10. в 10:00 Литургия, Покров
Пресвятой Богородицы
Сб 1.10. в 17:30 Панихида
Сб 1.10. в 18:00 Всенощное бдение
Вс 2.10. в 10:00 Литургия

Воскресная школа

Начиная с 11 сентября 2016 Каждое
воскресенье с 10 до 12. В приходском
зале Свято-Троицкого храма. Адрес: Rau-
hankatu 18, Helsinki (Небольшое здание
возле Свято-Троицкого храма, вход со
стороны Rauhankatu). Руководитель
Евгения Султан (тел. 046 881 1818)

Храм при доме престарелых

Церковь святых мучениц Веры, Надежды,
Любови и матери их Софии, Hämeentie 55,
00580 Helsinki, тел. 09 2511 1411

Священник: Виктор Порокара

БОГОСЛУЖЕНИЯ

Сб 27.8. в 10:00 Литургия
Пт 16.9. в 17:30 Всенощное бдение
Сб 17.9. в 10:00 Архиерейская литургия.
Литургию совершает Высокопреосвящен-
ный Амвросий, митрополит Хельсинк-
ский.
Пт 30.9. в 17:30 Всенощное бдение
Сб 1.10. в 10:00 Литургия

Приходской центр в Мюллюпуру

Часовня прп. Александра Свирского

Myllypurontie 1, 00920 Helsinki,

тел. 09 85 646 206.

Священник Юрки Пенттонен,
тел. 09 85 646 124

Богослужения совершаются на финском
языке, но при необходимости использует-
ся и церковнославянский язык.

• Чаепитие по воскресеньям после Ли-
тургии
• Воскресная школа для детей по воскре-
сеням с 10 до 12.30

Культурный центр София

Часовня Святой Софии – Премудро-
сти Божией, Kallvikinniementie 35,
00980 Helsinki, тел. 010 277 900

Расписание богослужений:
www.sofia.fi

Эспоо

Церковь прп. Германа Аляскинского в Тапиола

Kaupinkalliontie 2, 02100 Espoo
тел. 09 85 646 221

Священники: Петри Корхонен, тел. 09 85 646
127; Хейкки Хуттунен, тел. 040 741 8792.

В первое воскресенье месяца служба на
финском и русском языках.

Интернациональный центр Трапеза

Часовня в честь равноапостольных жен-ми-
роносиц Kotikyläntie 5, 02770 Espoo

Богослужения проводятся на финском и
частично на русском языках.

Вантаа

Спасо-Вознесенская церковь в Тиккурила

Läntinen Valkoisenahtieentie
48, 01450 Vantaa

Священник Микаел Сундквист, тел. 09 85 646
125, 050 350 9356. Диакон Сергей Подшива-
лов, тел. 040 749 1560.

Каждое последнее воскресенье месяца
литургия на финском и славянском языках.

Чаепитие по воскресеньям после литургии.

TOIMINTAA HELSINGIN SEURAKUNNASSA

HELSINKI

Helsingin Tiistaiseura

Kokoontuu Helsingissä seurakuntasalissa
(Unioninkatu 39) joka toinen tiistai klo 16
alkaen.
27.9. klo 16 uuden toimintakauden aloitus.
Rukouspalveluksen jälkeen isä Veikko Pur-
monen kertoo kesällä pidetystä ortodoksis-
ten kirkkojen suuresta ja pyhästä synodista.
11.10. klo 16 päätoimittaja Mirva Brola: Or-
todoksiviestin rooli seurakunnassa: perin-
teet ja tulevaisuuden näkymät
25.10. klo 16 isä Lars Ahlbäck: Pappina ne-
tissä

Ortodoksien AA-tukiryhmä

Onko alkoholi sinun tai läheisesi ongelma? 12 askeleen AA-tukiryhmä "Henki" kokoontuu joka keskiviikko klo 18–19, osoitteessa Unioninkatu 39, sisäpiha. Alkoholismista kärsivät, alkoholismia työssään kohtaavat ja aiheesta kiinnostuneet: lämpimästi tervetuloa! Luottamukselliset yhteydenotot: krysostomos@icloud.com

Kirjallisuuspiiri

Kesätaun jälkeen kirjallisuuspiiri kokoontuu taas lauantaisin kerran kuukaudessa. Lauantaina 10.9. klo 11–13 vieraana on Marianna Flinckenberg-Gluschokoff ja teemana "Venäläistytönä 1940-luvun Töölössä". Lapsuuden kokemuksista sodanjälkeisessä Suomessa Marianna on kirjoittanut koskettavan kirjan "Pietariilainen polkuhevonen: lapsuus kolmen kulttuurin katveessa", joka on lainattavissa kirjastosta.

Stefanoskodin Käspaikkakerho

Vetäjänä Lahja Martikainen. Torstaisin klo 10–15. Syyskauden tapaamiskerrat: 15.9., 29.9., 13.10., 27.10., 10.11., 24.11. ja 8.12.

Suomalais-venäläinen nuorten laulakerho

Ilmoittautumiset ja lisätiedot: kanttori Irina Tchervinskij-Matsi, irina.tchervinskij-matsi@ort.fi, 050 374 0019.

Семейный клуб

Начиная с 6 сентября 2016 Каждый вторник с 11:00 по 13:30. В приходском зале Свято-Троицкого храма. Адрес: Rauhankatu 18, Helsinki (Небольшое здание возле Свято-Троицкого храма, вход со стороны Rauhankatu). Руководитель Евгения Султан (тел. 046 881 1818)

Вечерня и беседы о православии

Начиная с 28 сентября 2016 Двенадцать бесед посвящены иконографии, истории возникновения и значения двенадцатых праздников. Беседы проводит иерей Алексей Савельев. Вечерня в 18:00 в Свято-Троицком храме, после беседы приходском зале Свято-Троицкого храма. (Небольшое здание возле Свято-Троицкого храма, вход со стороны Rauhankatu).

TAPAHTUMIA

Katekumeeniopetuksen aloitus

Keskiviikkona 31.8. klo 18 seurakuntasalilla. Tarkoitettu Helsingin keskustan, Myllypuron, Tapiolan ja Tikkurilan katekumeeniryhmissä aloittaville. Mukaan voi tulla, vaikkei olisi vielä ilmoittautunut mihinkään ryhmään.

Bashmakovin teoksen kantaesitys

Leonid Bashmakovin (s. 1927) teoskokoisuus 12 kvartettia psalmien teksteihin saa kantaesityksensä Helsingissä Meilahden kirkossa pe 23.9. Kantaesitys toteutetaan osana Helsingin kamarikuoron (HKK) konserttisarjaa. Konsertissa esiintyvät Varvara Merras-Häyrynen, sopraano (HKK); Elisabet Petsalo, alto; Heikki Hattunen, tenori sekä Sampo Haapaniemi, baritoni (HKK).

Jumalansyntyttäjän syntymän yhteisö

Olohuone-lafka on auki lauantaisin klo 13–16. Mahdollisuus opetella rukousnauhasalmujen saloja tai muutoin viettää hetki kanssamme kahvikupin ääressä. Myynnissä mm. tuohuksia, ikoneita ja kirjallisuutta. Kappelelin praasniekka 8.9. klo 10. Osoite Mikonkatu 25, Helsinki (summerissa lukee kappeli, käynti sisäpihalta). Lisätietoja: www.theotokos.fi.

ITÄ-HELSINKI

Keskustelukerho-Casa

Lisätietoja: Liviu Petrila, p. 040 708 5843.

Myllypuron tiistaikerho

Lisätietoja: Marketta Haapsaari, 0400 430 291.

Raamattupiiri

Lisätietoja: TM Okko Balagurin, p. 040 540 6377.

Venäjänkielinen lasten musiikkikerho

Lisätietoja: Vera Kruglik, p. 040 689 8336.

TAPAHTUMIA

KULTTUURIKESKUS SOFIA

Taidenäyttely

Minna Jussilan ikoninäyttely lkuinen valo 28.8. saakka.
Rosa Liksommin maalauksia, valokuva ja installaatio, 2.9.–31.12.

Etiopia tänään -päivä la 27.8. klo 12–18

Tutustumme Etiopian orientaaliortodoksiin kirkkoon sekä modernin Etiopian kulttuuriin ja kehitykseen. Puhujina mm. PhD Mengistu Goezie Worku, kunniakonsuli Elias Saboure, Filantropia ry:n toiminnanjohtaja Riina Nguyen ja MuM Henrica Fagerlund. Lisäksi suomalais-etioopialaisen akustisen Ääniä Le-Alem -yhtyeen konsertti. Seminaarin kielet suomi ja englanti. Maksuton.

Sofian praasniekka to 1.9.

Pyhän Viisauden kappelin vuosijuhla. Klo 16.30 ristisaatto, vedenpyhitys ja ehtoopalvelus.

Henkinen työturvallisuus – tunnista, suojaudu ja torju häirintä -kurssi pe–su 2.–4.9.

Kurssin tavoitteena on oppia tunnistamaan (työ)yhteisöissä esiintyvää häirintää ja antaa välineitä yhteisön hyvinvoinnin lisäämiseen. Opettajana FM Sifpa Polo. Hinta 199 € sis. opetuksen ja ateriat. Ilm. 19.8. mennessä.

Mystiikka, rakkauden salattu viisaus: lähentääkö vai erottaako se? –seminaari, la 3.9. klo 13–17

Krisinuskon ja muiden uskontojen rajapintoja –seminarisarjan ensimmäinen osa. Tarkastelemme metropoliitta Ambrosiuksen johdolla suurten uskontojen keskinäistä kohtaamista sekä yhtäläisyyksiä ja eroja nykyisin. Maksuton.

Kaikenlaiset äidit -kirjoituskurssi, pe–su 9.–11.9.

Kurssilla etsitään hengellisiä ja kirjallisia äitejä lukemalla ja kirjoittamalla sekä tutkitaan omaa elämää ja äitisuhdetta ja perataan kokemuksia. Ohjaajina kirjailija Heli

Hulmi ja runoilija Johanna Venho. Hinta 240 €, sis. opetuksen ja ateriat.

Eri kirkkojen lähetystyö –seminaari, la 10.9. klo 13–16

Tutustumme lähetystyöhön ja muuhun avustus- ja hyväntekeväisyystoimintaan eri kirkkojen näkökulmista. Puhujina Suomen Caritas ry:n pääsihteeri Larissa Franz-Koivisto, Suomen Lähetysseuran palvelupäällikkö Matti Huotari ja Filantropia ry:n toiminnanjohtaja Riina Nguyen. Maksuton.

Kirjoituskurssi pe–su 16.–18.9.

Kurssi jakaantuu spontaaneihin kirjoitusharjoituksiin ja pitempiin tehtäviin. Opettajana toimittaja Mari Vainio. Hinta 133 €, sis. opetuksen ja ateriat.

Ihmisen lyhyt historia –seminaari, la 17.9. klo 13–18

100 000 vuotta sitten ihmislajeja oli ainakin kuusi. Nyt lajeja on vain yksi. Miten meidän lajimme syrjäytti muut lajit? Miten lajimme alkoi uskoa jumaliin, ihmisoikeuksiin ja valtioihin sekä alkoi käyttää rahaa, kirjoittaa kirjoja ja laatia lakeja? Alustajina mm. FT Antti Hautamäki ja metropoliitta Ambrosius. Yhteistyössä Filosofiklubin ja Kriittisen korkeakoulun kanssa. Hinta 20€, sis. suolapalan ja kahvit. Ilm. 16.9. mennessä.

Retriitti 7.–9.10.

Tässä Sofian retreitissä yhdistämme hiljentyamisen, rukouksen, virikepuheet ja niihin liittyvän keskustelun. Retriitti painottuu Jeesuksen rukouksen harjoitukseen. Samalla on mahdollisuus liikkumiseen luonnossa ja henkilökohtaiseen hengelliseen ohjauskusteluun. Retriitin ohjaajina ovat yliopistonlehtori Johan Bastubacka ja metropoliitta Ambrosius. Osallistumismaksu täysihoidolla 195 €, sis. ohjelman, ateriat ja majoituksen yhden hengen huoneessa.

Lisätiedot: www.sofia.fi. Kurssien yhteydessä majoitus aamiaisella alkaen 40 €/vrk. Ilmoittautumiset: reception@sofia.fi tai p. 010 277 900.

LÄNTINEN ALUE

Espoon miesten piiri Hermanin jengi

Kokoontuu joka kuukauden kolmas torstai klo 18. Tarkempia tietoja saa piirin vetäjältä: Jouni Rantanen, p. 044 974 9687 (trumpetti.jouni@kolumbus.fi).

Pyhän Hermanin kuoro

Lisätietoja isä Petri Hakoselta, p. 040 767 4335

Perhekerho

Lisätietoja: Kristiina Klubb, p. 040 725 5713

Lohjan kuoro

Keskiviikkoisin Lohjan kirkolla klo 18–20: 14.9., 21.9., 28.9., 5.10., 12.10., 26.10., 2.11., 9.11., 16.11., 23.11., 30.11., 7.12. ja 14.12. Uudet laulajat ovat tervetulleita laulukokeen kautta koeajalle. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782.

Lohjan seniorikerho

Torstaisin Lohjan kirkolla klo 14–16: 15.9., 29.9., 13.10., 27.10., 10.11., 24.11. ja 8.12. Lisätietoja: Matti Jyrkinen

Lohjan ikonipiiri

Tiistaisin Lohjan kirkolla klo 12.45–16 ja 17–20. Kerhot alkavat 30.8. Lisätietoja: Tarja Tarima, p. 040 541 3901

Miestenpiiri Lohjalla

Kokoontuu erikseen sovittuina ajankohtina. Lisätietoja: kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782.

Näistenpiiri Lohjalla

Kokoontuu erikseen sovittuina ajankohtina. Lisätietoja: Pirkko Siili, p. 0400 782 144.

Lohjan lastenkerho liturgiopalvelusten yhteydessä

Lisätietoja: Päivi Kasala, p. 050 347 0205

Länsi-Uudenmaan ortodoksien seurakuntaillat

Torstaisin Lohjan kirkolla klo 18–20: 22.9., 20.10. ja 1.12. Lisätietoja: puheenjohtaja Urpo Uotila, p. 044 314 5210.

Hangon kuoro

Sunnuntaisin Hangon kirkolla klo 14–16: 4.9., 18.9., 25.9., 2.10., 9.10., 16.10., 23.10., 30.10., 6.11., 27.11. ja 4.12. Uudet laulajat ovat tervetulleita laulukokeen kautta koeajalle. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi.

Hangon torstaikerho

Torstaisin Hangon kirkolla klo 18–20: 15.9., 6.10., 27.10., 17.11. ja 8.12. Lisätietoja: Matti Jyrkinen

Nummelan perjantaipiiri

Perjantaisin Nummelan rukoushuoneella klo 12–14: 2.9., 9.9., 16.9., 7.10., 14.10., 28.10., 4.11., 11.11., 25.11., 2.12., 9.12. ja 16.12. Lisätietoja: kanttori Matti Jyrkinen

Nummelan ikonipiiri

Maanantaisin Nummelan rukoushuoneella klo 10–14, tiistaisin klo 16–19 ja torstaisin klo 16–19. Kerhot alkavat ma 29.8., ti 30.8. ja to 8.9. Lisätietoja: Ritva Tarima, p. 0400 719 563, ritva.tarima@suomi24.fi

Nummelan nuortenkerho

Lisätietoja: Niina-Maarit Rautamäki 040 484 2427

Nummelan lastenkerho

Lisätietoja: Niina-Maarit Rautamäki 040 484 2427

Nummelan lastenkerho

liturgiopalvelusten yhteydessä
Lisätietoja: Niina-Maarit Rautamäki 040 484 2427

Kirkkonummen seurakuntaillat

Torstaisin klo 18–20: 15.9., 6.10., 27.10. ja 8.12. Kirkkonummen ev.lut. seurakuntatalo, sali 6, Seurakunnantie 1. Lisätietoja: kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782.

Karkkilan seurakuntaillat

Perjantaisin klo 18–20: 9.9., 23.9., 7.10., 21.10., 11.11., 25.11. ja 9.12. Karkkilan ev.lut. seurakuntatalo, Huhdintie 9-11. Lisätietoja: isä Kalevi Kasala ja kanttori Matti Jyrkinen.

Karkkilan ikonipiiri

Tiistaisin ja torstaisin klo 12.30–16 ja 17–20.

Kerhot alkavat ti 30.8. ja to 8.9. Karkkilan ev.lut. seurakuntatalo, Huhdintie 9-11. Lisätietoja: Tarja Tarima, p. 040 541 3901

Tammisaaren kirkkokahvit

Liturgian jälkeen Tammisaaren motellilla la 17.9., 15.10., 19.11. ja 17.12. Liturgiopalvelukset toimitetaan klo 10 alkaen Tammisaaren ev.lut. kirkossa, Iso Kirkkokatu 1.

TAPAHTUMIA

Perinteinen ikonipohjien pohjustuskurssi

Nummelan rukoushuoneella pe 16.9. klo 17–20, la 17.9. klo 10–17, su 18.9. klo 10–17. Valmistamme pohjat perinteen mukaisesti jänisliima/liitupohjustuksella. Kurssi sopii kaikille asiasta kiinnostuneille.

Ikonien kultauskurssi

Nummelan rukoushuoneella pe 30.9. klo 17–20, la 1.10. klo 10–17, su 2.10. klo 10–17. Kurssilla kultaamme työn alla olevan ikonin. Opimme vanhan venäläisen kultaustavan tai öljykultauksen valinnan mukaan. Kaikkia tarvikkeita saa ostaa opettajalta ennen kurssin alkua.

Kursseille ilmoittautumiset 15.9. mennessä. Lisätietoja: Ritva Tarima, 0400 719 563, ritva.tarima@suomi24.fi.

Filoksenia ry:n 20-vuotisjuhluvuoden tapahtumia

juhluvuoden avauskahvit pe 23.9. klo 13–16 Kansainvälisessä toimintakeskus Trapesassa, Kotikyläntie 5, Espoo
Monikuluttuurinen ”Maailma soi” -konsertti 6.10. Kulttuurikeskus Caisassa. Seuraa syys- ja juhlakauden tapahtumiamme netistä www.trapesa.com, ja käy tykkäämässä Filoksenia ry:n sivusta facebookissa.

Seurakunnan diakoniatyön järjestämä päivätapahtuma

Kirkkonummen ev.lut. seurakuntatalolla (sali 4) to 17.11. klo 14–16. Tervetuloa askartelemaan ja viettämään yhteistä iltapäivää. Lisätietoja: diakoniatointi

ITÄINEN ALUE

Tikkurilan tiistaiseuran ortodoksiakerho
Parittomien viikkojen keskiviikkoina Tikkurilan kirkolla Arseni-salissa ehtoopalveluksen jälkeen klo 18. Syksyn teemat ovat Kreetalla kokoonnutun ortodoksisten kirkkojen suuri ja pyhä synodi sekä Pyhän Kolminaisuuden salaisuus Raamatussa. Opettajana isä Mikael Sundkvist.

14.9. Suuri ja pyhä synodi Kreetalla 19.–26.6.2016

28.9. Pyhän Kolminaisuuden salaisuus Matteuksen evankeliumissa

12.10. Suuri ja pyhä synodi: ”Ortodoksisen kirkon suhteet muuhun kristilliseen maailmaan”

26.10. Pyhän Kolminaisuuden salaisuus Johanneksen evankeliumissa

9.11. Suuri ja pyhä synodi: dokumentit paastosta, avioliitosta ja diasporasta
23.11. Pyhän Kolminaisuuden salaisuus apostoli Paavalin kirjeissä
7.12. Suuren ja pyhän synodin kiertokirje
21.12. Pyhän Kolminaisuuden salaisuus Vanhan testamentin kirjoissa

Tikkurilan ikonimaalauspiiri

Kokoontuu tiistaisin alkaen 13.9., päiväryhmä klo 14 ja iltaryhmä klo 17.30. Lisätiedot: Liisa Holst, p. 0405668481, liisa.holst@kolumbus.fi

Tikkurilan kirkon kuoro

Syksyn toiminta alkaa torstaina 1.9. klo 18 alkavalla akatistoksella. Säännölliset harjoitukset torstaisin klo 18 alkaen 8.9. Lisätiedot: Olga Soldatova, 040 193 0733.

Järvenpään kuoro

Aloitaa harjoitukset keskiviikkona 31.8. klo 17.30. Harjoituksen päätteeksi klo 19 laulamme kiitosakatistoksen ”Kunnia Jumalalle”. Tästä eteenpäin harjoitukset aina keskiviikkoisin klo 17.30–19.30, lukuun ottamatta 14.9. Lisätiedot: kanttori Minna Jokinen, p. 050 3587 339 tai minna.jokinen@ort.fi

Järvenpään perhekerho

Kokoontuu Järvenpään kirkolla (Kartanontie 45) syksyn aikana kahdesti. Ensimmäinen kerta pidetään Pokrovan juhlan eli la 1.10. klo 16–18, aiheena Jumalansyntyttävä. Toinen, eli ”joulukerho” kokoontuu la 3.12. klo 16–18. Molemmissa tarjolla pieni välipala ja halukkaat voivat jäädä vigiliaan. Lisätiedot: kanttori Minna Jokinen, p. 050-3587339 tai minna.jokinen@ort.fi

Klaukkalan kuoro

Syksyn harjoituksista sovitaan erikseen. Lisätiedot kanttori Minnalta: minna.jokinen@ort.fi tai p. 050 3587 339.

TAPAHTUMIA

Kirkon ekologinen vastuu - ekumeeninen ilta

Tikkurilan ortodoksisella kirkolla torstaina 1.9., klo 18 Akatistos Kiitos Jumalalle kaikesta, klo 18.30, Veli Gabriel Salmela OP: ”Päävi Franciscuksen kiertokirje luomakunnan tilasta, Laudato si’ (Ole ylistetty)”. Järjestäjä: Vantaan ekumeeninen työryhmä.

Talkoot Järvenpään ortodoksisella kirkolla

La 3.9. klo 11–17. Aloitamme yhteisellä rukouspalveluksella ja jaamme työtehtävät. Talkoiden aikana tarjolla on lounas ja loppukahvit.

Elonkorjuujuhla Tikkurilassa 4.9.

Tervetuloa viettämään kirkkovuoden alkua kirkon puutarhaan. Juhla alkaa yhteisellä liturgialla. Liturgian jälkeen toimitetaan akatistos ja sadon siunaus. Voit tuoda omaa satoa siunattavaksi. Tarjoilu puutarhassa nyyttikestiperiatteella. Osoite: Tikkurilan ortodoksinen kirkko, Läntinen Valkoisenlähdeentie 48. Lisätiedot: Tiistaiseuran puheenjohtaja Liisa Karlsson, p. 040 384 7723

Tikkurilan Tiistaiseuran Pyhiinvaellusmatka

Tikkurilan tiistaiseura järjestää pyhiinvaellusmatkan Turkuun 1.–2.10. Yövyimme katolisen birgittalaisluostarin vieraskodissa 2 hengen huoneissa. Osallistumme Turun ortodoksisen kirkon vigiliaan ja liturgiaan. Tutustumme Turun tuomiokirkkoon ja Turun linnaan, jossa myös opastus. Lähtö Tikkurilan ortodoksiselta kirkolta la 1.10. klo 9.30 ja paluu kirkolle su 2.10. klo 17–18. Matkan hinta 130 eur/hlö, sisältää matkan, majoituksen aamiaisineen, lauantain lounaan ja iltapalan, Turun linnan opastuksen ja sisäänkäynnin. Matkalla mukana isä Mikael Sundkvist. Sitova ilmoittautuminen 1.9. mennessä. Lisätiedot Liisa Karlsson, 050 384 7723 tai karlsson.liisa08@googlemail.com

HAMINAN SRK

ORTODOKSIAKESKUS SYPRESSI, KIRKKOHERRANVIRASTO

Varuskuntakatu 14, 45100 Kouvola,
Avoinna ti ja pe klo 9–14, ke ja to klo 9–13,
p. 0206 100 480, hamina@ort.fi,
www.ort.fi/hamina

PAPISTO

vt. kirkkoherra Andreas Larikka
p. 0206 100 481

MUU HENKILÖKUNTA

Kanttori Kari Päivinen, p. 0206 100 483
Seurakunnan vahtimestari, Jaana Juka,
p. 0206 100 485, jaana.juka@pp.inet.fi
Seurakuntasihteerit Liisa Eerola,
p. 0206 100 480

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Martti Honkaselkä, p. 044 306 4900,
marttihonkaselka@gmail.com
Pastori Johannes Wuorinna, p. 050 589
9011, jouko.wuorinna@gmail.com
Pastori Vassi Livio, p. 040 752 7727,
vassi.livio@fimnet.fi

Pastori Jukka Jauhiainen, p. 0206 100 484,
jukka.jauhiainen@pp.inet.fi

Diakoni Gennadi Ikävälkö, p. 040 742 4615

HAMINAN SEURAKUNNAN LIIKE- JA VUOKRATALO

Isöympyränkatu 20, Hamina

Isännöinnistä vastaa isännöitsijätoimisto
Realia, Kaivokatu 3, Hamina. Isännöitsijä
Jorma Pekkola, p. 010 228 7840, 050 087
5815

Hamina

**Pyhien apostolien Pietarin ja
Paavalin kirkko, Raatihuoneentori 2**
Kirkon ja trapesan vahtimestari, pastori
Jukka Jauhiainen, p. 0206 100 484,
jukka.jauhiainen@pp.inet.fi

JUMALANPALVELUKSET

La 3.9. klo 18 vigilia, su/sl
Su 4.9. klo 10 liturgia, su/sl
Pe 16.9. klo 21.30 puoliyöpalvelus
La 17.9. klo 18 vigilia

Su 18.9. klo 10 liturgia
Pe 30.9. klo 18 vigilia
La 1.10. klo 10 liturgia

Kouvola

**Pyhän ristin kirkko, Sakaristonmäki,
Kirkonmäenkatu 2**

JUMALANPALVELUKSET

La 27.8. klo 18 vigilia
Su 28.8. klo 10 liturgia
*Ke 7.9. klo 18 ehtoopalvelus
*To 8.9. klo 10 liturgia
*Ti 13.9. klo 18 vigilia (praasniekka)
*Ke 14.9. klo 9.30 pieni vedenpyhitys ja
liturgia (praasniekka)
Ke 21.9. klo 18 ehtoopalvelus
La 24.9. klo 18 vigilia
Su 25.9. klo 10 liturgia
La 1.10. klo 18 vigilia, su/sl
Su 2.10. klo 10 liturgia, su/sl

Myllykosken tsasouna

Koulutie 4, Myllykoski

JUMALANPALVELUKSET

La 10.9. klo 18 vigilia
Su 11.9. klo 10 liturgia

TOIMINTAA HAMINAN SEURAKUNNASSA

Kirkkokuorojen harjoitukset

Haminan kuoron harjoitukset torstaisin 1.9.
alkaen klo 17.30 Pietarin ja Paavalin trape-
sassa, Kouvolan kuoron harjoitukset keski-
viikkoisin 31.8. alkaen klo 18 Ortodoksia-
keskus Sypressissä. Lisätietoja: kanttori Kari
Päivinen, p. 020 610 0483

Haminan diakoniapiiri

Sunnuntaisin liturgian jälkeen Pietarin ja
Paavalin trapesassa. Lisätiedot: Tatiana Pit-
känen, p. 050 380 9828

Venäjänkielinen kerho

Tiistaisin Ortodoksiaikeskus Sypressissä klo
10–14 ja sunnuntaina 4.9. Haminassa li-
turgian jälkeen ja klo 14 Kouvossa, 2.10.
Kouvossa liturgian jälkeen ja klo 14 Hami-
nassa. Lisätietoja: pastori Pavel Pugovkin p.
0206 100 295

Ortodoksiapiiri

Kokoontuu Ortodoksiaikeskus Sypressissä,
syksyn kokoontumispäivät Ortodoksiviestin
numerossa 6. Lisätietoja: Lahja Wartainen
p. (05) 371 3434.

Uusi Tiistaiseura

Aloittaa toimintansa 7.9. klo 18 ehtoopal-
veluksen jälkeen Pyhän Ristin kirkon juhla-
salissa. Uusi tiistaiseura kokoontuu kuukau-
den 1. ja 3. keskiviikko klo 18 alkavan eh-
toopalveluksen jälkeen kirkon juhlasalissa.
Lisätietoja: Tiina Toikka, p. 040 5800 907

Kirkkotekstiilikerho

Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa keskiviikko-
isin klo 10–13, lisätietoja: Irma Leimulahti, p.
040 587 8798

Ikonipiiri Haminassa

Pietarin ja Paavalin trapesassa klo 18 keski-
viikkoisin 7.9., 14.9. ja 28.9. Lisätietoja: Ritva
Koverola, p. 040 837 5909

Ikonipiiri Kouvossa

Ortodoksiaikeskus Sypressissä klo 10–15,
lauantaina 10.9. ja 17.9. Lisätietoja: Ritva
Koverola, p. 040 837 5909

Musikaalinen lastenkerho

Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa sunnuntai-
sin 4.9. alkaen klo 17, lisätietoja: Iana Lang,
p. 044 377 8457

Nuorisokerho Kouvossa

Ortodoksiaikeskus Sypressissä perjantaisin
26.8. ja 30.9. klo 17.30–19.30, lisätietoja Mari
Walldén, mari.wallden@elisanet.fi

TAPAHTUMIA

”Valojen yö” Haminassa 16.9.

Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin
kirkossa toimitetaan puoliyöpalvelus
perjantaina 16.9. klo 21.30. Kirkko on
avoinna klo 18–22.

KOTKAN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO

Kymenlaaksonkatu 2, Kotka
Avoinna ti-to klo 10–13, p. (05) 212 490,
kotka@ort.fi, www.ort.fi/kotka

NIKOLAOS-SALI

Kymenlaaksonkatu 2, Kotka,
p. (05) 212 482. Nikolaos-salia vuokrataan
erilaisiin tilaisuuksiin, p. (05) 212 490

PAPISTO

Kirkkoherra Alexander Hautamäki,
p. (05) 213 157, 0500 480 269

MUU HENKILÖKUNTA

Kanttori Katarine Lehtomäki,
p. 050 359 4823

Vahtimestari Vesa Lehtomäki,
p. (05) 212 490

Seurakuntaemäntä Anna-Maria Osola-
Tähtinen, p. (05) 212 482

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Veikko Lisitsin, p. 050 597 7349
veikko.lisitsin@gmail.com (eläkkeellä)
Pastori Pavel Pugovkin, p. 0206 100 295

Kotka

**Pyhän Nikolaoksen kirkko
Isopiisto, p. (05) 212 767**

Isännöitsijä Esa Tervio, p. 0440 837846
Pappi Alexander Hautamäki
Kanttori Katarine Lehtomäki

JUMALANPALVELUKSET

La 27.8. klo 18 vigilia
Su 28.8. klo 10 liturgia
Ke 31.8. klo 13 rukouspalvelus, sl
La 3.9. klo 18 vigilia
*Ke 7.9. klo 18 vigilia su/sl

***To 8.9. klo 10 liturgia**

La 10.9. klo 18 vigilia, sl
 Su 11.9 klo 10 liturgia su/sl
 Ke 14.9. klo 13 rukouspalvelus, sl
 La 17.9. klo 18 vigilia
 Su 18.9. klo 10 liturgia
 Ke 21.9. klo 13 rukouspalvelus, sl
 Ke 28.9. klo 13 rukouspalvelus
 La 1.10. klo 18 vigilia

Loviisa

Loviisan kirkko Jumalansynnyttäjän Kasanilaisen ikonin muistolle, Itäinen Tullikatu 17
 Isännöitsijä Margarita Yukhevich, p. 040 561 9915

JUMALANPALVELUKSET

Su 4.9. klo 10 liturgia
 La 10.9. klo 10 liturgia, sl
 Su 2.10 klo 10 liturgia

TOIMINTAA KOTKAN SEURAKUNNASSA

Kirkkokuoro

Kokoontuu torstai-iltaisin seurakunnan Nikolaos-salilla. Jos torstaina on jumalanpalvelus, olemme kirkolla. Lisätietoja kanttori Katilta.

Ponomarikerho

Alttariapulaisille ponomarikerho joka sunnuntailiturgian aikana Pyhän Nikolaoksen kirkossa.

Lasten ja nuorten musiikkikerho

Kokoontuu lauantaisin klo 16.30 Nikolaos-salilla (ei koulujen loma-aikoina). Lisätietoja kanttori Katilta.

Äiti-lapsikerho

Kokoontuu Nikolaos-salilla maanantaisin Nikolaos-salilla klo 14–16. (ei koulujen loma-aikoina). Lisätietoja kanttori Katilta.

Kotkan Tiistaiseura

Pj. Leena Karjalainen p. 050 343 2966, Siht. Birgit Salmenhaara p. 050 561 4740
 Ti 20.9. klo 17 Vapahtajan rukous, isä Alexander

Torstaikerho

Kokoontuu Nikolaos-salilla torstaina klo 12. Seuraavat kerrat: to 22.9. ja to 20.10.

Ikonimaalarit

Kokoontuvat seurakunnan kerhuhuoneessa.

Karhulan ortodoksit

Joka kuukauden ensimmäinen torstai klo 15 Karhulan Kodintalossa, Vesivallantie 21. Seuraavat kerrat: 6.10. ja 3.11.

Työttömien ruokailu

Torstaina 22.9. klo 11–12 Nikolaos-salilla. Hintaa 1 €.

TAPAHTUMIA**Näyttely**

"Kirkollisia teksteille ja esineitä Kotkan pyhän

Nikolaoksen kirkosta Katariina Suuren ajalta aina 1800-luvun lopulle". Näyttely avoinna ti-to 10–13 sekä erikseen sovittuina ajankohtina Nikolaos-salissa.

LAHDEN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO

Harjukatu 5, 15110 Lahti, p. 020 610 0450

Avoimma ma-to klo 10–13, lahti@ort.fi, www.ort.fi/lahti

PAPISTO

Kirkkoherra Jonas Bergenstad, p. 0206 100 451

Pastori Pavel Pugovkin, p. 0206 100 295 (maahanmuuttajatyö)

MUU HENKILÖKUNTA

Kanttori Petri Huttu, p. 0206 100 453

Seurakuntakeskuksen vahtimestari Kimmo Mäenrinne, p. 0206 100 456

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Olavi Merras, p. 040 510 4664

Pastori Taisto Rikkinen, p. 050 371 6475

Pastori Matti Lipitsäinen, p. 0400 625 446

Diakoni Aki Korpela, p. (019) 422 101

Lahti**Pyhän kolminaisuuden kirkko, Harjukatu 5**

Isännöitsijä Juha Romanov, p. 050 3289 000

JUMALANPALVELUKSET

Ke 31.8. klo 18 akatistos luomakunnalle

Pe 2.9. klo 18 ehtoopalvelus

La 3.9. klo 10 aamupalvelus ja liturgia

Ma 5.9. klo 12 rukouspalvelus

La 10.9. klo 18 vigilia

Su 11.9. klo 10 liturgia

Ma 12.9. klo 12 rukouspalvelus

***Ti 13.9. klo 18 vigilia**

***Ke 14.9. klo 10 liturgia**

La 17.9. klo 18 vigilia, sl/su

Su 18.9. klo 10 liturgia, sl/su

Ma 19.9. klo 12 rukouspalvelus

Ke 21.9. klo 18 ehtoopalvelus

To 22.9. klo 17 Jeesuksen rukous

La 24.9. klo 18 vigilia

Su 25.9. klo 10 liturgia

Su 25.9. klo 18 vigilia, sl/su

Ma 26.9. klo 10 liturgia, sl/su

Su 2.10. klo 10 liturgia

Hyvinkää**Karjalan valistajien kirkko, Tsasounakuja 1**

Isännöitsijä Mika Peltola, p. 0440 774 383

JUMALANPALVELUKSET

Su 28.8. klo 10 liturgia

Su 4.9. klo 10 liturgia

Ke 14.9. klo 18 ehtoopalvelus

La 17.9. klo 18 vigilia

Su 18.9. klo 10 liturgia

La 24.9. klo 18 vigilia, sl/su

Su 25.9. klo 10 liturgia, sl/su

Ke 28.9. klo 18 Jeesuksen rukous

Pe 30.9. klo 18 ehtoopalvelus

La 1.10. klo 10 aamupalvelus ja liturgia

Heinola

Kristuksen taivaaseen astumisen kirkko
 Isännöitsijä Mikko Äikäs, p. 040 520 1696

JUMALANPALVELUKSET

La 10.9. klo 18 vigilia

Su 11.9. klo 10 liturgia

La 24.9. klo 10 aamupalvelus ja liturgia

Juliana-yhteisö**Hämeenkatu 6 A 1, Heinola**

Maanantaisin, tiistaisin ja torstaisin iltarukous klo 20. Lauantaisin hetkipalvelus klo 10.

Riihimäki

Seurakunnan toimitila Minea, Valtakatu 3

JUMALANPALVELUKSET

To 1.9. klo 18 Jeesuksen rukous

Su 4.9. klo 10 liturgia

Kausala

Neitsyt Marian syntymän tsasouna

JUMALANPALVELUKSET

La 27.8. klo 10 liturgia

***Ke 7.9. klo 18 vigilia**

***To 8.9. klo 9.30 pieni vedenpyhitys ja liturgia**

La 17.9. klo 10 liturgia

To 29.9. klo 18 ehtoopalvelus

TOIMINTAA LAHDEN SEURAKUNNASSA

Katekumeenikerho Lahdessa

Lahden ortodoksisen seurakunnan katekumeenikerhot alkavat jälleen syyskuussa. Lahdessa kokoonnumme syksyllä seuraavasti:

Ke 21.9. klo 18.30

Ke 5.10. klo 18.30

Ke 19.10. klo 18.30

Su 6.11. n. klo 11.30

Ke 30.11. klo 18.30

Keskiviikkoina kokoonnumme kirkossa (Harjukatu 5, Lahti) heti klo 18 alkavan ehtoopalveluksen jälkeen ja sunnuntaina 6.11. klo 10 alkavan liturgian jälkeen. Lisätietoja: kirkkoherra Jonas Bergenstad, p. 0206 100 451, jonas.bergenstad@ort.fi.

Lahden Kirkkokuoro

Kirkkokuoron harjoitukset pidetään joka toinen keskiviikko klo 18 Lahden seurakuntatalissa. Kuoroon toivotaan uusia laulajia mukaan. Uudet laulajat, ottakaa yhteyttä kanttori Petri Huttuun, p. 0206 100 453, petri.huttu@ort.fi.

Lahden ikonipiiri

Kokoontuu seurakunnan kerhuhuoneella (Harjukatu 5, toinen kerros) keskiviikkoisin klo 16–19. Syksyn 2016 kokoontumisajat ovat: 7.9., 14.9., 28.9., 5.10., 12.10., 26.10., 2.11., 9.11., 16.11. ja 23.11. Lisätietoja ikonimaalauksen opettajalta Tarja Tarimalta, p. 0405413901, tarja.tarima@tikkurila.com

Nuortenkerho Pariton Lahdessa

Seurakunnan yläasteikäisten ja tätä vanhempien nuorten oma kerho Pariton koontuu Lahdessa seurakuntasalissa tai poikkeustapauksissa kerhohuoneella osoitteessa Harjukatu 5, Lahti.
Lisätietoja: kirkkoherra Jonas Bergenstad

Venäjänkielinen kerho Lahdessa

Kokoontuu noin kaksi kertaa kuussa tiistaisin klo 17 kerhohuoneella osoitteessa Harjukatu 5, Lahti. Lisätietoja isä Pavel Pugovkinilta, p. 0206 100 295 tai sähköpostilla palvel.pugovkin@ort.fi.

Русскоязычный кружок ВСТРЕЧА при Троицком храме города Лахти собирается каждый второй вторник в помещении Приходского дома "Kerhohuone" по адресу Harjukatu, 5. Начало в 18.

Každou třetí sobotu měsíce, za čas do začátku Všenošního bdění (ц.-славянский/финский), в Троицком храме города Лахти совершается Таинство Исповеди. Начинается последование Таинства чтением священником Канона ко Святому Причащению, а также молитв, положенных Уставом перед Исповедью. Начало в Исповеди и Правила в 17.00, Всеношного bdění в 18.

Katekumeenikerho Hyvinkäällä

Lahden ortodoksisen seurakunnan katekumeenikerhot alkavat jälleen syyskuussa. Hyvinkäällä kokoonnumme syksyllä seuraavasti:

Ke 14.9. klo 18.30

Ke 12.10. klo 18.30

Ke 9.11. klo 18.30

Su 20.11. n. klo 11.30

Ke 7.12. klo 18.30

Keskiviikkoina kokoonnumme kirkossa (Tasounakuja 1, Hyvinkää) heti klo 18 alkavan ehtoopalveluksen jälkeen ja sunnuntaina 20.11. klo 10 alkavan liturgian jälkeen. Lisätietoja: kirkkoherra Jonas Bergenstadiin, p. 0206 100 451, jonas.bergenstad@ort.fi

Hyvinkään Kirkkokuoro

Harjoituksista vastaa kanttori Petri Huttu. Uusia laulajia toivotaan mukaan kuuroon. Lisätietoja: Petri Huttu, p. 0206 100 453, petri.huttu@ort.fi.

Hyvinkään Tiistaiseura

Syksyn ensimmäinen kokoontuminen tiistaina 13.9. klo 16 ja sen jälkeen aina kuu-kauden toisena tiistaina. Lisätietoja Raila Hokkaselta, p. 050 5435 957.

Hyvinkään ikonimaalauspiiri

kokoontuu Hyvinkään kirkolla lauantaisin klo 10–14, 17.9. alkaen. Lisätiedot: Liisa Holst p.040 5668 481, liisa.holst@kolumbus.fi

Riihimäen toimitila Minea

Osoitteessa Valtakatu 3. Avoimna palvelusten yhteydessä ja sopimuksen mukaan. Lisätietoja tapahtumista ja toiminnasta saa Meri-Helga Mantereelta, p. 040 552 9378, meri-helga.mantere@kolumbus.fi sekä Minean kotisivuilta <http://minea.palvelee.net/>.

TAPAHTUMIA

Käspaikkakurssi Hyvinkäällä

Hyvinkään tiistaiseura järjestää käspaikkakurssin pe–su 28.–30.10. Hyvinkään ortodoksisella kirkolla, Tsasounakuja 1. Kurssiaika joka päivä klo 9–16. Osallistua voi myös vain la–su. Käspaikan asemesta voi tehdä vaikkapa kirjanmerkin tai pöytäliinan. Kurssin vetäjänä toimii Lahja Martikainen. Ilmoittautumiset ja lisätiedot: Raila Hokkanen, p. 050 5435 957 tai raila.hokkanen@pp.inet.fi.

Kutumuksena luostarielämä -seminaari
Athos-Säätiön keskuksessa Lammilla järjestetään 9.–11.9. seminaari luostarielämästä. Seminaarissa valotetaan luostarilaitoksen syntyä, merkitystä, päämäärää ja arkipäivän kilvoitusta.

Seminaarin pääluennoitsija on vanhus Nikon Athosvuoren Uudelta Skiitalta, Kreikasta. Suomalaisista seminaarissa puhuvat Valamon varajohtaja pappismunkki Mikael Nummela, Lintulan Pyhän Kolminaisuuden luostarin nunna Kristoduli sekä Athos-Säätiön teologit TT Hannu Pöyhönen ja TM Heikki Alex Saulamo. Kreikaksi pidettävät luennot tulkataan suomeksi. Lisätietoja seminaarista ja sen ohjelma löytyy Athos-Säätiön kotisivuilta: www.athossaatio.fi.

LAPPEENRANNAN SRK

LAPPEENRANNAN KIRKKOHERRAN-VIRASTO JA SEURAKUNTATALO

Kristiinankatu 7, 53900 Lappeenranta
Virasto auki ma klo 10–14. Virastoajan ulkopuolellakin voi ottaa yhteyttä suoraan työntekijöihin.
lappeenranta@ort.fi,
www.ort.fi/lappeenranta

IMATRAN SEURAKUNTATALO

Vuoksenniskantie 3, 55510 Imatra,
p. 0206 100 472.

PAPISTO

Kirkkoherra Timo Tynkkynen,
p. 0206 100 473

Pappi Aarne Ylä-Jussila, p. 0206 100 474

MUU HENKILÖKUNTA

Kanttori: Jarmo Huttu, p. 0206 100 475

Kanttori Tatiana Mäkelä,
p. 0206 100 478

Seurakuntamestari Kauko Pussinen,
p. 0206 100 476

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Markus Petsalo, p. 0400 253 370

Rovasti Mauri Patronen, p. 040 595 1688

Diakoni Jorma Liesma, puh. 040 7176491

Lappeenranta

Jumalansynnyttäjän suojeluksen kirkko, Kristiinankatu 3
Seurakuntamestari Kauko Pussinen, p. 0206 100 476

JUMALANPALVELUKSET

Su 28.8. klo 18 juhlagigilia

La 3.9. klo 18 vigilia

Su 4.9. klo 10 liturgia

*Ke 7.9. klo 18 juhlagigilia

*To 8.9. klo 10 liturgia

La 10.9. klo 18 juhlagigilia (Sergei ja Herman Valamolaiset)

Su 11.9. klo 10 liturgia

*Ti 13.9. klo 18 juhlagigilia ja Ristin esiinkanto

*Ke 14.9. klo 10 liturgia

La 17.9. klo 18 vigilia

Su 18.9. klo 10 liturgia

La 24.9. klo 18 vigilia suomeksi ja slaaviksi

Su 25.9. klo 10 slaavinkielinen liturgia

Pe 30.9. klo 18 juhlagigilia

La 1.10. klo 10 liturgia, ristisaatto ja vedenpyhitys

La 1.10. klo 18 vigilia, KP metropoliitta Ambrosius

Imatra

Pyhän Nikolaoksen kirkko, Vuoksenniskantie 3

Vahtimestari Nadezda Ryyppö, p. 0206 100 477

JUMALANPALVELUKSET

La 27.8. klo 18 vigilia

Su 28.8. klo 10 liturgia

Ti 30.8. klo 18 ehtoopalvelus ja akatistos

Aleksanteri Syväriläiselle

La 3.9. klo 18 vigilia

Su 4.9. klo 10 liturgia

La 10.9. klo 18 juhlagigilia, su/sl (Sergei ja Herman Valamolaiset)

Su 11.9. klo 10 liturgia, sl

*Ti 13.9. klo 18 juhlagigilia ja Ristin esiinkanto

*Ke 14.9. klo 10 liturgia

La 17.9. klo 18 vigilia

Su 18.9. klo 10 liturgia

La 24.9. klo 18 vigilia

Su 25.9. klo 10 liturgia

Su 2.10. klo 10 liturgia, KP metropoliitta Ambrosius, kirkon 60-vuotisjuhla

Parikkala

Johannes Kastajan tsasouna, Uimalantie 1, Parikkala

JUMALANPALVELUKSET

Ma 29.8. klo 10 liturgia (Johannes Kastajan mestaus)

БОГОСЛУЖЕНИЯ НА ЦЕРКОВНО-СЛАВЯНСКОМ ЯЗЫКЕ

Покровская церковь в Лappeenranta
Сб 24.9. в 18 всенощная на финском и церковно-славянском языках
Вск 25.9. в 10 литургия на церковно-славянском языке

Никольская церковь в Иматра

Сб 10.9. в 18 праздничная всенощная на финском и церковно-славянском языках
Вск 11.9. в 10 литургия на церковно-славянском языке, Преподобные Сергий и Герман Валаамские

LAPPEENRANNAN SEURAKUNNAN TOIMINTAA

Katso myös seurakunnan internet-sivuilta www.ort.fi/lappeenranta. Tervetuloa mukaan! Muutokset mahdollisia! Löydät viikko-ohjelman myös Facebookissa: Lappeenrannan ortodoksinen seurakunta

Miestenpiiri

Miestenpiiri aloittaa toimintansa Lappeenrannassa. Kokoonnumme ensimmäisen kerran maanantaina 5.9. klo 14 linnoituksen seurakuntasalilla, tule suunnittelemaan yhdessä syksyn ohjelmaa ja toimintamallia.

Lappeenrannan Tiistaiseura

Kokoontuu tiistaisin klo 14 Linnoituksen seurakuntasalilla.
Ti 6.9. Toimikauden aloituksen rukouspalvelus ja keskustelua rukoilemisesta ja eri rukouksista
Ti 20.9. Hautausmaakerros, kokoontuminen hautausmaan portilla
La 1.10. Pokrovan juhla ja Tiistaiseuran 70-vuotisjuhla, kellon luovutus

Ortodoksinen kirjallisuuspiiri

Lappeenrannan seurakuntatalolla. Keskusteluilla ovat avoimia kaikille kiinnostuneille.
Ke 14.9. klo 18. Patriarkka Bartolomeos: Mysteerin kohtaaminen (luvut I-II)

Valamon ystävät

Valamon Ystävät ry tukee ja tekee tunnetuksi Valamon luostaria. Syyskauden ensimmäinen kokoontuminen lauantaina 17.9. klo 15. Alkajaisrukoushetki kirkossa ja esitelmä aiheena "Sodan jälkeinen jälleenrakennus Lappeenrannan seurakunnassa."

Kirkkokuorot Lappeenrannassa

Suomenkielisen kirkkokuoron harjoitukset Lappeenrannassa 5.9. alkaen klo 18. Kuoron ilmoittautuminen kanttori Tatiana Mäkelälle, p. 0206 100 478 tai sähköpostilla tatiana.makela@ort.fi. Harjoitukset maanantaisin.

Церковный хор на русском языке в Лappeenранта начиная 5.9. после репетиции финского хора.

МЕРОПРИЯТИЯ НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ В ЛАППЕЕНРАНТА

Богослужения на церковно-славянском языке и духовные беседы

В каждое четвертое воскресенье месяца в 10 часов в Покровском храме совершается божественная литургия на церковно-славянском языке с участием русскоязычного хора. В субботу на кануне славянской службы всенощная в 18 часов совершается на финском и церковно-славянском языках. После литургии духовная беседа в приходском зале.

Тема на сентябрь: воскресенье 25.9. «Как строилась Никольская церковь в Иматра 60 лет тому назад»

IMATRA

Иматран Tiistaiseura

Kokoontuu tiistaisin klo 14 seurakuntatalolla.

13.9. Syyskauden aloitustapaaminen, rukoushetki kirkossa, jonka jälkeen kahvit seurakuntasalilla.

27.9. PSHV:n opetusohjelmasta rukous 1.-2.10. Tiistaiseuralaiset osallistuvat mahdollisuuksien mukaan Pokrovan päivään Lappeenrannassa sekä runsain joukoin Imatran Pyhän Nikolaoksen kirkon 60-vuotisjuhlaturgiaan ja juhlaan 2.10.

Ortodoksinen kirjallisuuspiiri

Keskiviikkoisin Imatran seurakuntatalolla. Keskusteluilla ovat avoimia kaikille kiinnostuneille. Syyskauden aiheena on Luukkaan evankeliumi.
Ke 21.9. klo 18. Luukkaan evankeliumin luvut 1-6.

Kirkkokuorot Imatralla

Suomenkielisen kirkkokuoron ensimmäinen kokoontuminen maanantaina 22.8. klo 18 Imatran seurakuntasalilla. Kuoroharjoitukset maanantaisin. Ilmoittautuminen kuoroon kanttori Jarmo Hutulle, p. 0206 100 475 tai sähköpostilla jarmo.huttu@ort.fi.

Церковный хор на русском языке в Иматра начиная 6.9.

Иматран Николаoksen miehet

Tutustumme uskoimme eri näkökulmista, keskustelemme yhteisistä asioista ja teemme seurakunnan tarvitsemia korjaus- ja talkootöitä. Kokoontumiset ovat pääsääntöisesti kunkin kuukauden viimeisenä keskiviikkona alkaen klo 13. Lisätietoja Jorelta, puh. 045 665 67 65.

Syyskuun kokoontuminen keskiviikkona 28.9. kello 13. Teemana Imatran kirkko ja valmistelemme kirkon 60-vuotisjuhlaa.

Мероприятия на русском языке в иматра

Богослужения на церковно-славянском языке и духовные беседы
В каждое первое воскресенье месяца в 10 часов в Свято-Никольском храме совершается божественная литургия на церковно-славянском языке с участием русскоязычного хора. В субботу на кануне славянской службы всенощная в 18 часов совершается на финском и церковно-славянском языках. После литургии чаепитие и беседа в приходском зале.

Тема на сентябрь: воскресенье 11.9. «Как строилась Никольская церковь в Иматра 60 лет тому назад»

Simpeleen-Parikkalan Tiistaiseura

Kokoonnumme seuran jäsenten kodeissa iltaisin klo 18.
Ke 28.9. Aiheena: Ortodoksinen ihmiskäsitys

TOIMINTAA LAPSILLE JA NUORILLE

Ortodoksiset lastenkerhot "Pienen askeleeni kirkkoon"

Lastenkerhot 6-12-vuotiaille aloittavat uudistuneina sekä Lappeenrannassa että Imat-

ralla. Syyskuun teemana on "Risti – suojeleminen". Kerhot kokoontuvat kerran viikossa. Klo 17 on kanttorin pitämä lastenkuoro, sen jälkeen papin oppitunti ja klo 18 kädentaitojen ja kuvataiteen kerhot. Kerhoissa on pieni välipala. Kerhot on tarkoitettu kaikille lapsille ja ne toimivat suomenkielisinä. Ohjaajat tukevat tarvittaessa vieraskielisiä lapsia.

Lappeenrannassa maanantaisin 5.9. alkaen klo 17 ja Imatran seurakuntatalolla tiistaisin 6.9. alkaen klo 17.

Детские кружки «Мои маленькие шаги в церковь». Кружок в Лappeenранта по понедельникам в 17 часов начиная 5.9. и в Иматра по вторникам в 17 часов начиная 6.9. Общая тема на сентябрь «Крест – мой покровитель»

TAPAHTUMIA

Vuosi kirkkopäivistä – talkoolaisten tapaaminen

Lappeenrannan kirkkopäivistä on kulunut vuosi. Kokoonnumme kirkkopäivien talkoolaisten kanssa ohjelmalliseen illanviettoon to 8.9. klo 17 alkaen Sienimäen papilaan Imatralla. Kaikki erilaisissa talkootehtävissä mukana olleet tervetuloa!

Pokrovan kirkon praasniekka 1.10.

Lappeenrannan kirkko täyttää 231 vuotta. Kirkon praaniekkaa vietetään pe 30.9. klo 18 alkavan juhlagigilian ja la 1.10. klo 10 toimitettavan liturgian merkeissä.

Lappeenrannan Tiistaiseuran 70-vuotisjuhla
Tiistaiseura juhlii merkkipäivään la 1.10.

Иматран kirkon 60-vuotisjuhla 2.10.

Kirkon 60-vuotisjuhlaa vietetään su 2.10. Metropolilta Ambrosius toimittaa liturgian.

TAMPEREEN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO

Suvantokatu 10, 2 kerros, 33100 Tampere, Avoinna ti-pe klo 9-13.
p. 0206 100 355, tampere@ort.fi, www.ort.fi/tampere

PAPISTO

Kirkkoherra Aleksej Sjöberg,
p. 0206 100 357, 050 557 0050
Pastori Heikki Honkamäki,
p. 0206 100 359, 050 557 0057

MUU HENKILÖKUNTA

Kanttori Heikki Hattunen,
p. 0206 100 358, 050 557 0051
Kanttori Jenni Hakkarainen,
p. 0206 100 367, 044 301 0974
Nuorisotoimienohjaaja Nemanja Balčin,
p. 0206 100 366, 040 1781633
Kanslisti Arja Pikkuraju,
p. 0206 100 363, 050 557 0056

Emäntä Tatiana Kallo,
p. 0206 100 361, 050 557 0053

AVUSTAVA PAPISTO

Pastori Jelisej Rotko,
p. 044 940 0221, elisrotko@gmail.com,
Pastori Mikael Punnala, p. 050 524 2641,
mikael.punnala@gmail.com
Diakoni Harri Kahila, p. 045 130 6723
Diakoni Jarkko Luonila, p. 040 521 8697,
jarkko.luonila@gmail.com
Rovasti Markku Toivanen, p. 045 859 3325

Tampere

**Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän
Nikolaoksen kirkko, Tuomiokirkonkatu 27,
p. 040 358 9099**

Vahtimestari Mika Kangasaho, p. 050 557 0054
Isännöitsijä Leena Uusi-Tarkka, p. 040 563 5556

JUMALANPALVELUKSET

La 27.8. klo 18 vigilia
Su 28.8. klo 10 liturgia
To 1.9. klo 18 kotieläinten siunaus
La 3.9. klo 18 vigilia
Su 4.9. klo 10 liturgia
Ti 6.9. klo 9 liturgia (koululaiset)
***Ke 7.9. klo 18 vigilia**
***To 8.9. klo 9 liturgia (koululaiset)**
La 10.9. klo 18 vigilia
Su 11.9. klo 10 liturgia
***Ti 13.9. klo 18 vigilia**
***Ke 14.9. klo 9 liturgia (koululaiset)**
To 15.9. klo 9 liturgia (koululaiset)
La 17.9. klo 18 vigilia
Su 18.9. klo 10 liturgia
Ti 20.9. klo 17.30 ehtoopalvelus
Ke 21.9. klo 8 liturgia
La 24.9. klo 18 vigilia
Su 25.9. klo 10 liturgia
Ti 27.9. klo 17.30 ehtoopalvelus
Ke 28.9. klo 8 liturgia
Pe 30.9. klo 18 vigilia
La 1.10. klo 10 liturgia

Pori

**Johannes Teologin kirkko,
Maantiekatu 46.**

Isännöitsijä Jarkko Luonila,
p. 040 5218697

JUMALANPALVELUKSET

La 27.7. klo 18 vigilia
Su 28.8. klo 10 liturgia
To 1.9. klo 18 akatistos
To 8.9. klo 18 Jeesus-rukous
Su 11.9. klo 10 liturgia (Merikarvialla, per-
heleiri)
La 24.9. klo 18 vigilia
Su 25.9. klo 10 liturgia
To 29.9. klo 18 Jeesus-rukous

Kolho

**Pyhittäjien Sergei ja Herman Valamolaisen
kirkko, Kappelitie, Vilppulan Kolho**

Isännöitsijä Toivo Nikoskinen, p. 050 431 6431

JUMALANPALVELUKSET

Su 9.10 klo 10 liturgia

Valkeakoski

**Pyhän Nikolaoksen rukous-
huone, Kalmistonkatu**

JUMALANPALVELUKSET
Su 11.9. klo 10 liturgia

Jämsä

Jämsän ev.lut. seurakuntatalo, Koskentie 30

JUMALANPALVELUKSET
Su 18.9. klo 10 liturgia

Viljakkala

**P. Johannes Venäläisen tsasouna, No-
panperäntie 586, Viljakkala**

JUMALANPALVELUKSET
La 24.9. klo 9.30 liturgia

TAMPEREEN SEURAKUNNAN TOIMINTAA

TAMPERE

Tampereen päiväpiiri

Tervetuloa mukaan to 8.9. klo 12 Nikolain-
saliin.

Katekumeeniopetus Tampereella

Seuraavina tiistaina klo 18 Nikolainsalissa:
6.9., 20.9., 4.10., 18.10., 1.11., 15.11., 29.11.
ja 13.12.

Tampereen kirjallisuuspiiri

Kokoontuu kerran kuukaudessa sunnun-
taisin palveluksen jälkeen n. klo 12.30–14
Nikolaintalon kerhohuoneessa. Lisätietoja:
Arja Kangaspunta, p. 050 325 1880. Syksyn
ensimmäinen kokoontumiskerta:
11.9. Eira Hernberg: Kauneuden voimaa e-
simässä - Irinja Nikkasen elämä ja työ.
9.10. Tommi Kinnunen: Neljäntienristeys
Tervetuloa mukaan keskustelemaan!

Tampereen kirkon kuoro

Harjoitukset Nikolainsalissa torstaisin 18–
20. Uudet laulajat, ottakaa yhteyttä kantto-
riin. Kanttori Heikki Hattunen, heikki.hattun-
en@ort.fi, p. 0206 100 358.

Poikien seikkailukerho Tampereella

Tampereen seurakunnassa toimii 9–13-vuo-
tiaiden poikien seikkailu- ja retkeilykerho,
joka tekee pieniä seikkailuja kaupungin
alueella ja lähiympäristössä. Lisätiedot: Pek-
ka Salo, p. 040 091 0210, s-posti: petros.sa-
lo@gmail.com.

Nokian Tiistaiseura

Puheenjohtaja Eeva-Liisa Kaikkonen,
p. 040 568 3147.

PORI

Porin seudun tiistaiseura ry

Puheenjohtaja Anita Luonila, puh. 050 569
3671, sihteeri Maria Ojanen, p. 050 381 2063.
www.porinseuduntiiistaiseura.fi

Tiistaiseura

Kokoontuu syyskaudella joka toinen tiistai klo
18. Aluksi on aina rukoushetki. Isä Aleksej, isä
Heikki, Jenni, Heikki ja Nemanja pitävät vuo-
rollaan opetustilaisuuden. Muina iltoina voi
olla esitelmä tai luetaan PSHV:n opetusma-
teriaalia. Tarjolla myös maittava kahvipöytä
sekä miniarpajaiset. Syyskauden aloitus 13.9.
Isä Aleksej pitää silloin rukoushetken jälkeen
opetustilaisuuden. Seuraava tiistaiseurailta
on 27.9.

Kirkkokahvit

Liturgiajumalanpalvelusten jälkeen Teologis-
lin puolella.

Porin lukupiiri

Vetäjänä Sirpa-Helene Soini. Kokoontuu seu-
raavan kerran syyskuun ensimmäisenä sun-
nuntaina eli 4.9. klo 16. Aiheena F.M. Dosto-
jevski: Köyhää väkeä.

Raamattupiiri

Vetäjänä Jyri Luonila. Kokoontuu kerran kuu-
kaudessa tiistai-illalla. Aluksi on ehtoopal-
velus, jonka jälkeen luetaan ja keskustellaan
seuraavan sunnuntain liturgian Raamatun
kohdista. Seuraava kokoontuminen ti 30.8.
klo 18.

Askartelukerho Pyörössä

Kokoontuu jatkossa joka toinen keskiviikko
klo 18–20. Kerhoa pyörittävät Anita Luonila,
Sirkka Grönlund ja Tuula Nousiainen. Kerhos-
sa valmistetaan sekä yhteisiä että omia töitä,
vaalitaan perinteitä ja opetellaan uusia tuu-
lia sekä tehdään tuotteita kirkon käyttöön ja
myyjäisiin. Kerhossa voi myös harjoitella kar-
jalan kielen ymmärtämistä. Ikonimaalauksen
aloittamistakin suunnitellaan. Syyskauden
aloitus on keskiviikkona 31.8. kello 18. Seura-
vat ovat 14.9. ja 28.9.

TAPAHTUMIA

**Porin ortodoksisen kirkon praasniekka la-
su 24.–25.9.**

Perheleiri Nuortenniemessä

Vietämme perinteistä perheleiriä Nuor-
tenniemen leirikeskuksesta Merikarvial-
la la-su 10.–11.9. Ilmoittautumiset su
4.9. mennessä Jyri Luonilalle, p. 050 351
3868, s-posti
jjsluo@utu.fi
Hinta on 20 € aikuisilta ja 10 € lapsilta
alle 12 v. Kaikki ovat tervetulleita, ikään
katsomatta niin isot kuin myös yhden
hengen perheet.

Juhliin liittyvät
palvelukset
on merkitty
tummennettuina.
Suuret juhlat
merkitty tähti-
symbolilla*.

Diakonia

DIAKONIAN TOIMINTA HELSINGIN SEURAKUNNASSA

DIAKONIATOIMEN PUHELINPÄIVYSTYSAJAT
ma, ti, to ja pe klo 9–12 puh. (09) 8564 6160
Henkilökohtaiset tapaamiset sovitaan ensisijaisesti oman alueen työntekijän kanssa.

SÄHKÖPOSTI

diakonia.helsinki@ort.fi
Kaikilla työntekijöillä on oma sähköpostiosoite muotoa: etunimi.sukunimi@ort.fi

DIAKONIATYÖSTÄ VASTAAVA PAPPI

isä Teo Merras p. (09) 8564 6120,
040 540 3200

TIIMIESIMIES

yli diakoni Juha Lampinen
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

DIAKONIATYÖNTEKIJÄT

Helsinki
Kari Hartikka p. (09) 8564 6162, 040 703 4616
Jaana Larikka p. 040 764 0992

Itä

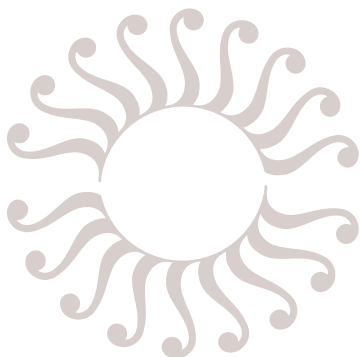
Vantaa: Johanna Jomppanen
p. (09) 8564 6166, 050 404 9404
Itä- ja Keski-Uusimaa: Jaana Björnininen
p. (09) 8564 6164, 0400 304 361

Länsi

Espoo, Kauniainen: Taisia Pohjola
p. (09) 856 46163, 040 583 2915
Länsi-Uusimaa: Sarianne Karulinna
p. (09) 8564 6165, 0400 531 308

OLETKO KIINNOSTUNUT DIAKONIAN VAPAAEHTOISTOIMINNASTA?

Ota yhteyttä: Kari Hartikka p. 040 703 4616

Hiljaisuuden retriitti Kaunisniemessä 27.–30.10.

Hiljaisuuden retriitti on torstaista sunnuntaihin kestävä vetäytyminen hiljaisuuteen pois arjen rutiineista ja kiireistä. Retriitin päiväohjelma koostuu jumalanpalveluksista ja yhteisistä aterioista. Hintaa täysihoidolla yhden hengen huoneessa on 75 euroa. Yhteiskuljetus Lopelle Kaunisniemen leirikeskukseen maksaa 20 euroa. Ilmoittautumiset: Diakonian päivystys p. (09)85646160 tai kari.hartikka@ort.fi p. 040 703 4616.

HELSINKI

Sofia-kerho

Kerho on tarkoitettu seurakuntamme alueella asuville kehitysvammaisille ja heidän omaisilleen. Kokoonnumme pääsääntöisesti kerran kuukaudessa pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappelissa Myllypurossa. Pyrimme pitämään rukouspalveluksen. Palveluksen jälkeen kokoonnumme yhteiseen kahvipöytään, jonka jälkeen seuraa askartelua, yhteislaulua, keskustelua tai pappi kertoo kirkkokuuteen liittyvistä aiheista.

Sofia-kerho kokoontuu kahdesti vuodessa yhteiseen liturgiaan pyhäkköön, johon on esteetön kulku. Seurakuntalaiset ovat myös tervetulleita tutustumaan toimintaamme. Jos kerhoon osallistuva tarvitsee saattajan, hoitotahon tai omaisten on huolehdittava asiasta.

To 29.9. Klo 11–12.15 Sofia-kerho kokoontuu Myllypuron kappelille. Osoite Myllypurontie 1, Sisäänkäynti Jauhokujan puolelta B2. Lisätietoa: Diakoniatyöntekijä Taisia Pohjola

Siipi maassa...
Soita meille!

Helsingin ortodoksisen
seurakunnan

auttava puhelin

09 8564 6299

päivystää ti, pe ja la klo 18-22

Когда крылья на земле...
Звони!

Телефон доверия Хельсинкского
православного прихода

По понедельникам
с 18 до 20

Тел. 09 85 646 299

Perheutisia

Virkistysiltapäivä seniori-ikäisille

Tervetuloa virkistysiltapäivään parillisten viikkojen torstaina klo 12–14. Kokoontumispaikkana toimii seurakuntasali (os. Unioninkatu 39, sisäpiha). Tarjolla mielenkiintoisia esityksiä ja keskusteluja sekä lounas, joka maksaa yhden euron. Tilaisuus on avoin kaikille. Syksyn ensimmäiset iltapäivät ovat 8.9. ja 22.9. Lisätietoja: Diakonia-työntekijä Sarianne Karulinna

Diakoniaruokailu

Joka tiistai seurakuntasalilla (Unioninkatu 39, sisäpiha) klo 12. Sisäänkäynti klo 12.30 asti. Ateria maksaa yhden euron. Syksyn ensimmäinen ruokailu on 6.9. Tiedustelut: Diakonia-työntekijä Sarianne Karulinna

ITÄ

Järvenpään ja Porvoon diakoniakerhot

Kerhot tarjoavat mielenkiintoisia alustuksia erilaisista aiheista liittyen ortodoksisuuteen, hengellisyteen, kirkon ja ihmisen elämään. Kokoonnumme kirkon tiloissa torstai-iltapäivisin. Kerho on avoin kaikille, ei ennakkoilmoittautumista. Tarjolla kahvia, teetä ja välipalaa. Tilaisuudessa on myös mahdollisuus keskusteluun alueen diakonia-työntekijän kanssa. Lisätiedustelut: Diakonia-työntekijä Jaana Björninen

Järvenpään diakoniakerho 15.9. klo 12–14.30 syyskauden aloitus Järvenpään kirkon kryptassa. Isä Jyrki Penttonen puhuu aiheesta ”Risti”. Seuraavat diakoniakerhot Järvenpäässä torstaisin 6.10., 27.10., 17.11. ja 8.12. klo 12–14.30. Aloitamme kerhot lyhyellä rukouspalveluksella kirkossa. Osoite: Kartanontie 45, Järvenpää

SAIRASTATKO TAI SAIRASTAAKO LÄHEISESI?

Jos haluat papin tai diakonia-työntekijän käyvän sinun tai läheisesi luona kotona tai sairaalassa, ota rohkeasti yhteyttä päivystävään pappiin puhelnumero (09) 856 46105 (arkisin klo 9–14) tai alueesi diakonia-työntekijään.

Porvoon diakoniakerho 8.9. kirkossa toimitettavan liturgian jälkeen n. klo 13 kerhon syyskauden aloitus Porvoon kirkon salissa. Kanttori Minna Jokisen teemana ”Jumalansynnyttäjään liittyvät veisut.” Seuraavat diakoniakerhot Porvoossa torstaisin 13.10., 3.11., 24.11. ja 15.12. klo 13–15.30. Osoite: Vanha Helsingintie 2, Porvoo

Klaukkalan kirkko

Nektarios-ryhmälle ja alueen seurakuntalaisille retki Lapinlahden Lähteelle (ent. Lapinlahden sairaala) 30.8. klo 11. Matkakulut omakustanteisia. Jos haluat osallistua, ota yhteys Jaana Björninen p. 0400 304 361/Taisia Pohjola p. 040 583 2915.

LÄNSI

Maria Pariisilaisen piiri

Kokoonnumme 1–2 kertaa kuukaudessa. Ohjelmassa mm. askartelua, leivontapäiviä, kulttuuria, luonto- ja tutustumisretkiä seurakunnan alueella, jumalanpalveluksiin osallistumista. Kahvitreffit kuuluvat myös toimintaamme. Ne on lähinnä suunnattu Espoon ja Kauniaisten alueen seurakuntalaisille. Kokoonnumme toistaiseksi Tapiolan ja Espoonlahden Lippulaivan kahviloissa. Voit tulla kahvilaan istahtamaan ja virkistäytymään ja nauttimaan kupposen kahvia tai teetä, keskustelemaan ja tutustumaan tai vain piipahtaa ohikulkiessasi.

Ti 30.8. klo 11 Maria Pariisilaisen piirin retki Lapinlahteen lähteelle (ent. Lapinlahden sairaala) ja ortodoksille hautausmaalle. Matkakulut omakustanteiset. Jos haluat osallistua, ota yhteys: Taisia Pohjola p. 040 583 2915, tekstiviesti tai sähköposti taisia.pohjola@ort.fi tai Jaana Björninen p. 0400 304 361.

Trapesa - kansainvälinen kohtaamispaikka

Kotikyläntie 5, Espoon keskus. Diakonia-työntekijä Taisia Pohjola on tavattavissa tiistaina 27.9 klo 12–13. Olet tervetullut asioimaan, nauttimaan kupposen kahvia tai teetä, lukemaan päivän lehden tai keskustelemaan kanssamme! Lisätietoa: Taisia Pohjola

Yksityisydensuojan turvaamiseksi julkaisemme perheutisia vain saatuaamme siihen erillisen luvan. Jos haluatte tiedon avioliittoon vihkimisestä, lapsenne kasteesta tai omaisenne kuolemasta, pyydämme antamaan julkaisuluvan joko toimituksen yhteydessä tai ilmoittamalla siitä seurakunnan asiakaspalveluun, asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi tai puhelimitse numeron (09) 85 646 100.

Helsingin seurakunta

KASTETUT

Bea Emma Adela Peltola, 16.1.2016
Meron Eliyas Etebo, 21.5.2016
Ina Julia Vuorinen, 14.5.2016
Mirella Dernjatin, 3.7.2016

IKUINEN MUISTO

Tamara Petroff, s. 1936, Helsinki
Ilpo Tarnanen, s. 1966, Espoo

Kiitokset

Kiitokset kesäkuun vuosijuhlan esirukouksistanne, jumalanpalveluksessa mukana olleille, isä esipaimenelle ja papiston jäsenille. Jatkossakin esirukouksianne pyytään,

Pokrovan veljestö

Lämpimät kiitokset isä Mitrolle Leo Nikolajewin siunauksesta haudanlepoon 7.5.2016 läheisten ja ystävien seurassa.
Alli sekä Marko ja Mika perheineen

”**LOHDUTTAUTUKAAMME SILLÄ**, että vaikeita aikoja ja riskitiriitoja on ollut aina, mutta lopulta niistä on selvitty. Kaikki olemme samaa ihmisrotua. Meillä on samat tarpeet, joihin kuuluu myös toisen ihmisen myötätunto. Tarvitaan laajakatseista uudistushenkeä. Ennen kaikkea tarvitaan toisen ihmisen huomioiminen ja rakkautta etenkin kriisiaikoina, mutta myös arkipäivän elämässä.”

nunna Kristoduli, Maaseudun Tulevaisuus 29.7.

”**YHTÄ VÄHÄN** kuin kulttuuri, kauneus, viisaus tai oikeus rakkauteen kuuluvat vain joillekin ryhmille, ei Suomikaan kuulu pelkästään suomalaisille vaan aivan kaikille, jotka täällä ovat, asuvat ja tekevät työtä. Tärkeä kysymys on, miten voimme yhdessä erilaisina, eri taustoista tulleina, erinäköisinä ihmisinä yhdessä elää toistemme kanssa sovussa ja toisiaan palvellen ja kunnioittaen.”

metropoliitta Elia, Pohjalainen 27.7.

”**KRISTITTYJEN YHTEYS** on minulle pyhä arvo. Viime vuosina minua on puhutellut lähinnä sen puute. Me kristityt olemme omissa lokeroissamme, ja kukin on mielestään oikeammasa kuin toiset.”

teologi-arkeologi Eero Junkkaala, Kirkko ja kaupunki 14.7.

”**LUOSTARISSA PALAAMME** luomisen jälkeiseen paratiisiliseen tilaan. Siellä Jumala antoi ihmisen ravinnoksi kaikki siementä tekevät kasvit. Vasta syntiinlankeemuksen ja vedenpaisumuksen jälkeen Jumala antoi ravinnoksi myös maala liikkuvat eläimet.”

äiti Ksenia, Sana 7.7.

”**TAIVAAN KANSALAIKUUS** on meille luvattu Kristuksen tähden ja siihen leimaan pystymme vielä vähemmän itse vaikuttamaan. Täällä maan päällä olemme kaikki oleskeluluvan piirissä, väliaikaisesti. Taivaasta voimme jo nyt nähdä vilauksen siellä, missä on rakkautta, yhteyttä ja halua auttaa.”

päätöimittäjä Pauli Juusela, Vantaan Lauri 7.7.

Einojuhani Rautavaara tunsi ortodoksisen tradition

HEINÄKUUN 27. PÄIVÄNÄ, 87-vuotiaana kuollut säveltäjä **Einojuhani Rautavaara** oli kiinnostunut paitsi kaikesta tuonpuoleista, myös ortodoksisuudesta. Rautavaaran tunnetuimpia ortodoksisen kulttuuriin viittaavia teoksia ovat pianosarja Ikonit op. 6 (1955) ja Vigilia (1971).

Ikoneiden syntyyn vaikutti voimakkaasti poikaisena tehty matka Laatokan Valamoon. Säveltäjä on hyvin elävästi kertonut siitä miten tyynen usvan keskeltä nousivat kullatut kirkon tornit toinen toisensa jälkeen. Tuntui kuin koko maailma olisi ollut täynnä kirkonkellojen sointia ja suitsukkeen tuoksua, kertoo Rautavaara.

Valamon ikonit muistivat hänen mieleensä vuonna 1955 New Yorkissa. Silloin hän sävelsi teoksen omien, varhain kuolleiden vanhempiensa muistoksi. Rautavaara palasi vielä viimeisinä vuosinaan Ikoneihin ja sävelsi osittain alkuperäiseen pianosarjaan liittyen uuden teoksen Before the Icons, Ikonien edessä.

Vigilia syntyi alun perin liturgiseksi musiikiksi vuonna 1971. Sen tilasivat yhteistyössä Suomen ortodoksinen kirkko ja Helsingin juhlatiikot. Pyhän Johannes Kastajan muistolle omistettu Vigilia sai kantaesityksensä Uspenskin katedraalin vigiliassa. Vigiliassa Rautavaara pyrki irtautumaan venäläisestä romantiikan ajan ortodoksisesta kirkkolauluperinteestä. Sävellyksensä lähtökohdaksi hän valitsi oman aikamme modernin sävellysetetiikan, jonka taustalla voi kuulla myös bysanttilaisen kirkkomusiikin kaikuja.

Rautavaaran Vigilia on käytännössä mahdoton laulettavaksi amatöörivoimin ja niinpä se ei ole vaikiinnuttanut asemaansa kirkon piirissä liturgisena käyttömusiikkina. Säveltäjä laatikin Vigiliasta lyhennetyt konserttiversioita vuonna 1997.

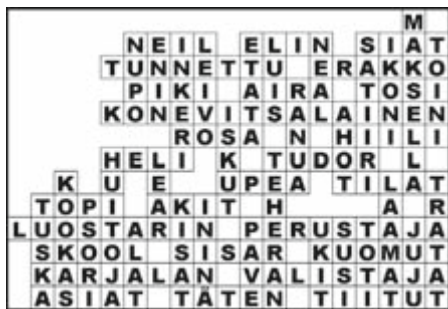
Einojuhani Rautavaaraa ei ollut ortodoksisen kirkon jäsen. Hän ei kommentoinut sanallisesti suhdettaan uskontoon, mutta teostensa valossa hän tunnusti reaali maailman ulkopuolisen todellisuuden ja Pyhän läsnäolon. Rautavaaran kansainvälinen läpimurto, seitsemäs sinfonia Angel of Light, sekä muut Angel-nimiset teokset luotaavat syvästi säveltäjän suhdetta tuonpuoleisen elämän sanaan saattajiin.

RISTO NORDELL

ORTODOKSIVIESTIN RISTIKKO 5/16

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu Heli Kärkkäinen

RISTIKKO 4/16 RATKAISU

Ristanatehtävän oikein ratkaisseiden kesken arvotaan mielenkiintoinen kirjapalkinto. Lähetä ristikon avainsanat (keltaisella pohjalla) sekä nimesi ja osoitteesi postikortilla osoitteeseen **Ortodoksiviesti / ristikko, Liisankatu 29 A, 00170 Helsinki**. Vastausten tulee olla perillä **8. syyskuuta mennessä**. Ratkaisu sekä voittajan nimi julkaistaan 6/16-lehdessä 30.9.

Edelliseen tehtävään saimme runsaasti vastauksia – kiitokset niistä! Onnetar suosi **Mirja Pisto** Helsingistä. Hänelle postitimme ikoniteoksen Pyhyden lähteillä. Onnittelut!

Laatukivet kohtuuhintaan
www.HautakiviHalvemmallafi

Sanna Taipale – Puh: 045 109 18 09 – Email: hautakivi@hautakivihalvemmallafi

Jumalansynnyttäjän syntymä (8.9.)

*Sinun syntymäsi, Jumalansynnyttäjä Neitsyt,
oli ilosanoma koko maailmalle, sillä Sinusta
koitti vanhurskauden Aurinko - Kristus, meidän
Jumalamme, joka tehtyään tyhjäksi kirouksen
tuotti siunauksen ja poistettuaan kuoleman antoi
meille iankaikkisen elämän. (tropari, 4. sävelmä)*